

שוברים שתיקה – עדויות חיילים מחברון

2008–2010

... תכל'ס, אני אגיד לך שמהר מאוד התמונה שאני הרגשתי זה שאנחנו הרבה יותר, הרגשתי בשלב מסוים שאני הרבה יותר מגן על הערבים מפני היישוב היהודי שם מאשר שאני מגן על היישוב היהודי מפני הערבים.

איך זה מתבטא בשטח?

בשטח זה מתבטא בזה שכאילו, אני לא יודע איזה דברים החמאס עושה בתוך חברון אבל במתח שיש בין השכונות המערבות, רחובות שמעורבים, אז הערבים, אני לא נתקלתי במצב שהערבים הציקו ליהודים, זאת אומרת לא הייתה אלימות מצד הערבים, לא הטרידו אותם, לא עשו דברים. אני חושב שמפחד בעיקר. כי בטח הם היו איתם ביד חזקה מי שהיה לפנינו, אבל היהודים חופשי משגעים את הערבים. כאילו, הם זורקים להם חיתולים עם קקי לגינה, זורקים את הזבל לגינות שלהם, שקיות זבל מעיפים לגינות. בוא נגיד שאם ילד ערבי הולך ברחוב, והוא נגיד יפגוש שלושה זאטוטים יהודים – הלך עליו, הם יפוצצו אותו מכות או סתם יציקו לו זה... ותשמע, הרבה הצקות כאלה.

שוברים שתיקה

חוברת זו מאגדת בתוכה את עדויותיהם של כ-40 חיילים ששירתו בעיר חברון בין השנים 2008-2010. מטרת האוסף היא לתאר כיצד נראה כיבוש צבאי בחברון בזמני "שגרה". הבנה זו היא חשובה ביותר, כיון שבהיעדר אופק מדיני, הכיבוש בחברון ובמקומות אחרים מתנהל כשלטון יציב שאינו מוגבל בזמן, אך מגביל את חייהם של נתיניו הפלסטינים באופנים רבים.

רקע

חברון היא מהערים הפלסטיניות הגדולות בגדה המערבית - חיים בה כ-175 אלף פלסטינים. חיים בה גם כ-750 מתנחלים ישראלים, מה שמשיפע רבות על אופן השליטה הצבאית בעיר. מאז 1997, העיר מחולקת לשני חלקים לא שווים - H1, H2, כש-H1 מהווה כ-80 אחוזים מהעיר ונמצא תחת שליטת הרשות הפלסטינית, ושאר העיר (H2) נמצאת תחת שליטה ישראלית ישירה. בתוך H2 חיים כמה עשרות אלפי פלסטינים, ובתוכם גם ההתנחלויות הישראליות. הסיבה להתנחלות היא בעיקרה דתית- בתוך העיר שוכנת מערת המכפלה, בה קבורים על פי המסורת המקראית שלושת האבות ושלוש מתוך ארבע האמהות (רחל קבורה על פי המסורת בבית לחם).

ההגנה על האוכלוסייה הישראלית בתוך העיר מהווה משימה מורכבת מאד לצבא. יותר משלושים אזרחים ישראלים נרצחו בתוך העיר מאז תחילת ההתנחלות בפסח 1968, ו-17 ישראלים מכוחות הביטחון נהרגו מאז ספטמבר 2000. העובדה שמדובר במרחב אורבני צפוף מקשה אף היא על ההגנה על האוכלוסייה הישראלית בעיר. נוסף על כך, חברון מאכלסת בתוכה את נציגיהם האלימים והקיצוניים ביותר של אוכלוסיית המתנחלים, ואף הם עשויים להיות גורם אלים ומתסיס בעיר. כל אלו מגדירים את חוויות החיילים המעידים בחוברת.

כדי להבין את חברון היום, עלינו לחזור לאמצע שנות ה-90, לפורים 1994. באותו יום נכנס ברוך גולדשטיין למערת המכפלה, רצח עשרים ותשעה פלסטינים בזמן שהתפללו ופצע כ-120 נוספים. הטבח השפיע רבות על האלימות בין פלסטינים לישראלים, אך גם גרם להגדרת תפיסת הביטחון ששולטת בשטח עד היום, שבבסיסה עומד עיקרון הנקרא "עקרון הפרדה". בהתאם לעיקרון זה, המתנחלים שמתגוררים במרכז העיר ליד מערת המכפלה "נהנים" מהפרדה כמעט מוחלטת משכניהם הפלסטינים. הפרדה מתבצעת על ידי הצרת צעדיהם של הפלסטינים בדרכים שונות, ביניהן מניעת תנועת כלי רכב פלסטינים בכבישים, סגירת מאות חנויות בצווים צבאיים, ואף סגירת כבישים להולכי רגל פלסטינים, כשהם נאלצים למצוא דרכים יצירתיות להגיע לביתם הפרטי¹.

1 בצלם, האגודה לזכויות האזרח, דו"ח: עיר רפאים - מדיניות ההפרדה הישראלית ודחיקת רגליהם של פלסטינים ממרכז העיר חברון, 2007

"עקרון ההפרדה" שינה את פני העיר העתיקה - אלפי פלסטינים עזבו את מרכז העיר בעשורים האחרונים והשאירו מאחוריהם עיר רפאים. אך עקרון ההפרדה אינו המגדיר היחיד של אופי העיר. מגדיר מרכזי נוסף הוא השליטה הישירה הצבאית בתוך שטח אורבני של אלפי תושבים שלא מעוניינים בריבונות. מערכת יחסים זו מובילה לשליטה המבוססת על הפגנת נוכחות צבאית תמידית, כדי להרתיע את האוכלוסייה המקומית מאתגור המשטר הקיים. גם כאן כמובן, הריבון הצבאי אינו מבדיל (ואינו יכול להבדיל) בין פלסטיני המעוניין לפגוע באזרח או חייל ישראלי לבין פלסטיני המתגורר באזור השליטה. על כן כל הפלסטינים הגרים בקרבת היישוב היהודי זוכים לביקורים חוזרים ונשנים של הצבא בלילות, באופן אקראי, כדי לחזק את תחושת השליטה ואת תחושת ביטחון המתנחלים בעיר.

נוסף על כל אלו, משחקים המתנחלים בחברון תפקיד אקטיבי אל מול הפלסטינים. מקרים כמעט יומיים של התעללות באוכלוסייה, הכוללים השפלה ותקיפות פיזיות, הם מנת חלקם של אלו שעדיין גרים ב H2. גרוע מכך, נורמות פסולות של אכיפת חוק בהן שתי האוכלוסיות נתונות לחוקים שונים (החוק הצבאי והחוק הישראלי) יוצרות מצב של אכיפת חוק סלקטיבית ופעמים אף העדר אכיפה על היישוב היהודי בעיר. בשולי החוברת נמצאת תופעה חדשה, שלא זכתה לביטוי בשנים קודמות - והיא מאבק פלסטיני לא חמוש בכיבוש, לפעמים בליווי פעילים ישראליים. החיילים בחוברת זו מעידים על ההפגנות הללו ועל דרכי ההתמודדות של הצבא איתן.

חברון מאז 2008

חוברת עדויות זו היא השלישית בסדרת חוברות של "שוברים שתיקה" על חברון. החוברת הראשונה תיארה את חוויותיהם של חיילים ששירתו באינתיפאדה השנייה, ואף הקימו את הארגון לאחר שחרורם מצה"ל. החוברת השנייה תיארה את השנים שלאחר האינתיפאדה (2005-2007), ותיארה את המעבר משליטה על אוכלוסייה בעת של לחימה (אלימות) לתקופה של שליטה עם מעט התנגדות. החוברת הנוכחית מספרת על סוף העשור האחרון, 2008 עד 2010, כשחברון כבר שרויה עמוק בתוך שיטת שליטה שנראה שאיננה מתכוונת להשתנות בעתיד הנראה לעין.

קשה לזכור תקופה כה רגועה מבחינה ביטחונית בעיר חברון. גם האירועים המשמעותיים ביותר בשנים האלו, כמו פינוי "בית המריבה" (התנחלות יהודית בין קריית ארבע למערת המכפלה), וכן ניסיונות הפיגועים בתוך חברון, הם בבחינת יוצא דופן בעיר שמתפקדת בשקט יחסי. ואכן פרשנים ישראליים רבים מייחצנים את השקט הזה כדי להפגין כמה המצב מחברון ובשטחים בכלל השתפר. החברה, שניזונה מהפרשנים האלו, בטוחה שבניה ובנותיה נשלחים לעיר שמתנהלת באופן תקין. על רקע זה אנו מפרסמים את הקובץ הנוכחי ומטרתנו

להראות כיצד מתנהלת העיר חברון במצב של "שקט".
דווקא בימים אלו חובה על החברה בישראל לשמוע את קול החיילים. הסיפורים כאן מסופרים מנקודת מבטם של חיילים ששירתו בשטח, ומהווים קריאה לחברה הישראלית להפנות את תשומת ליבה למתרחש בחצר האחורית שלה. עלינו להבין את המשמעות ואת האחריות של המעשים שלנו, ולהפנים שתחת הכותרת "חברון שקטה" מסתתרת מציאות קשה של שליטה צבאית.

אין מה לעשות

אירוע שני שממש זכור לי, זה ששמרתי בעמדת תנובה ביום שבת וזה היה, אני זוכר שלא הבנתי איך בן אדם מסוגל... זה בדיוק הציר שהם נפגשים היהודים והערבים והולכים באותו ציר. אישה ערבייה באה מהכיוון של הערבים. בחור צעיר יהודי, אני לא בטוח שהוא בכלל מחברון, עם כל הפאות והכיפה, בא, יורק לה על הפנים. וזה עוד היה בתקופה שאסור היה לנו לעשות שום דבר. צרחתי עליו: "מה אתה עושה? מה נראה לך?" הוא כמובן: "אתה עוד תראה, אתה עוד תגלה." וזה. והיא ממשיכה ללכת מפוחדת לכיוון מערת המכפלה. הוא הולך לכיוון המערה. ודיווחתי כמובן, ישר למג"ב כי להם יש יותר זכויות מלנו כלפי אזרחים, אבל לא קרה עם זה כלום. אסור לי לגעת בו, אסור לי לעכב אותו, אסור לי כלום.

מה מותר לך?

בעיקרון מותר לעכב, אבל מה זה לעכב? אם אני אומר לו, עצור! והוא ממשיך ללכת? הוא המשיך ללכת.

דיברתם על זה עם הקצינים שלכם?

אמרתי, סיפרתי.

ומה אמרו לך?

אין מה לעשות. באיזה שהוא שלב השגנו אישור ממש לעכב. ממש לעצור אותם.

לתפוס?

כן. אם היה מותר לי שם, הייתי תופס אותו. וואיי, הייתי כל כך עצבני. לא הבנתי איך בן אדם מסוגל. זה לא מציאות.

כשמותר היה לכם לעכב, היו מקרים שעיכבתם?

לי לא יצא. שמעתי על אנשים שכן. בחמ"ל יצא לי להתקשר לקצין שיגיע למקום.

למקום שחיילים מעכבים?

איזה אחד. עצר אותו בעמדה 4-5, היה איזה משהו. מתנחל שבעט בילד של האילמת. יצא לך לשמוע על האילמת? יש את האילמת מ-4-5, זאת שלא מסוגלת לדבר. הבן שלה אחמד היה ילד שטותניק. היה עובר מתנחל הוא היה עושה לו: "כוס אוחתך, כוס אומכ." כמובן כדי ל... והמתנחל נתן לו בעיטה ואז עיכבו אותו.

לא באה המשטרה?

מה יש להם לעשות עם זה?

* * *

סטירות, סטירות, סטירות

החפ"ק מ"פ, כל הזמן הם סיפרו שהם מרביצים לערבים בכיף שלהם כל הזמן. גם בסוירים וגם... כל הזמן מרביצים. אבל היה סיפור אחד שהוא כזה ה-"Main event" שלי בקו שהיה... שהיה יום אחד שהייתה הקפצה. הייתה קריאה במערכת כריזה: "חפ"ק לדוד (ג'יפ צבאי), חפ"ק לדוד". כולנו קפצנו, התחלנו לעלות על ציוד, אני והחובש היינו שם, הכנו את הציוד והמ"פ פתח את הדלת של המשרד שלו, יצא החוצה ואמר: "תעופו מכאן, רק אני *** נוסעים". הוא אמר לי להוריד ציוד ולנסוע כמו שאני. הוא היה בלי ווסט ובלי כלום, הוא היה כאילו רק עם נשק ומדים. נסענו ל"בית מרקחת", למחסום שם. היו שם 2-3 ילדים שלא היו מוכנים לעבור את השיקוף במכונה. עצרנו את הדוד, הוא ירד מהרכב, לקח ילד לסמטה.

אחד הילדים שלא מוכנים לעבור?

כן. ואז הוא פשוט עשה מה שעשה.

מה זה עשה מה שעשה?

היה שם... אני זוכר, כאילו זה בנוי אצלי כמו סרט, קודם כל הוא עמד מול הילד, הילד היה כזה קרוב לקיר, הוא עמד מול הילד, הוא הסתכל שנייה על הילד ואז חנק אותו עם ה... החזיק אותו ככה עם המרפק.

מול הקיר?

חנק אותו על הקיר. ואז הילד השתולל לגמרי, המ"פ כל הזמן צעק עליו, המ"פ כל הזמן צרח עליו צרח עליו צרח עליו בעברית, לא בערבית. ואז הוא הרפה ממנו, והילד הרים את הידיים שלו לנגב את הדמעות והמ"פ עשה לו בום על היד, הוא הוריד את הידיים כדי להפסיק לנגב את העיניים, הוא השאיר אותן צמודות לגוף ואז התחילו סטירות, סטירות, סטירות, סטירות... זה היה שלב של מכות מכות וכל הזמן צעקות. ואז הילד התחיל ממש לצרוח בקטע מפחיד ואז התחילו לבוא תושבים מסביב למחסום, להציץ לסמטה ואז אני זוכר שהוא כזה יוצא מהסמטה ואומר להם: "הכול בסדר, הכול בסדר". הוא צעק על הילד: "תישאר כאן, אל תלך לשום מקום". ואז יצא, אמר להם הכול בסדר, קרא למ"כ במחסום, עמד מול הילד ואמר למ"כ משהו, אני זוכר: "איתם צריך להתנהג ככה וככה". והוא אז נתן לילד שתי סטירות ושחרר אותו. זה קטע שרוט, אני זוכר שאני יושב ברכב, מסתכל על זה ואומר לעצמי כאילו: חיכיתי לסיטואציה הזאת שלוש שנים. מהרגע שהתגייסתי, התגייסתי לעצור דברים כאלה ואתה פשוט כאן, ולא עושה כלום ואתה בוחר לא לעשות כלום, אתה סבבה עם זה? אני זוכר שעניתי לעצמי: כן, אני סבבה עם זה. הוא מרביץ לערבי ואני לא עושה כלום. הייתי ממש מודע לזה שאני ממש לא עושה כלום כי זה היה ממש שפחדתי מהמ"פ ומה, מה? אני אקפוץ מהרכב ואגיד לו: תפסיק, זה טיפשי מה שאתה עושה?

בן כמה הילד?

בגיל העשרה. הוא לא היה בן 18. ממש 13, 14, 15.

וכמה זמן זה לוקח?

המכות? אני לא זוכר.

10 דקות, שעה?

זה לא היה... משהו כמו 10 דקות של מכות. הוא קרא למ"כ.

המ"כ שהיה במחסום?

10-15 דקות ואז הוא נכנס לרכב ונסע.

ותגיד, יצא לך לדבר על זה עם מישהו, עם קצין אחר, מישהו אולי, חברים אפילו?

אני זוכר שחזרנו עם הדוד למוצב, כולם ירדו מהרכב, אני הייתי כזה... ירדתי מהרכב ואז נכנסתי לחדר שלי איפה שכל המחלקה ואמרתי: "תקשיבו, אתם לא יודעים איזה קטע שרוט היה, הוא בא והוא הרביץ". זהו.

לא אמרו משהו?

הקטע שאני והסמ"פ היינו בקשר ממש ממש טוב ודיברתי איתו על זה אחרי שהוא השתחרר ואחרי שאני עברתי כבר לבא"ח (בסיס אימונים חטיבתי). סיפרתי לו והוא אמר לי, כשהוא כבר היה משוחרר: איך לא סיפרת לי, אתה יודע שהיינו עושים עם זה משהו, אתה יודע שבחיים לא היינו נותנים לזה לעבור וזה. זה המצב.

* * *

עדות מס' 3, 2008

תחושת בטחון מלאה

תאר לי את רחוב השהאדה, הציר המרכזי.

קודם כל מבחינה ויזואלית, אני אעלה מכיוון מערת המכפלה למעלה, כמעט לאורך כל הדרך יש לך את בית הקברות הגדול קודם משמאלך, ובהמשך בית הקברות הקטן, גם מצד שמאל, ומצד ימין, עד הסוף האמת, כמעט עד הסוף יש בתים של פלסטינים, כמובן החלונות עם רשת ברזל. בהמשך, המוצב שלנו ככה, אחריו כבר מגיעים לאזור בית הדסה. באמצע יש את כיכר גרוס, מין פילבוקס כזה גדול שנמצא באמצע וזה מבחינת מראה ויזואלי. עכשיו זה כביש לא שוקק חיים, זה כביש שמדי פעם עובר עליו רכב או שניים, עוברים עליו אנשים אבל לעולם לא פלסטינים. אני אגדיל ואומר שכנראה לעולם לא ערבים, חשש שזה אולי פלסטינים.

יש אנשים שגרים עוד בבתיים על הכביש הזה?

כן. אבל יש רק יציאה לכיוון הקסבה ויש שם גם, יש את הדלתות שהיה על כולם מרוסס מגן דוד או מוות לערבים או כתובות כאלה או אחרות אבל הדלתות האלה כבר לא בשימוש, חלקן היו חנויות פעם, חלקן כניסות חסומות של בתיים. זהו, ברחוב עוברים רק יהודים. אין אפשרות חוץ או ממקרים נדירים או מקרים שלא היו צריכים לקרות, פלסטינים לא עולים על הציר הזה, לא עוברים את עמדת 5-4 בשום צורה. זה כביש שיהודים, רק יהודים עוברים עליו, אמורים לחוש תחושת ביטחון מלאה על הציר הזה. אני חושב שאין הרבה עוד מה להגיד אבל הוא ציר בעייתי, גם בחלק שהוא כביכול מיועד ליהודים וערבים - בעצם יש בו אזור שתחום על ידי חמורי ברזל כאלה של המשטרה שתוחמת את הדרך שבה פלסטינים אמורים ללכת שהיא באופן מגוחך כמעט צרה לעומת הכביש שבו היהודים עוברים. זהו. זה הציר.

* * *

עדות מס' 4, 2008-2010

ילד עומד בתדריכים

בזמנכם המתנחלים שגרו בתוך בסיס המתקנים נכנסו מאותה כניסה? מאותו מקום?

כן. אחד הדברים הבעייתיים, ילד בכיתה ג'-ד' תמיד עומד בתדריכים, עם ווסט ורובה צעצוע. אתה חייב לראות את זה פעם. כל יום הוא מגיע לתדריכים, מוכן, עם ווסט, ברכיות, קסדה ענקית עליו, ציוד שהצבא הביא לו, רובה צעצוע, עומד שם עם כל החיילים. יודע בעל פה הכל.

ומסתובבים בבסיס הילדים?

זהו, אני משער ש... כן, מסתובבים, לא שורצים כל הזמן. אבל הם עוברים שם. אם אנחנו משחקים כדור-עף, אחד מהם עובר, אז משחק איתנו, אתה יודע. גם החב"דניקים, בשבילם זה כמו בדרום אמריקה. חיילים חוזרים אבודים, גמורים, נכנסים: "מה המצב, אחי? מה איתך?" ומביאים לך איזה: "אולי תיכנס, תקרא משהו." לבני גרעין זה קצת יותר קשה אבל אני רואה איך זה יכול לעבוד כאילו. אתה יודע? בלילה קר, פתאום מגיע לך חב"דניק עם גיטרה.

* * *

הפגנה לא חוקית

בשבתות פשוט באים, תמיד בשבתות בצהריים. מגיעים חבר'ה מול שער 1, המעבר בין היישוב היהודי לערבי, ושרים קצת שירים, מרימים קצת שלטים. בדרך כלל זה מין אחוז קטן עד ביוני של שמאלנים. זאת אומרת היו הפגנות בלי בכלל, היו הפגנות שפתאום באו קבוצות כאלה של אנרכיסטים- הם היו מכוונים. מעולם לא התעמקתי בהגדרות, זה לא עניין אותי, אבל חבר'ה ישראלים בגדול, ואחוז יותר מאסיבי של תיירים מרחבי העולם כולו. מה זה העולם כולו? היו יפנים, היה איזה אירי, מלא חבר'ה, וערבי אחד שתמיד היה מגיע, שהוא כאילו גם מין היה כזה המארגן, גם שישמעו שמישהו שר בערבית. ולפעמים ילדים כזה, ערבים, שבאים ונחמד להם ואז נותנים להם לצאת ברגע האחרון אז כולם מבסוטים, ולפעמים עוד קצת חבר'ה. אבל היתה דעיקה. בהתחלה היו קצת יותר חבר'ה, ואז בשלב מסוים נמאס להם, גם הם הרי היו מודעים לזה שיש חילופי גדודים, אז הם באים בהתחלה, להראות, לעשות את הרושם, להראות שהנה בא גדוד חדש, באים הרבה חבר'ה להפגנות ואז צועקים וזה. ולאט לאט באמת לא נשארו אנשים. ב(יום) הנכבה היתה הפגנה קצת יותר גדולה, פשוט באו יותר חבר'ה והביאו בלונים וזהו. ברמדאן לא היו הפגנות בכלל.

יש משהו מיוחד? מה קורה?

באים, סוגרים שם, כאילו לא נותנים... בהתחלה הם היו עומדים על השער כמעט, ואז אמרו: הם קרובים מדי, בואו נרחיק אותם קצת כדי שלא יגעו בשער, שלא יתקרבו יותר מדי, שלא יהיו בעיות. זהו, ואז בשלב מסוים פשוט נכנסים, גם אותו סדר גודל של כוחות שהיה בסיוור (סיוור קבוע שערכו המתנחלים מדי סוף שבוע בקסבה הפלסטינית), רק שלזה תמיד מגיעים גם מלא, כאילו בערך כל החפ"קים מגיעים להפגנה כי זה פשוט הדבר הכי מעניין שיש בשבת, באמת.

למה מעניין? מה קורה שם?

כי יש מה לראות. סתם. כאילו עומדים מחכים כזה שהם ישירו, עד שהם מתייאשים והולכים. לפעמים הם קצת מציקים יותר, הם הולכים ואז אחרי 20 דקות מתגודדים מחדש ואתה עוד פעם צריך לקפוץ לשם וזה מציק לך. כאילו, לנו זה באמת בעיקר היה קאדר (טרטור), זה היה זמן ארוך ורצוף להיות על כל... כאילו על ציר מלא וחם. אבל ברוב הזמן באמת לא עושים כלום. היה איזה שלב מסוים, שאני לא יודע מה גרם לטוויסט, אבל שהחליטו שהולכים לעצור בעיקר את היהודים כאילו, את הישראלים. כי לישראלים, הם באמת היחידים שיש עילה לעצור אותם, כי הם מגיעים לשטחי אויב אז זה מנוגד לחוק. הם גם מגיעים מכל מיני מעברים לא... לא עוברים מחסומי צה"ל, כל מיני דברים כאלה. הם מגיעים מספיק קרוב, זה די פשוט להגיע לשטחים באזור הזה. ובאיזשהו שלב החליטו שעוצרים אותם, את

הישראלים, ואז היו כאילו חוסמים, היו אומרים: זו הפגנה לא חוקית. ואז בשלב מסוים גם התחילו את כל הכיכר, הצומת הזה, לנטרל, שלא יהיו בצומת, שאז גם התנועה תתאפשר חופשי, זה לא יפגע בתנועה, וגם יוכלו לשלוט בהפגנה.

למה ההפגנה היתה לא חוקית?

לא יודע, לא היה נימוק. פשוט היו אומרים: "זו הפגנה לא חוקית". באיזשהו שלב הוציאו על הצומת צו איסור להפגנות, משהו כזה, מין צו אלוף כזה. אבל גם בשלב מסוים הם לא היו מגיעים לשם. פשוט היינו חוסמים את הצומת והם לא היו מגיעים לזה, והיו נעמדים באחד הרחובות ליד. ואז היו אומרים: "זו הפגנה לא חוקית", איזה מג"בניק כורז גם בעברית, גם בערבית: "זו הפגנה לא חוקית, יש לכם חמש דקות לפנות אותה או שנעצור אתכם". אבל כמובן שאחרי שאמרנו את זה הם לא הפסיקו, זה היה ברור. ואז בשלב מסוים המג"ד אומר, או הסמג"ד: "טוב, זהו, הולכים לעצור כאן חבר'ה". אומרים זה זה זה, סתם לפי האנשים הייותר בולטים.

אקראית או כי הם עשו משהו?

לא, אה, חצי אקראית. זה אלה המוכרים יותר. יש איזו אחת שמגיעה תמיד, לא יודע מי, מבוגרת כזה, לא יודע, 50, יש לה שיער אפור כזה, תמיד מגיעה. אז אומרים: טוב, עוצרים אותה. עכשיו, עוצרים את האירי הקטן כי הוא מציק. אין באמת...

איך עוצרים?

פשוט מחליטים ואז אומרים: אוקיי, תפסו אותו. ואז פשוט הולכים. בדרך כלל עומדים בשורה, כל החיילים, ואז מי שהכי קרוב פשוט הולך, תופס, מושך.

הם התנגדו?

היו הרבה חבר'ה שלא התנגדו. אתה אומר: אני לוקח אתכם, ואז היו חבר'ה שאומרים: "מה, למה? למה? מה אתה רוצה? מה עשיתי רע?" ואז באים איתך. והיו חבר'ה שאתה תופס ואז הם היו תופסים אותם, בעיקר תיירים, תופסים אותם, מנסים למנוע, שלא תיקח אותם. ואז אתה פשוט מושך אותם בכוח, יוצר חיץ וזו מוציא אותם מחוץ לקסבה וזהו.

היו מקרים של מכות?

לא, רוב הזמן זה מה שנקרא לחץ פיזי מתון.

מה זה אומר לחץ פיזי מתון?

פשוט תופס מישו ומושך אותו. לא הגיע למצב של להרביץ לאנשים, לתת להם מכות. גם מאוד הגדירו את זה, שלא נגיע למקומות האלה. כאילו אמרו, אתם לא מרביצים לאף אחד, לא נותנים מכות עם הנשק, לא מפילים אנשים על הרצפה ובוועטים בהם ולא מנסים לחטוף להם את המצלמה. כי זה פשוט, אסור לנו לעשות את זה. בתור צה"ל או בכלל, פשוט אסור לנו.

עדות מס' 6, 2008

לפרוס דגל ישראל במרפסת

אתם הייתם נכנסים לבתים?

תראה, לא נכנסים אם אין צורך, אם אין סיבה מספיק טובה לא נכנסים. לגינות לפעמים, חלק מהפטרול וחלק מהסיור נכנסים לגינות, אבל נגיד אם אתה צריך לעשות תצפית, אתה תהיה על גג. היינו לפעמים במרפסות. המשפחה יוצאת, רואה שאנחנו במרפסת שלה, רגילים כבר, והולכים. או משפחה יושבת ורואה טלוויזיה בסלון ואנחנו מסתכלים מלמעלה ויש משחק כדורגל באותו הזמן. הייתה פעם אחת, שבפסח, היה בית במרכז ג'בל רחמה שהיינו צריכים בתקופה סביב יום האדמה, לא זוכר איזה יום כזה... הבית הוא במרכז השכונה והיינו צריכים להיות בו יומיים-שלושה במהלך ימי המאורעות ולהשקיף מהמרפסת שלו על השכונה.

איזה מאורעות?

בפסח מגיעים המון יהודים ויש בדיוק אירוע של הערבים והיינו צריכים להיות שם בבית איזה יומיים שלושה. זה אומר שהמשפחה הולכת מהבית ואז אנחנו מגיעים בשש בבוקר, מגיע המ"מ שלנו שלא יודע ערבית ואומר למשפחה שהם צריכים לצאת מהבית. אז הם לא מבינים מה הוא רוצה, הם לא רוצים לצאת, והם חמולה בתוך הבית, הם מלא אנשים, הוא צועק עליהם וזה ממש מטומטם. בחור מטעם הצבא שמבין ערבית, קצין הקישור שמבין ערבית, בא כדי לדבר עם הערבים ולהסביר להם שאנחנו לא זורקים אותם מהבית לכל החיים - עדיין זה חרא, מוציאים אותם ל- 48 שעות, מה הם יעשו? ילכו לשכנים? אז הוא הגיע (הקצין דובר הערבית) רק 4 שעות אחרי זה. אז הם עומדים שם מתוסכלים ורבים איתנו והם לא מבינים מה אנחנו רוצים וקצין הקישור לא בא לשם איתנו אז יש ריב וצעקות ומוציאים אותם. בסופו של דבר הבן הצעיר רצה אולי קצת לרחוף את המ"מ והאבא שכבר ראה הכול אז הוא אמר לו: עזוב את זה, והם יצאו בראש מורכן החוצה. ואז אנחנו ישבנו בבית שלהם יומיים. עכשיו זה עצבן אותי, זה באמצע שכונה ערבית וההוראה של הצבא היא לפרוס דגל ישראל במרפסת. לא רק שכל השכונה יודעת שהוצאנו את המשפחה ל- 48 שעות מהבית שלה, אז גם יש להם דגל באמצע הרחוב, דגל ישראל, וזו לא שכונה יהודית, זה כבר בשכונה הערבית, ואתה יכול לשים דגל של צה"ל, יכול דגל כחול - יכול מלא דברים....

כמה בני משפחה הוציאו מהבית, מהמשפחה הזאת?

היו אני חושב אבא-אמא, הבן שלהם ואשתו וכמה ילדים שלהם, אולי 10-8 אנשים. משהו כזה.

הם פשוט חיכו למטה עד שיגיע הקצין שמדבר ערבית שיסביר להם?

כן, חיכו למטה, צעקו, ישבו אצל השכנים, התעצבנו. כן.

אתם תצפתם מתוך הבית?

כן, אחד היה עומד ברחוב, שניים למטה, שניים במרפסת ואחד ישן על הרצפה, מת. זה בגדול.

למה דווקא הבית הזה?

כי הוא היה במרכז, בקומה שנייה עם תצפית טובה במרכז, כיכר מרכזית. אז המיקום שלו היה טוב.

התצפית משם הייתה על השכונה עצמה או על אזור היישוב היהודי ומערת המכפלה?

התצפית הייתה על השכונה פלוס על הכביש שתצטרך לעבור בו אם אתה רוצה להגיע לשכונה היהודית, אם אתה רוצה להגיע מג'בל רחמה לתל רומיידה, תצטרך לעבור בכביש הזה כנראה. זה שלט על הדרכים אבל גם על אזור בשכונה שיותר קרוב ליהודים.

נשאתם שם יומיים?

משהו כזה.

* * *

עדות מס' 7, 2008

האקשן הכי גדול

...היה לנו חתיכת אירוע איתם שם. הפטרולים שלנו היו נכנסים דרך (מחסום) שוטר, והעניין הוא שהם כל הזמן עמדו שם.

השו"פים (שוטרים פלסטינים)?

כן, השו"פים. אני זוכר, אני חוזר מעמדה, והעמדות בחברון זה משהו, זה קשה. טוחנים שם בעמדות, חבל על הזמן. בקיצור, חוזר מעמדה... אחרי זה אני אספר לך על המעצרים, עשינו כל הזמן מעצרים, עשינו כל לילה. היו שבועיים שכל לילה מעצרים, היה שם חיסול של בחור שעשה את הפיגוע בדימונה שלא אנחנו עשינו אבל אחרי שחיסלו אותו, כולם נכנסו, פשטו על חברון. אז אני חוזר לבסיס וישר מקבצים, תק-תק-תק... בשיא הלחץ - יוצאים עכשיו, יוצאים עכשיו, תדריך, תק, בא המ"פ, עומדים שם שו"פים, הבעייתיות איתם שהם חורגים מההסכם ועומדים כל הזמן. עוד פעם, אולי אני מעוות בזיכרון שלי אבל הם עומדים מול מחסום שוטר ואסור להם כי זה חוסם את התנועה ואנחנו נכנסים פנימה, תופסים אותם, מחרימים להם את הנשקים ומכניסים אותם איתנו. נכנסים פנימה, מבחינת האקשן זה היה האקשן הכי גדול מבחינת התחושה. אתה נכנס לתוך שוטר. היית בפנים? אז יש כיכר ועוד

פעם ימינה עוד כיכר גדולה. המפקדה של השו"פים, אומרים לכמה מאיתנו לעמוד בציר ולמנוע משו"פים להגיע לכיכר המרכזית שהיא ממש מול שוטר. אני לא צריך להגיד לך שתוך שנייה הפס"ד (הפרת סדר) של מאות אנשים, פשוט מעגל של מאות אנשים סביבנו וזורקים דברים ובלטות עפות עלינו, בשיא הרצינות. וזה בשלבים שדברים שכאלה לא היו, בתקופת השירות שלי זה לא היה ככה, וזה ממש בלטות מהגנות. מגיעים ואני רואה שו"פים קשוחים כאלה רצים והלב שלי דופק כמו אני לא יודע מה והוא עם הקלאצ' מחזיק אותנו ככה. בהמולה פה, שמה, אני תופס אותו והוא מסתכל לי בעיניים במבט מפחיד כזה והוא כולו דרוך עם הרובה, פשוט אמרתי לו כל הזמן או בעברית או בערבית קלוקלת שלא הולך להיות יריות. זה היה מפחיד, זה הרגיש קרוב לזה. כי גם כל העיר הרגישה שיש התרחשות חבל על הזמן, וחלק מהשוטרים ניסו להתנגד ולא יודע מה. זה היה ממש מפחיד, הלכתי איתו דחיפות. ואז כבר לא ידעתי להתמודד עם זה לבד ואיפה הגבול פה ולא ידעתי מה לעשות. חלק מהזמן אני חוסם אותו. חייל שלו - הוא כנראה היה המפקד - חייל שלו עומד מאחוריו וחבר שלי מכוון עליו ככה נשק והוא מפחד ולא עושה כלום.

הוא עדיין עם קלאצ' עליו? - כל השו"פים עדיין עם הקלאצ' עליהם?

כן. הוא מפחד, הוא לא מתקדם השו"פ הזה. אז בין לבין כשאני מנסה כל הזמן להסתכל לו בעיניים ולהגיד לו שלא הולכות להיות יריות היום. איך זה נגמר, הסיטואציה הספציפית הזאת - אני לא זוכר, כי פתאום יריות, מסתבר אחר כך שזה היה יריות באוויר של המ"פ שכבר המון עולה עליו. ואחר כך אני בין לבין איכשהו רואה אותו מחלק בעיטות שם לאנשים חופשי. אבל זו היתה טעות קריטית שלו כי היריות האלה היו יכולות תוך שנייה... כשאני שומע את היריות האלה...בהוראות פתיחה באש קודם, אמרו: אם אתם שומעים יריות, אם אתם מרגישים איום - הורגים את כל השו"פים, זו ההוראה. על מי שאתה מכוון עליו - אתה יורה. ובאמת עבר לי בראש, הבחור המסכן הזה עם הידיים ככה, שמעתי יריות, מה אני עושה, יורה בו? אני הורג אותו עכשיו? תודה לאל שלא עשיתי את זה אבל זה יכול היה להיגרר לזה גם באווירה המתוחה. מפה לשם, לדעתי גררנו 2 שו"פים החוצה והחרמנו כמה ווסטים ואיזה כמה קלאצ'ים. אבל זה עורר כזה הפס"ד שנמשך מלא שעות, מלא שעות. תפעלנו אותו מאחור בגז, ואז גם עלינו על הבתים. אז כן זרקנו גז כל הזמן משם והם זורקים אבנים וכל הגזרה קפצה, זה היה האירוע של הקו.

היה גם גומי?

אני לא זוכר, אני זוכר הרבה גז, כל הזמן.

שני השו"פים שאתה מדבר עליהם, זה שו"פים שהגיעו מהמפקדה?

כן.

זה לא אלה שרצו לקחת?

לא אלה, אותם לקחו.

כמה שו"פים היו?

שניים, ולקחו אותם, והוציאו אותם החוצה.

ואתם באיזה סדר כוחות?

קטן. ממש קטן. זה הקטע, הם ממש ליקטו שם ממי שלא היה בעמדות, לא יודע, 7 איש ועוד הביאו לדעתי עוד 7 איש ממחלקה אחרת, גם מי שלא היה במשימות כאלה ואחרות. זה לא היה כוח אורגני, זה היה כוח מבולגן כזה.

פלוס-מינוס 15 חיילים?

כן.

השו"פים, איך הם מתנהגים?

השניים שראיתי בחוץ בסוף היו מפוחדים.

אבל אמרת שהתחילו קצת מכות.

כן, אני רואה הכול בהבזק כזה תוך כדי התרחשות. לא היינו שם הרבה זמן, 20-25 דקות. אבל בזמן הזה הכול לוחט מסביב, חבל על הזמן, זה מלחיץ כל הסיפור הזה. כל הרחוב יוצא לראות מה קורה, במיוחד אחרי שיש יריות באוויר.

ואתה רואה מהרחוב שמגיע אליך שו"פ עם קלאצ' עליו?

כן.

הוא בא בקטע של לרוץ לחברים שלו?

כן. הוא היה קשוח, היה לו גם שפם קשוח. זה היה ממש מפחיד. מפחיד. אני לא אסלח למ"פ על זה, היריות האלה באוויר היו טעות, זה היה מילימטר, מילימטר מלשחרר שם יריות כולם על כולם. כי זה גם מה שאמרו לנו, בגלל זה זה היה מסעיר: מה, אפשר אולי להרוג אנשים היום?

איך באמת אתה מסתדר עם זה? אתה עומד חשוף באמצע הרחוב מול שני שו"פים חמושים, שני חיילים...

כל ההפס"ד ניהלנו מעמדת שוטר ומהגגות.

הוא התפתח בהדרגה. כשאתם בפנים עדיין אין הפס"ד ברמה כזאת?

כן, אבל אני זוכר שהמ"פ שלי הרביץ לכל מיני אנשים שבאו וניסו להפריע לו. היה מעגל של המולה, היה בן אדם זקן שבא באיזה שהוא שלב ולא יודע מה, תפס לו את היד או משהו כזה, הוא נתן לו בעיטה. לא יודע מה הוא ניסה לשדר אבל הוא ניסה לשדר... הוא היה בן אדם כזה. הוא ניסה גם כשהיינו מביאים בקו עזה, מדי פעם אתה מסתובב ממרכז פלוגה, יוצא מהמיטה ויש לך 3 כפותים בוכים במרכז הפלוגה. הוא היה מתייחס אליהם, אני לא רוצה להגיד מכות מאפס אבל הוא היה קשה לגמרי בקטע הזה.

הוא היה חלק מהצוות שניסה לעצור את שני השו"פים?

כן, כן, כן.

והם התנגדו?

אני לא ראיתי, אמרתי לך, ישר הלכתי. ראיתי אותם כבר בחוץ

ובחוץ המג"ד כבר לקח אותם?

לא, לקח קצת זמן. הם עמדו אתנו, הייתה שיחה, הסתכלנו על הקלאצ'...

הם עמדו עם אזיקון ופלנלית? או עמדו והקלאצ' עליהם?

לא, ממש לא. הקלאצ'ים והווסטים היו אצלנו אבל הם לא היו עם פלנלית ואזיקון.

סתם עמדו? בצד הישראלי של שוטר?

כן. הם עמדו איתנו בצד היהודי של שוטר. לא זוכר מה. זה היה אירוע מסעיר לגמרי.

* * *

עדות מס' 8, 2008

בסוף חסמו להם את הבתים

פעם סגרנו איזה בית פלסטיני, חסמנו אותו, כי היתה בנייה לא חוקית, לא יודע מה, והגיעו מלא ארגונים וניסו למנוע את ההעפה של הדיירים מהבית על ידי חסימה של הבית וגם קללות...

איפה זה היה?

זה היה מול היישוב היהודי, אבל אני מנסה להיזכר בציר עכשיו, יש את הציר המרכזי של הקסבה.

של הקסבה או שמחבר בין השכונות?

של הקסבה. הרי יש את הציר המרכזי של הקסבה המערבית, שהוא מפריד בין אברהם אבינו, בין היישוב היהודי, לבין הבתים הערביים, אז בבתים הערביים שצמודים ליישוב של אברהם אבינו הפלסטינים בנו שם איזושהי בנייה. על פי הנוהל, או... אני לא יודע אפילו איך לקרוא לזה, זה לא נוהל, זה לא חוק, זה בטוח לא חוק, של המח"ט או של פיקוד מרכז, אסור לערבים לבנות שם או לשפץ. אם הם משפצים, יש איזשהו אישור להעיף אותם משם, לחסום את הבתים. אז אותה משפחה שחיה שם המון שנים, הם שיפצו משהו כזה, ואז היהודים מאברהם אבינו אמרו שמשפצים, אז הביאו כוחות ופינו אותם מהבית. אז אותם ארגוני TIPIH (ארגון משקיפים אירופאי) וכל החבר'ה האלו ניסו למנוע את זה והיה שם בלאגן שלם. בסוף חסמו להם את הבתים.

אתם רק אבטחתם או שאתם ממש עשיתם את הפעילות?

אנחנו אבטחנו, אנחנו עשינו הכל, חוץ מלסתום את ה...

לרתך את הדלת.

לרתך את הדלת. עשינו הכל.

אתם גם הוצאתם את המשפחה?

כן. בא שוטר, מישהו דובר ערבית, אבל אנחנו עשינו.

ואיך זה התבצע? זאת אומרת, יש להם בטח רהיטים, עניינים, אתה אומר שהם גרו

שם שנים.

חסמנו את הכל, כל הבית.

עם הרהיטים בפנים.

הכל. הכל היה בתוכו. אולי הם הוציאו כמה דברים, אבל הכל היה בתוכו. באיזשהו שלב אגב, בסופו של דבר פתחו להם, באיזשהו שלב, חודש אחרי, חודש וחצי. אני באופן אישי הייתי צריך לדאוג לעבור ולראות שבאמת עדיין אף אחד לא פרץ את הדלתות שם, שזה עדיין מרותך ולא נגעו שם.

ומי פותח אחרי חודש וחצי?

אני חושב שזה היה מהמת"ק (מנהלת תיאום וקישור), אני לא יודע בדיוק מה היה הסיפור שם. זה היה סיפור מעוות לגמרי, זה היה סיפור, אתה יודע, אתה מרגיש שמהו לא בסדר, משהו לא מתנהל בסדר, כי בעיקר, לא בגלל שהצבא עושה את זה, בעיקר בגלל שיש את החבר'ה מאברהם אבינו, זאת אומרת מהיישוב היהודי שהם כאילו עומדים מאחורי הכל והם מצלמים והם מתעדים גם, שזה עניין בעייתי בפני עצמו.

* * *

עדות מס' 9, 2008

תנסו להתעלם

בגלל הרקע שלנו, אנחנו לא חבר'ה שבאים לכסח ומבחינה מוסרית ופוליטית היה קשה להרבה להיות שם. היה לנו קשה עם המתנחלים. היינו במרכז, מצד אחד מרכז הקסבה ומרכז ההתנחלות והרבה מהקשיים היו מול המתנחלים, רוב האלימות שאנחנו חוונו, הייתה לא מול הפלסטינים כי לא היה להם סיכוי, אין להם הרבה מה לעשות כשחיילים עומדים מולם, אלא מול המתנחלים שהיו אלימים. לכל אורך הקו הייתי הולך עם פנקס בכיס וכל פעם שמתנחלים היו מקללים או מתנהגים באלימות, כתבתי, וגם ראייתי חיילים אחרים וכתבתי על זה.

כמה כאלה תיעדת?

הרבה, יש לי 20-30. היה לי חשוב לתעד דברים שראיתי בעצמי או שחברים קרובים שלי

סיפרו לי. לא רציתי דברים שאני לא... היה לי חשוב לתעד אלימות מכל סוג, בין אם קללה ועד תקיפה של ממש.

מה זה תקיפה של ממש?

אחת המטרות בחברון היא למנוע חיכוך, הפרידו צירים בין יהודים וערבים. הדבר "החביב" עלינו היה סיור קסבה ביום שישי בצהריים. לירוק לבן אדם בפנים...

המתנחלים היו נכנסים בימי שישי לקסבה?

כן, היה סיור קבוע של אחד המדריכים ביישוב והיו עושים סיור, היינו צריכים לאבטח, מעבר לזה שהיו צריכים כמות כפולה לאבטח אותם וזה היה הדבר הכי משפיל. פחות אנחנו, יותר מה שהם עשו... היו קללות, היתקלויות שניסינו למנוע. רחוב שלם צריך לזוז כדי שהחבורה הזו תוכל לעבור.

מה היה הנוהל מבחינת האוכלוסייה הפלסטינית כשיש סיור בקסבה?

היה כוח אחד על הגגות שאבטח שם ועוד כוח למטה עם המ"פ או הסמ"פ כדי להקיף את כל המתנחלים, להזיז את כל התושבים מהרחוב, הזיזו הצידה. ניסינו לעשות את זה "נקי", "סטריילי", כמה שפחות להפריע, למרות שאי אפשר שלא להפריע. לא יודע כמה זמן זה היה קיים.

יצא לך להיתקל באלימות של ממש של מתנחלים, מעבר לקללות?

לא, אני חושב שגם אם היו מוריידים סטירה, עצם זה שהם שם, זה מעשה כל כך אלים, איך שאני רואה את העולם. מה זה משנה אם הוא דחף, קילל או נתן סטירה, זו האדנות שקשה.

יצא לך להראות את הפנקס לאחד הקצינים?

לא, בשלב מסוים הייתה שיחת חתך עם המג"ד. הוא היה אדם כן וישיר והוא אמר לנו להציף אם ראינו דברים או אם הוא עשה משהו, הוא רוצה לחקור ולגלות דברים. הוא אמר שאת הדברים שהוא יודע עליהם, הוא בירר. אמרנו על הסיפור של המתנחלים, ההתמודדות מולם. הייתה כל הזמן תחושה שלא ברור מה הצבא דורש ממך, איפה הגבול. אתה לא שוטר כחול, אין לך זכויות של שוטרים והמתנחלים לא רואים בך סמכות. כשנוח להם, הם איתך, וכשלא... אז הוא אמר: "גם אם יורקים עליכם או מתנפלים, תנסו להתעלם". הוא היה מודע לזה שזו בעיה, אבל גם הוא מוגבל כי זה פוליטי.

מה אמרו לגבי הסמכויות שלכם כלפי מתנחלים?

אמרו שיש לנו יכולת לעצור אם יש התפתחות של משהו, בפועל זה מאוד קשה. התחושה הכללית הייתה שלא ברור מה צריך לעשות. המשטרה עם סד"כ (סדר כוחות) מאוד נמוך ואני רוצה להאמין שהם רצו אבל אני יודע שהיה להם קשה עם כמות המקרים שיש שם.

* * *

חמש שעות כפותים

היו עוד מקרים של עיכובים של אנשים שהייתם צריכים להביא למוצב או למשטרה?
מעצרים. אבל מעצרים זה כאילו ברור.

לא במעצרים, נגיד בפטרול, מישהו שמתחצף או חשוד?

אה, גנבי מתכות. זה נגיד היה קטע מוזר כי כאילו מכל הדברים שהיו יכולים לפרוץ בשבילם ליישוב היהודי, הם היו עוברים על הגגות, לא יודע דרך איפה, פורצים ליישוב היהודי לגנוב מתכות מהחנויות הקודמות שלהם ברחוב השוהאדה שסגרו להם. אז הם היו נכנסים, פתאום איזה תצפיתנית הייתה קולטת אותם, מזהה: יש גנבי מתכות. באיזה שהוא שלב זה כבר נהיה בלתי נסבל לחבר'ה. פעם אחת גם תפסנו אותם אנחנו. הם פשוט שמו אותם שם. יושבים בעמדה 4-5, עד שתגיע המשטרה. עכשיו, די, כאילו מה? מה המשטרה תעשה איתם? בפעם ה-15 כבר. זה היה יום אחרי יום אחרי יום, שהם באים לגנוב מתכות ואנחנו כבר יודעים שהמשטרה, מה יקרה? יתנו לו כאפה, "אל תעשה עוד פעם" וישחררו אותו.

לאן הם מנסים לפרוץ?

מאחורי 4-5 יש את ציר, נכון? אז יש שם מין, כזה V של חנויות, שזה- שני צירים שמתחברים ובאמצע יש... אז לחנויות האלה הם היו פשוט מנסים להיכנס, הם גם לא נכנסים. אני זוכר שבאחד הפטרולים שעמדנו שם למעלה על הגג, פתאום קלטנו לאן הם נכנסים. נכנסו ראינו שם סחורה שעוד יש שם מ... שעוד לא נגנזה, לא יודע. כובעים ודברים מקש. אבל הכול הפוך ושבור.

בני כמה היו הילדים האלה שהייתם תופסים?

קטנים. כיתה ו' כזה.

טרום-נערים.

בדיוק. כאילו יודעים מה טוב ומה רע, מה מותר ומה אסור, נגיד את זה ככה, והם בוחרים לעשות. היו גם קצת יותר גדולים, ט'.

המשטרה הייתה מגיעה בשביל גנבי המתכות?

אחרי הרבה הרבה זמן אני זוכר שפעם, זה היה כמה פעמים, המ"פ אמר: "יא-אללה, אנחנו כבר יודעים מה המשטרה תעשה, ישחררו אותם אחרי איזה שלוש שעות, אז בואו נעשה את זה אנחנו." לא התקשרו למשטרה, השאירו אותם חמש שעות כפותים ליד 4-5. אני זוכר שהתחלפו שמירות ועשו תדריך מתי משחררים אותם כי המשטרה כבר היתה מגיעה. פשוט השאירו אותם שם כבולים עם אזיקונים ופולנלית ואז שחררו אותם.

* * *

עדות מס' 11, 2009

אירוע גדול מכלום

היה אירוע אחד שעולה לי. אני זוכר שזה היה יום האדמה בדיוק, ואמרו לנו שיש מתחת לפלוגת המתקנים, את שער הכניסה לקסבה. והיה דיווח שיש שם הפגנה. הגענו לשם ואנחנו רואים 20-30 איש ואיזה חבר כנסת ערבי. הפגנה די שקטה, לא משהו יוצא דופן, שלטים וזה. אנחנו מדברים והמ"פ אומר בסדר, שעה וזה, יימאס להם, ילכו הביתה. ואז אני זוכר שהגיע המח"ט של חברון והוא אומר: לא, צריך לפזר אותם. זה אזור צבאי סגור וחייבים לפזר אותם. הזמינו את מג"ב והתחילו גז מדמיע וגומי היה שם. סתם. אני זוכר שעל שטות. ברגע שעשו את זה, ישר יצאו הצלמים. אני אומר איך צה"ל דופק את עצמו על שטות. על משהו שהיינו מחכים חצי שעה ומתפזר. אני זוכר שהיה שם ראש של: לא, עכשיו נכנסים בהם. זה היה האירוע הכי גדול שהיה שם. גם כאילו גדול, אבל זה היה מכלום. לא זיהיתי שום סוג של סיכון מהצד שלהם. זה סתם היה מין אירוע עם כמה פצועים ותמונות לא מחמיאות לצה"ל.

פצועים פלסטיניים?

כן, לא דברים חמורים אבל שלפו גז מדמיע. סתם. חשבתי על הטמטום. על זה שיש נכנסים בהם במין התלהבות. שם המ"פ של הפלחו"ד בתל רומיידה למעלה התחיל לפגז, לרסס בגז מדמיע. זה היה אירוע אחד. יותר מזה, באמת שזו הייתה תקופה יחסית שקטה.

* * *

עדות מס' 12, 2010

אתה חבר שלנו

היה סיפור שאיזה מישהו הגיע באיזו שבת והחליט שאסור לפתוח את השער של המוצב במתקנים ולסגור אותו בשבת בכלל.

מישהו מהיישוב היהודי?

כן, מישהו שגר צמוד, משכונת מתקנים (מספר משפחות מתנחלים המתגוררות בתוך שטח המוצב). פשוט הלך, התעצבן, צעק, קילל וזה, תלש את כבל החשמל של השער שלא יעבוד.

הזמינו משטרה?

כן. הזמינו משטרה, עשו בלגן, לקחו אותו.

עצרו אותו?

כן, היה שם איזה סיפור. כאילו, הוא חזר אחר כך. זה מין מישהו סורר כזה, שתמיד היה

כזה.

הוא באמת חיבל בשער?

פשוט תלש את הכבל שלו מהחשמל, שלא נוכל לפתוח ולסגור. בשלב מסוים, אני חושב שאחרי המקרה הזה, פשוט התקינו מין שער להולכי רגל, ובשבתות היו סוגרים את השער, את השער הגדול יותר, של הרכבים, עד השער של הולכי הרגל, ואז פותחים וסוגרים אותו. הם יכולים לפתוח ולסגור אותו בשבת, לא צריך לפתוח בשבילם את השער החשמלי שהם יעברו, ובכל זאת השער סגור. ובאמצע השבוע פשוט היו סוגרים את השער עד הסוף. חוץ מזה, עם החבר'ה שגרים צמוד לא היו המון דברים, הייתה מין תפיסה כזאת שאי אפשר שהם יהיו יותר מדי, להיות איתם יותר מדי בקשרים, יותר מדי חברים שלהם. כי אז גם אם יבוא מצב שלמשל מישוהו, עובר איזה ערבי, והילדים הקטנים ירגישו שמותר להם כי הם חברים שלך כבר והם עומדים איתך בעמדה ארבעה חודשים, אז פעם אחרת, באחת הפעמים שתהיה בעמדה, הם יכולים פתאום להרגיש בסדר ולהתחיל להסתכסך שם עם ערבים, ואז הם יגידו: "מה, למה אתה אומר לנו? אתה חבר שלנו", לא יודע מה. כאילו ינצלו את הקשרים איתך בשביל לעשות בלגנים.

* * *

עדות מס' 13, 2008

להעביר את הזמן

בוא נדבר על הפטרולים, אמרת שהייתם נכנסים לתוך עומק חברון.

זה היה כזה מגניב, מגניב כי ממש יוצא לך לראות את העיר.

אבל סתם מטיילים, עושים בידוקים?

כן, כן, כן.

איך עושים בידוקים?

עושים בידוקים של רכבים. זה היה בידוק כמו במחסום של שכם, הבידוקים של רכבים בתוך חברון - ממש היינו נכנסים פטרול, ואז פשוט עושים צ'ק פוסט באמצע הכביש שלהם וכן, בודקים רכבים ממש.

מסתכלים שאין פצצה במושב האחורי או דופקים סכין פלס בין הדלת לדופן האוטו?

יש כל מיני דרכים שאפשר לבדוק.

לא הורסים את הרכב, אבל זה גם תלוי בחייל. היו מקרים שכן, שסתם בשביל להעביר את הזמן אנשים פירקו לגורמים.

מה זה לגורמים?

זה יותר זכור לי משכם, אבל אתה יודע, הקופסה מתחת להגה.

הקופסה של הפיוזים?

כן.

הייתם אומרים להם להוציא את הפיוזים?

לא, רק את הקופסה.

ומה קורה כשאתה עושה את זה, נהיה לך פקק באמצע חברון?

כן.

* * *

עדות מס' 14, 2010

סיור סליחות

היה איזה סיור, הסיור הכי מיוחד של המתנחלים, הם עשו מין, זה כמו שעושים סיורי סליחות, אבל לא. הלכו רק על הרחוב הראשי, סיור, לא זוכר איך קראו לו, חבל. נמחק לי. היה איזה בחור, לא אותו אחד שהעביר את הסיור, עוד איזה פאשיסטן שגר צמוד למוצב, שפשוט הסתובב, ומלא-מלא ילדים, זה היה סיור לילדים. עם קצת מבוגרים וזה, אבל בעיקר מלא-מלא ילדים שפשוט הסתובבו. הוא הלך, זה לקח איזה שעה וחצי לחצות רק את הציר הזה שלוקח שלוש דקות לחצות אותו בערך. אז הוא פשוט הלך, עצר באיזה 8-10 נקודות לאורך הציר, אני לא יודע. והוא לא סיפר, לא אמר דברים שקשורים, פשוט כל פעם הקריא איזה סיפור. אני לא יודע אפילו מה.

מה הוא סיפר?

זה כאילו סיפור עלילתי על איזה מישהו שהגיע לחברון, שהיא כאילו שייכת לערבים ויש כל פעם מין... - אני לא זוכר באמת על מה הסיפור, כי לא הקשבתי, כי זה שיעמם אותי וגם הייתה לי עבודה שם, כאילו, בסופו של דבר היה לי תפקיד. כל מיני תיאורים כאלה של: "תפס אותי ערבי מסריח עם ריח מהביל של גופה", ולא יודע, מין משהו באמת, פשוט תיאורים מאוד ציוריים שמזכירים את התעמולה הנאצית. לא יודע, באמת דברים דמגוגיים לחלוטין. גם שאלתי את הילדים בסוף: "תגידו, על מה, איך נגמר הסיפור, על מה זה היה?" "לא יודעים, לא הקשבנו". בכלל לא עניין אותם, הם פשוט באו עם מלא-מלא שופרות, וכל פעם שהוא לא דיבר בהליכות הקצרות שבין לבין, הם פשוט תקעו בשופרות. באיזה אחת בלילה היה הסיור הזה. פשוט הסתובבו, תקעו בשופרות, הוא הביא בידורית, שם מוזיקה, חברון כזאת, על פול ווליום.

באמצע הלילה?

כן, באמצע הלילה, באמצע הרחוב.

ידעתם שזה מה שהולך להיות בסיוור?

אני חושב שכן. גם תוך כדי אמרתי ל***: "איך הגיוני שאנחנו עושים דבר כזה? איך למישהו בעולם זה נראה הגיוני, וזה קורה עכשיו?"

ומה הוא אומר?

הוא אמר: "פשוט אין מה לעשות, אין איך לשנות את זה באמת".

תושבים יצאו? אמרו משהו?

לא, ממש לא.

אני אפילו לא זוכר שראינו תושבים בחלונות, אולי קצת, אבל לא, גם זה לא כל כך.

איך אתה מסביר את זה?

א', כי הם כנראה ידעו מה הולך אז הם העדיפו להימנע. אבל לא יודע, גם אם ראינו קצת, כשהיינו רואים, ראינו מדי פעם, בסיוורים ליליים כן רואים קצת אנשים. אחד-שניים זה לא דבר משמעותי, גם לא זוכרים את זה. אין, הם גם רואים את הקבוצה והולכים. וגם זה לא באמת מעניין אותם, לא אכפת להם מה זה הסיוור הזה עכשיו. הם רואים חיילים ויהודים, הם לא...

כמה ילדים בערך היו בסיוור הזה?

די הרבה, איזה 50, לא יודע, משהו כזה.

וכל אחד מהם תקע בשופר?

לא כולם, אבל בגדול.

היה רעש

כן. היה, ברוך השם. שמעו את זה עד המערה, ועד הכותל המערבי. סתם. היה המון רעש. היו פשוט חבר'ה שבאמת באו רק לעשות את הרעש, כאילו הם לא הקשיבו. ברגע שהוא התחיל לדבר, הם פשוט דיברו ביניהם, הלכו הצידה, נמאס להם, הם רצו לחזור, לצאת מהקסבה, כל מיני כאלה, הם עשו מלא רעש, כמה שיותר להספיק עד שהוא חוזר לדבר.

כמה חיילים צריך כדי לאבטח 50 ילדים בדבר כזה?

אני חושב שזה אותו סדר גודל של סיוור רגיל (של מתנחלים בקסבה), משהו כמו 20 חבר'ה. יש פשוט רוטינה מאוד קבועה: אתה הולך, יש כוח אחד שהולך על הגגות לאבטח, גם בסיוורים היותר ארוכים, גם בקצרים, מכירים את המסלול. כוח אחד שהולך יחסית קדימה, ועוד אחד שהולך יחסית אחורה וגם פרוסים כזה לצדדים. וזהו, והחפ"ק הולך בדרך כלל קדימה. זהו, זה מאוד ברור לכולם המשימה. כל פעם שעוברים איזו דלת או איזה זיג (פינת בית) או איזו פנייה נעצר צמד עד שמחליפים אותו. זה מאוד מסודר ואתה יודע בדיוק מה אתה צריך לעשות, רגיל כזה.

עדות מס' 15, 2010

להראות כח

ממש מול ש 1 (שער 1), יש חנות של צעצועים, המקום הזה בין ש 1 לבין אותו בניין זה נגיד 3-4 מטר והוא נחשב שטח צבאי, צו אלוף והכול. הייתה שם חנות של ערבי אחד שמכר שם כל מיני פיצ'פיקעס, צעצועים, הגיעו שב"כניקים ויחידה שמרתכת את הדברים האלה ואמרו: יש לך עד 5 לפנות את המקום.

אתם ליויתם אותם? הייתם עם השב"כניקים?

כן, נכנסנו איתם. זה לא היה שב"כ, זו הייתה יחידה שעושה את הדברים האלה שהם גם דוברי ערבית, לא יודע בדיוק מה הם עושים.

אמרו לו למה הוא צריך?

כן. לא אמרו, הסבירו שזה שטח צבאי. הראו את הצו. אני לא הבנתי למה פתאום הם באו ככה סתם.

זה בתוך הקסבה?

כן, אחרי ש 1. הם דוברי ערבית שוטפת, הם באו, דברו אתו, אמרו לו, הציגו את זה שאין מה לעשות, אל תתחיל לשאול שאלות או לדבר כי זה לא ייתן לך כלום. הלכנו למקום אחר ואטמו אותו, רתכו אותו, מחוץ לקסבה, ש 5 (שער 5). יש מעבר שאפשר להסתנן ממנו לתוך היישוב היהודי אז ריתכו אותו. שיהיה בסדר שם. ואז חזרנו (לש 1) והוא עדיין היה בחנות ושוב דיברו איתו, הוא לא הסכים להתפנות ואז עמדנו, העמידו חיילים, גם אותנו, בשני הצדדים של הרחוב. עמדנו לאורך הקסבה, באלכסון של הדרך.

כמה חיילים הייתם?

הרבה, ממש חסמנו. אנחנו חוסמים את התנועה, אמרנו להם אם אתם רוצים לעבור, תעברו מסביב. לא ידענו כמה זמן זה ייקח וזה היה הכי מתסכל כי אמרנו להם שזה עוד מעט ייגמר וזה בסדר. הסמג"ד בא ובאו כל מיני חבר'ה ופשוט התחילה שם אלימות ממש, הוציאו אותנו בכוח, הפכו את החנות, בעטו בדברים, העיפו דברים באוויר ועשו את זה בכוח, היו צרחות וגם צעקות של אנשים כלפי פנים. אנחנו פשוט עמדנו שם, עמדנו כמה שעות טובות, זאת הייתה הבעיה, ולא ידענו בעצמנו מתי זה ייגמר ועמדנו שם והיינו צריכים גם לחטוף מבטים מערבים ומתיירים וגם אתה עומד שם ואתה רואה כל מה שקורה ואין לך מה לעשות עם זה באמת.

מי הפך את החנות?

הסמג"ד. המ"פים של הפלוגות.

הם חיפשו משהו?

לא, נראה לי שלהראות כוח. יכול להיות שהם אמרו שזה חיפוש אבל אני לא מאמין שזה היה חיפוש. זה היה פשוט להפחיד, להראות כוח, והוציאו אותנו החוצה בכוח ותפסו אותנו ברגליים ובידיים.

בן כמה הוא היה?

הוא היה מבוגר, לא זוכר בן כמה בדיוק. אפילו הזמינו לו אמבולנס, יכול להיות שהוא חטף התקף לב תוך כדי, לא זוכר בדיוק. הבעיה פה, שעמדנו באמת ארבע, חמש, שש שעות, שאתה עומד, והם לא זזים, גם התיירים וגם ה... לא זזים. אתה אומר להם: "לכו מסביב, אתם רוצים להמשיך - לכו מסביב". הם נשארים שם, והגעתי למצב שאני לא יכול כי אתה גם מנסה לעשות ארשת רצינית על הפנים וארשת של: "אל תתעסקו איתי" או "לכו מפה". לתת להם הרגשה של אדישות. זה נורא נורא ארוך. אתה גם רואה את האלימות מאחוריך, כל האנשים מולך, מתחילים לשאול אותך שאלות. הייתה גם הפגנה, היה קטע שרצינו לרווח את הזירה שם ואמרו שמרווחים ביחד. יש שם את ארגון CPT (ארגון נוצרים למען שלום), שהם לא חוקיים בעיקרון אצלנו, אין להם אישור מהממשלה שלנו להיות שם. ויש שם זקנות בעיקר של ה-CPT, שלא יכולות לזוז. אתה אמור לדחוף אותן עם הגוף שלך בקטנה וזה לא נעים כי היא בגיל של סבתא שלך. אתה לא יכול לעשות את זה, אתה עושה את זה בסופו של דבר.

איך הן מגיבות?

היה קטע שאחת הסתכלה על הרצפה באדישות כאילו היא לא רואה שאני שם ואני אומר לה באנגלית שהיא תזוז, והיא לא מגיבה ואני מתחיל לדחוף אותה והיא לא זזה. אני דוחף אותה והיא זזה קצת, דוחף אותה עוד קצת ועוד קצת. אני דוחף אותה עם הגוף שלי ואני זוכר את זה ממש כי זה היה ממש קטע לא נעים כי אני עומד שעות מול אזרחים ורואה את האלימות מאחורי.

זה שסגרתם את הרחוב יצר פקק גדול?

כן, זה היה ממש פסיכי, בשלב מסוים אנשים ויתרו והלכו מסביב.

לא שחררתם קצת תוך כדי?

היה קטע עם כל מיני זקנים בעיקר שהיו צריכים להגיע הביתה, קניות וכאלה דברים, אז קראנו למפקדים שלנו, דיברנו אתם בצד והם העבירו אותם. היו פה ושם קטעים.

חנות הצעצועים, תנסה קצת לספר מה הלך שם בפנים.

ראיתי מג"ב שם אבל לא כל הזמן הסתכלתי, לא הייתי ממש שם ולא ראיתי את כל מה שקרה.

היה סמג"ד, היו חבר'ה או שב"כניקים או מג"בניקים. אני בטוח שהסמג"ד שלי היה שם, הוא היה בחור עצבני, גרמני כזה, היה דפוק בראש, אני זוכר אותו הופך את זה, החבר'ה

שרצו לרתך וכמה חבר'ה ממג"ב שבאו. הם בעיקר אלה שעשו את זה. כל השאר, המ"פים, הסמלים, המפקדים - פשוט היו מסביב והסתכלו או ששמרו שהשורות יהיו כמו שצריך, כאלה דברים בערך.

יצא לך לראות את החנות אחרי?

פשוט ריתכו אותה.

סגרו אותה לגמרי ומאז היא לא נפתחה?

כשאני הייתי - לא.

כמה זמן לפני שריתכו אותה, היא הייתה פתוחה?

כמה חודשים טובים.

ואז יום אחד החליטו?

יום אחד פשוט אמרו זהו, עושים את זה.

וחנויות אחרות שצמודות? בתים? נשאר פתוחות?

כן. הבית מעליו הוא מה שנקרא בית הרופא, אז הוא היה נטוש בעיקרון, הייתה שם חנות מרותכת סגורה ואחת שלא. אותו היה צריך לפנות, זה הכול, לא יותר מזה.

הבנת מה הייתה הסיבה לסגירה?

כנראה לא רוצים שיישב שם חמאסניק בתוך החנות ויתצפת על איך שאנחנו זזים.

מול השער?

כן, יש זווית מדויקת מול העלייה למעלה ליישוב היהודי. לקח הרבה זמן, לא יודע למה, עד שריתכו...

* * *

עדות מס' 16, 2008

אם אתה לא בוכה - אתה צוחק

היו זורקים עלינו אבנים - גם היהודים וגם הערבים.

מאיפה זרקו עליכם?

בתוך החמ"ל שלנו היה חמ"ל תצפיות. דרך מצלמות הטלוויזיה ראיתי. היו שם ילדים ערבים שזרקו אבנים על משפחה יהודית, הקפיצו את כל הכוחות באזור לשם. הגיעו לשם הרבה יהודים והרבה ערבים וכולם זורקים אבנים אחד על השני. כשהגיעו החיילים, כולם התחילו לזרוק אבנים על החיילים. גם כל הקטע של בית המריבה שאמרו לנו לפנות את הבית, פיינו. הם עשו עלייה של כל החבר'ה שלהם שבאו ברגל מירושלים לחברון,ומי מאבטח את זה? אנחנו צריכים לאבטח את זה. הפלסטינים מפגינים ממול. מגיעים לבית המריבה וכולם

מתחילים לזרוק עלינו אבנים. אתה שואל את עצמך, למה, מה אני עושה פה?

מה עושים?

אתה מוצא מקום להיות שם שלא יזרקו עלינו אבנים ומחכה שיפסיקו, אתה לא יכול לעשות כלום. רק המג"בניקים יכולים להגיב, כי הם שוטרים - אז קוראים להם.

ראיתם את דרכי הפעולה שלהם?

ראיתי מג"ב בעיניים שלי פעם אחת. הביאו יחידה של מג"ב שכולם הולכים בשלושה טורים, וסטרים שחורים, קסדות על הראש, רואים שהם יודעים מה הם עושים, לא כמו המג"בניקים שרואים באזור, אלא משהו מפחיד קצת. היה פינוי של מאחז של יהודים באזור, מעמידים את המג"ב בשורות ורואים את המון היהודים של קריית ארבע יוצאים לקראתם והם עומדים עם מגנים, מחכים. כל מי שקפץ עליהם, אזקו אותו ושמו בצד. הם כל כך גדולים שהם לא היו צריכים רימוני גז. אחרי שסיימו את הפינוי, שחררו אותם והלכו. שמרתי בש"ג באותו רגע אז ראיתי כל מה שקרה.

המתנחלים היו מוכרים כאלמים?

מצד אחד הם נחמדים אליך, מזמינים לשישי. אני לא הייתי מוכן ללכת, החברים שלי הלכו. היה לנו מש"ק יהדות שהצליח לארגן דרך המכינה הדתית בקריית ארבע שחיילים יבואו למשפחות בשבתות. אותה מכינה שאחר כך זרקו אבנים על החיילים. אם אתה לא בוכה, אתה צוחק על איך שזה התנהל שם. קשה להבין את המצב שם, אתה לא מבין על מי אתה שומר. רוב האירועים שראיתי היו שיהודים התקיפו ערבים ואנחנו היינו צריכים לשמור עליהם. היה מקרה ששני יהודים מבוגרים - חרדים, החליטו לרדת מקריית ארבע לחברון, לא דרך ציר המתפללים אלא דרך שכונה ערבית. הקפיצו לשם כוח כדי לחלץ אותם.

איך הכוח חילץ אותם?

בא לשם וחילץ אותם. הם המשיכו ללכת לכיוון מערת המכפלה.

* * *

עדות מס' 17, 2008

להיות הנחמד ואז הרשע באותה פעם

היה סיפור של מישהו שרדף אחרי ילד עם סכין קומנדו כי הוא עצבן אותו או משהו.

מי רדף אחרי ילד עם סכין קומנדו?

אחד החיילים.

ילד יהודי או פלסטיני?

פלסטיני.

מה היה הסיפור?

הוא דרך עליו ככה. הוא חזר והתלהב מזה שהוא עשה את זה. כולנו בתוכנו עוד שנייה דופקים לו מכות. הוא היה ממחלקה אחרת.

בזמן פטרול?

לא, הוא שמר בעמדת תנובה. הוא (הילד) רצה לקחת לו את ה"דני" (מעדן חלב) מארוחת צהריים שהוא גם ככה לא אכל, משהו כזה. ביקש ממנו. אז הוא אמר לו: "לא, עוף מפה." ואז הוא בא וביקש ממנו עוד, משהו כזה. אני זוכר שזה קרה הרבה פעמים, זאת אומרת, לשמור בעמדה וילדים מבקשים ממך את האוכל. היה לי איזה קטע שהיה לי קשה לתת להם משהו ואחרי זה לבוא להיכנס להם לבית עם נשק, זה היה לי קצת מוזר מדי להיות הנחמד ואז הרשע באותה פעם. לא רוצה שילד יחבב אותי כשאני מכוון לאבא שלו נשק. גם הרבה דברים לא מודעים, כל המחשבות האלה אני חושב אותן בדיעבד. באותה תקופה זה היה פשוט... זה לא בסדר לתת לו, זה לא הגיוני לתת לו את זה, אני שומר עכשיו, אני חייל, למה שאני אתן לו דני?

* * *

עדות מס' 18, 2008

חזרה גנרלית

פעם אחת עשינו מעצר דמה.

מה זה מעצר דמה?

לפני שאתה עושה מעצר אתה צריך לעשות, אני אפילו לא יודע אם זה נוהל בצבא, לי הסבירו שזה נוהל. אתה בוחר, או יותר נכון בוחרים בשבילך, סתם בית, וזהו, אתה עושה עליו מעצר. מעצר רגיל, פשוט לתרגל, חזרה גנרלית לפני המעצר האמיתי.

תספר לי סיפור על מעצר דמה.

הנה, המעצר הראשון שהמחלקה שלי עשתה, אנחנו, המחלקה שלי עשתה הכי הרבה מעצרים בפלוגה, אז בפעם הראשונה נתנו לנו בית, לא רחוק דווקא, אז אנחנו היינו צריכים לתרגל את המעצר. אתה מגיע וכרגיל, בא, מוציא את האנשים מהבית, מעיר אותם באחת בלילה, מוציא אותם, שם להם פלנלית, לוקח תעודות זהות, וזהו, זה מספיק, לא לוקחים אותם לשום מקום. ככה זה. החיילים אצלו היו גמורים מזה. אם יש משהו שאני באמת מצטער עליו מבחינה אנושית.. זה היה משהו, אין, לא היה, לא הייתה סיבה, לא הייתה הצדקה, אני גם לא הבנתי מה, הם ממש כעסו עלינו, הם כעסו על כולם.

וזאת היתה הפעם האחרונה שיצא לך לעשות מעצרי דמה.

לא היו מעצרי דמה, אבל יש המון פעמים, זה עוד פעם עניין האקראיות, שאתה בוחר בתיים ואתה הולך לעשות את הפעילות, אפילו אם אין עליהם איזושהי אינדיקציה.

* * *

עדות מס' 19, 2010

אתה פשוט חלק מזה

היה קטע שעלו לקבר של קדוש אחד בתוך הקסבה. אני זוכר ששכבתי על הגגות מסביב, אתה מתצפת על הכול, ואתה מנסה... אתה מצד אחד לא אוהב שאתה עושה את זה, ובשביל איזה קדוש שהם רוצים להתפלל פה, אז אתה צריך עכשיו להעיף את הערבים מהסביבה, לעצור את התנועה והכול. מתסכל להיות חלק מזה. שאף אחד לא שואל אותך ואתה פשוט חלק מזה.

מה היה הסיפור עם הקדוש?

יש איזה קבר, לא זוכר מה השם שלו בדיוק, שהיינו צריכים להיכנס לתוך חברון הפלסטינית.

לא בקסבה.

לא בקסבה. בחברון הפלסטינית, וזה מפחיד כי אתה נכנס עם כוחות גדולים פנימה, עוצר את התנועה. נכנסנו כמה שעות לפני כדי להתחיל לפרוס את עצמנו על הגגות מסביב. אתה עוצר את התנועה, אתה עושה סוג של שטח מוגדר שיש בו עוצר פשוט. אסור לצאת מהבית, אסור להסתובב, אסור להתקרב.

כמה זמן?

כמה שעות זה היה, 5-6 שעות.

ובאים חבר'ה מהיישוב היהודי להתפלל?

כן, גם מהיישוב היהודי וגם לא מהיישוב היהודי.

איפה היית?

הייתי על איזה גג.

מה עשית שם?

שכבתי עם הרובה ככה, זה מה שעשיתי רוב הזמן. הייתי צריך לשמוע את המתנחלים רבים ביניהם על זה שאי אפשר לחיות עם שמאלנים.

אמרת שסגרו את הרחוב. תסביר יותר.

יש רחוב חצי-מרכזי. עוברים פה הרבה אנשים אבל זו לא דרך ראשית.

יש בו מסחר?

כן, יש מכוניות שעוברות שם, אז פשוט העמידו מכוניות צבאיות בשני הצדדים של הרחוב בטווח מסוים.

אתה זוכר כמה קילומטר זה?

יכול להיות 2 קילומטר מהחסם של הצבא עד איזה בניין שהיה תוך כדי בנייה. את כל זה חסמנו, היינו צריכים בשביל לעלות על איזה גג, פשוט לשבור דלת, את המנעול, זה היה בית ספר או חנות ספרים אבל לא הבנתי בדיוק מה זה. היינו צריכים לבעוט בדלת ולשבור אותה כדי לעלות למעלה זהו. אתה יושב, משקיף, לא נותן לזה לעבור. היו אנשים שהיו בתוך... נגיד חרשים, היה שם מרכז של חרשים או משהו כזה והם היו תקועים שם במשך 5-6 שעות.

אנשים שהיו שם היו צריכים להישאר בבית?

כן. או שאתה יוצא מהבית עכשיו ואתה הולך לעשות מה שצריך, או שאתה נשאר. לא, זה אפילו לא היה הולך לאיפה שצריך, כי הצבא הגיע בדיוק ואם אתה בבית - אז אתה נשאר בבית, ואם אתה ברחוב - אתה הולך.

אותם חרשים או אנשים אחרים שיצאו, מה עשו להם?

הם לא יצאו, הם נשארו בבית שלהם ואיכשהו מישהו מהצבא דיבר איתם בקושי, ניסה לדבר איתם.

כשאתה עולה לבית הספר או לבית, כשאתה על הגג, אתה עובר בתוך ה...?

לא, היה כזה גרם מדרגות ופשוט פרצתי פנימה בבעיטה על הדלת.

הייתה שם משפחה?

לא, לא, זה היה ריק. אבל עלינו למעלה ושכבנו על הגג, התפרסנו כזה.

יש לך הערכה כמה כוחות צבא היו שם בערך, כשסגרו את כל הדבר הזה?

היו הרבה. היינו... היו חברה גם מהפלחו"ד וגם אנחנו מפוזרים, מבחינת מספרים... היו כמה מחלקות שהסתובבו שם והיה תאג"ד (צוות רפואי) שהגיע מהגדוד והיה את המ"פ והסמג"ד, המג"ד, המ"פ שלנו, זהו.

כמה יהודים בערך באו להתפלל?

לא הרבה. הגיעו כמה עשרות אבל זה היה לא טירוף כמו מערת המכפלה, היו שם כמה עשרות, הם באו להתפלל, עשו פיקניק, באמת, הדבר הכי אבסורדי בעולם, אתה רואה אותם יושבים ופותחים שולחן. מטיילים, אוכלים, נהנים להם, זהו. אתה פשוט אומר לעצמך שזה לא הגיוני שבשביל זה אתה צריך לעצור את כל מה שקורה ברחוב ולתת לחרשים להיתקע במכון שמיעה שלהם.... באמת, יכול להיות שיש אנשים שזה נראה להם שזה לא הכי חשוב בעולם, כשהייתי שם באותו רגע... נראה לי שאני פחדן לסרב פקודה אבל זה היה...

כשפותחים את הרחוב אחרי כמה שעות, אתם שם?

אנחנו מתקבלים, כל המתפללים הולכים לפני כן ולאט-לאט הכוחות מתקבלים בהדרגות, במקביל, כדי לשמור אחד על השני.

* * *

עדות מס' 20, 2008

שהערבים ירגישו שיש שם צבא

הפטרולים בשביל חייל בחברון, זה 50% ממה שהוא עושה. מה הייתה המטרה שלהם?

'פטרול 30 הגן בגזרתו על היישוב היהודי בחברון ועל מדינת ישראל' וזה זה. מה הייתה המטרה שלו? שהערבים ירגישו שיש שם צבא. שהצבא נמצא בכל מקום ושהם לא ידעו, לא משנה מה, מאיפה הפטרול יגיע. תמיד יש צבא. זאת אומרת שלא יחשבו שהם יכולים... וגם לעשות בידוקים, בתדריך זה היה 'למנוע פח"ע (פעילות חבלנית עוינת) בגזרתנו', ובתכל"ס, מה זה היה? להרתיע. התנועה הזאת עם היד, כשאתה הולך ראשון ליד הקצין, אז זאת התנועה, אז הוא עושה ככה ואתה עושה ככה.

כאילו אתם מפנים את הדרך.

כן, ממש כמו שאלוהים עושה למים ככה וגוזר לצדדים - אז ככה. מספיק ככה לעשות עם היד והם נצמדים לקיר בצורה מאוד ברורה, מפחדים קצת. או שלא, ויודעים שלא שווה להם להיכנס עכשיו לעיכובים.

היו כאלה שלא היו זזים?

בדיוק. המעצבנים, כן. המעצבנים האלה שאין לך כוח אליהם כי אתה תכל"ס הולך כל היום, אתה מת כאילו... אבל, אתה הולך, אתה מת לשבת ופתאום מגיע לך איזה טמבל שלא זז, אז אתה מה? אתה מכוון עליו את הנשק. ברור שהוא יזוז.

זה תמיד היה עובד?

לרוב זה היה עובד, עם צרחה: "רוך!" (לך!).

הבידוקים, את מי הייתם בודקים?

אה, בעיקר בצדדים, נידחים, אני זוכר שהיה מקום שנקרא, לא הקצבייה, משהו כזה. תרנגול קראו לזה, יש שם עמדת תרנגולים ממול. אז בימי שבת מאיישים אותו בעיבוי- לא זוכר כבר איך קוראים לזה, בציר המתפללים כזה. ושמה הייתה מין סמטה חשוכה כזאת, שנכנסים לתוך מקום שיש שם טרקטור ותמיד היה חשוך כזה ומוזר להיכנס לשם. תמיד שם היינו עוצרים: "אתה מחפה לשם, אתה מחפה לשם" ואז מגיע בן אדם כולו בשוק כי פתאום עוצר

אותו סמל ומתחיל: "שו אסמכ, תביא תעודה, מה אתה עושה פה?"

היה פרופיל מסוים לאנשים שהייתם בודקים או פשוט מי שמגיע לסמטה?

ילד לא. ילדים בכלל לא. בפרטורל אבל, יש משהו שממש זכור לי. נזכרתי שהלכנו עם המ"מ. עכשיו, למ"מ היה קטע שאנחנו חייבים להיות הכי שקטים, הכי טובים. כשאנחנו הולכים ברחוב, אף אחד לא שם לב שאנחנו הולכים ברחוב. כאילו, אנחנו יכולים להפתיע, אנחנו נחשים. וכאילו... באמצע הלילה, כשהיה פטרול לילה, אז תמיד היינו הולכים, בן אדם כזה הולך, כאילו לא לכיווננו, בכיוון שאנחנו הולכים והיינו צריכים ללכת בשקט-בשקט, אני זוכר שהיינו מתחבאים בכריעה בחושך. הוא היה בא בכיווננו, אנחנו מתחבאים, שהוא לא ישים לב שאנחנו עומדים שם, ממש בחושך, הוא היה עובר אותנו, מסתובבים, פטרול הולך אחריו בשקט ואז כשהוא לא שם לב, מבהיל אותנו, תופס אותנו: "מה אתה עושה פה, תביא תעודה". זו היתה ההנאה שלו, להראות שאנחנו צוות... אף פעם לא היה מישהו בעייתי, אבל זה היה הקטע. זה היה הקטע שלו.

* * *

עדות מס' 21, 2010

השגריר של ישראל

יצא לי להיות נגיד בהפגנות (פעילי שמאל) של יום שישי. אז יש את העמדה של ש 1 (שער 1) ויש את העמדה לא הכי גבוהה ליד בית רומנו. יש עמדה גבוהה, ממש בתוך הקסבה אבל מעליו, מתצפתת. יש עמדה שאתה יכול לרדת ממנה למטה, עמדה שהיא ביניים כזאת. כשיש הפגנות, אז אתה עומד שם ואז מגיעים מלא ילדים ואתה אומר להם, אתה אומר גם למבוגרים (המתנחלים) שיש צו אלוף ושזה שטח צבאי ואסור לטפס פה למעלה ואז צריך לריב איתם ואתה חוסם את זה עם הגוף שלהם.

מה הם עושים שם למעלה?

הם מתיישבים למעלה בהפגנות ומתחילים לצעוק או בערבית או בעברית או באנגלית על התיירים ולחמם את האווירה: "זונה, בת זונה, וערבים" ואני כבר לא זוכר בדיוק מה הם צעקו עליהם אבל זה גם, יש הפגנה ואתה אומר לעצמך: זה לא עוזר שאתם פה, רדו למטה.

הם עושים משהו מעבר לצעקות?

לא, אני לא כזה בקיא בעולם השטחים והמתנחלים אבל אני חושב שהמתנחלים הבינו בשלב מסוים שכל הבלגנים שהם עושים לא עוזר להם תדמיתית ואני חושב שאנחנו הרגשנו את זה בחברון, שלפעמים היו ילדים שעשו את זה והיו פה ושם התפרצויות קטנות, אבל איפה שהוא הם נהיו יותר מאופקים בקטע של בלגנים מבחינת דברים שהם פוגעים כמו אבנים

זה. הם יכולים לעמוד באמצע בהפגנה למעלה ולעמוד ולצחוק עליהם: 'אתם מפגינים ואסור לכם לעבור את המקום הזה בכלל, אנחנו יותר חזקים, חה-חה-חה'. אבל הם לא יכולים, הם לא עושים יותר מזה.

מה קורה בהפגנות האלה?

ההפגנות, זה פעם ראשונה שזה קרה, זה היה קצת מכוער. זה היה טיפה לא נעים, כי זה גם משאיר רושם לא נעים. ברגע שתייר או מפגין כלשהו נוגע בחייל, יש לך עילה לעצור אותו. דבר ראשון, הקטע של להיות חייל בחברון, מציב אותך במצב ממש לא נעים, מצב שבשבילם אתה השגריר של ישראל.

בשביל מי?

בשביל התיירים. אתה השגריר של ישראל, זה לא רק בהפגנות, זה בכל מקום, בקסבה כשתתלווה לסיור. בהפגנה דבר ראשון אתה עומד, והקטע הוא שאנחנו מקיפים אותם, אנחנו לא שומרים על השער. יש את ש 1, הם בקבוצה פה ואנחנו סביבם פשוט ואז מתחילים כל ענייני האשמות של כל התיירים שהם יודעים מה הכי טוב לישראל והם יודעים מה הכי טוב לעולם ומתחילים כל מיני.. הם באנגלית אומרים: "אתה לא חייב לעשות את זה, ולמה אתה עושה את זה? ותתבייש. אנחנו יודעים שאתה מרגיש רע עם זה אז אל תעשה את זה", ויש גם הצד של: "למה לא תחיו שני עמים במדינה אחת". הרבה האשמות והצעות, כאילו שאני עכשיו אחליט, וזה מציב אותך במצב לא נוח ולא נעים כי אתה לא מסכים עד הסוף עם זה שאתה שם ומצד שני אסור לך לדבר איתם.

עם המפגינים?

עם המפגינים. ואתה יודע שבשביל שיהיה סדר צריך לשרד ביטחון החוצה ואסור שהם יראו על הפנים שקשה לך.

איך זה בא לידי ביטוי?

פשוט גם אם הפריע לי מה שהם אמרו לי או שיצא לי להרהר במה אני עושה עכשיו וכאלה דברים, עדיין כלפי חוץ השתדלתי לשמור על ארשת רצינית, ארשת מתעלמת. זה מוזר כי אתה מנוכר ממה שאתה מרגיש בפנים, אז מוזר לך לעמוד במצב הזה.

אתה זוכר מקרה מסוים משמעותי שנראה לך שהיה באחת ההפגנות האלה?

כן, דבר ראשון היה בשלב מסוים פשוט שהתחלנו לדחוף אותם אחורה.

את המפגינים? למה?

כי... האמת שאני לא יודע למה, פשוט ההוראות. אתה באותו רגע, אתה לא...

הייתה התפרעות או משהו?

לא, לא הייתה התפרעות אבל הייתה הפגנה, "תתחילו ללכת מפה" וניסינו לפנות אותם לכיוון חברון הפלסטינית. פשוט לעמוד ולא לתת להם לעבור. נגיד הפגנה בלי אישור וכאלה דברים. לא שאלנו תמיד שאלות, לפעמים אמרו לנו: "חברה, אתם צריכים לעמוד

בינם לבין המקום הזה ולא נותנים להם לעבור". או שנגיד יש ציר שעובר מתחת לשכונה היהודית, בקסבה, ממש אם אתה פונה שמאלה מש 1. אנחנו צריכים לא משנה מה, למנוע מהמפגינים להגיע לציר הזה.

למה?

כי יכול להיות שאם הם יעברו שם, יזרקו עליהם אבנים ואז יהיה עוד בקת"ב (בקבוק תבערה). תהיה עוד בעיה פה, תקשורת, דיפלומטיה.

אז למה לא לעמוד על הגגות או למנוע מהמתנחלים לזרוק אבנים?

אני גם חשבתי על זה.

אז מה עושים?

אתה פשוט עומד ומחזיק ידיים משולב. הם מחזיקים ידיים ואנחנו גם החזקנו ידיים ואיכשהו יצרנו חומה אנושית ותוך כדי זה אנחנו עושים "שלוש ארבע!" ודוחפים אותם פנימה לתוך הקסבה יותר ויותר. היו מקרים כאלה.

היו מקרים של אלימות בקטע הזה?

כן, ברגע ש... יש חיילים שלא כולם מאופקים. יש חייל שמגיע עם קריזה ממשוהו אחר על ההפגנה, ברגע שיגעו בו - אז הוא יתפרע עליהם. אפילו גם קצינים.

ראית פעם?

כן, לא חברים שלי אבל חבר'ה מפלוגות אחרות או קצינים או מפקדים. היה נוגע בו - אחלה, וזה מספיק טוב להוציא את העצבים.

ומה קרה?

היה מפיל אותנו לרצפה, תופס אותנו, אוזק אותנו, לוקח כמה חיילים ומוציא אותנו החוצה. אני גם תפסתי מישהו, איזה אחד ברגליים והוא התחיל לצרוח כאילו הוא עובר עינוי, זה היה: "רילקס, רילקס, אל תעשה הצגות מול המצלמות", אתה רואה שבאה תקשורת זרה ומצלמת את זה ומה אתה יכול לעשות? אתה צריך להמשיך לקחת אותנו לתוך היישוב היהודי לצד השני.

* * *

עדות מס' 22, 2008

ציר סטרילי

מה ההנחיות לגבי רחוב השוהאדה?

אסור לערבים להיכנס אליו בתכלית האיסור.

מאיפה עד איפה?

אסור להיכנס לציר השוואדה.

נקודה.

כן. אלא אם כן מישהו בא עם אישור של המדינה שמותר לו להיכנס, אז אתה קורא לפטרול, מעכב אותו עד שיגיע הפטרול, ואז הקצין בודק את זה ואז אולי מותר לו ללכת, רק לעבור על ציר השוואדה, כדי להגיע לתל רומיידה.

ואם מישהו גר על צד אחד של ציר השוואדה, מותר לו לפתוח את הדלת ולצאת לצד השני?

לא, אסור להם לעבור על ציר השוואדה. אסור להם לגמרי. זה היה ציר סטרילי.

זה היה המינוח?

זה קרה איזה 3 פעמים שראינו מישהו הולך על ציר השוואדה, ריצות, מרדפים אחריו וכלום, סתם, גם לא היינו תופסים אותו כי אנחנו עם ווסט כאילו, אנחנו.. כמה שנהייה בכושר, אין סיכוי.

שמעתם את כל הדיונים על הרחוב בבג"צ?

אני זוכר ששמענו שיש על זה מלא דיונים ואחרי יומיים שמענו, הכול היה שמועות כי אין דרך ל...מההורים השמאלנים שלנו, אז היינו שומעים על הדיונים שקורים בחוץ ואני זוכר שסיפרו לי על זה. אבל גם אמרו שמצד שני יש חוק בחברון שלמפקד, מח"ט הגזרה, מותר להחליט הכל, כי הרי זה שטח צבאי סגור, מותר לו להחליט מה קורה בגזרה שלו, ואני לא זוכר אפילו יום אחד שהיה ערבי על הציר.

ובצירים ליד? הציר שעולה לכיוון ג'ילבר, תל רומיידה? שם לפלסטינים היה מותר ללכת?

היה חלק שמותר להם? באזור מחסום שוטר היה נראה לי מותר להם ללכת. יכול להיות שאני טועה, אבל אני זוכר שם אנשים.

* * *

עדות מס' 23, 2008

בעלי הבית

אני אגיד לך - קודם כל אנחנו באנו, לי ברור, אני בא מרקע מסוים, מבחינתי, ההתיישבות שם היא מבחינתי מעוותת, אבל זה לא מעניין אותי. אני בא בתור צבא ואני בא להגן עליהם. הייתי חדור משימה, זה היה לי ברור מלכתחילה, זה מה שאני הולך לעשות. זה הכל כדי לעשות את המשימות שצריך שם, בצד הכי טוב שיש ולא משנה אם אני מבחינה פוליטית

מסכים או לא, זו המשימה שלי, וזה מה שאמרתי לחיילים שלי. עכשיו, מיד התחילו בעיות בנושא הזה, כי הם מרגישים בעלי הבית אותם תושבים מההתנחלות, ובין פטרול לזה, יש לך פתאום אחד שמתחיל להיכנס לקסבה, אחד שרוצה להיכנס לקסבה, זורקים לך הערות. יש איזשהו יחס, איך אומרים, של המתנחלים, איזשהו יחס, איך זה נקרא, מצד אחד מתייחסים אליך יפה, אתה עושה שבת, מתייחסים יפה. מצד שני, ברגע שזה בא נגדם, זאת אומרת שאנחנו מונעים מהם משהו או שהם רואים שנגיד, איזה ילד ערבי זרק אבן, ואנחנו לא מצליחים לתפוס אותו או שאנחנו לא מספיק עושים מבחינתם, זהו, זה מתחיל בקלות, זה ממשיך בצעקות ואני כבר ראיתי אלימות. זאת אומרת, זה לא ש... אלימות כלפינו ספציפית לא הייתה, אבל כלפי מג"ב, היה שם כאוס. עם אחת מהמתנחלות, יש פעמים שאני זוכר, מה זה היה בדיוק, היו הרבה ריבים איתה.

עם המתנחלות.

עם *** כן, כן. אני מנסה עכשיו להיזכר, היו הרבה ריבים איתה, אני חושב, יש מקומות שהרי לערבים, הערבים, יש מקומות שלערבים מותר לעבור וגם ליהודים, זאת אומרת עוברים שם ביחד. נגיד לתל רומיידה, כל מיני מקומות כאלו. יש חיכוכים, אתה מנסה למנוע, לא בא לך על החיכוכים האלו, המשימה שלך זה למנוע את החיכוכים, כמה שיותר שקט. והרבה פעמים מי שמייצר את החיכוכים זה לא הערבים, זה היהודים. לרוב זה היהודים, בסדר? בלי שום ספק. כל אחד שהיה שם יגיד שלרוב מי שמייצר את החיכוכים שם זה היהודים.

איך?

בהערות, או בדחיפות או בהערות. עכשיו, מן הסתם, כשאני מגיע לשם, אני הולך לצד ש... אני לא שופט, אבל אני הולך לצד שיוצר את החיכוך שם וזה בדרך כלל הם. אז יש עצבנות ויש עצבנות שלה והיא בעיקר, כי היא מניפולטורית, היא יודעת לדבר. בהתחלה עוד דיברתי איתה, ניסיתי לדבר יפה וזה, אבל די לא עזר. היא בראש שלה ויודעת לדבר יפה וישר היא שומעת שאני מקיבוץ, אז זהו, זה נגמר. כבר יודעת מה אני חושב ומה אני זה, ואז מתחילים קללות ועניין של, שאין עם מי לדבר, זאת אומרת הם שם, הם לא זזים.

אתה זוכר איזה מקרה ספציפי שמצאת את עצמך באמצע?

אני זוכר כמה מקרים. אני אנסה להיזכר בסיבות המרכזיות אליהם, אבל יש מקרה, קודם כל בגדוד, שזה משהו שהיה בפורים, הבן של *** (המתנחלת) שהוא בא והוריד את הדרגות למג"ד שלנו.

היית שם?

אני לא הייתי שם, הסיפור פשוט, אני פשוט לא רוצה להגיד בשם האנשים שהיו שם, אבל הוא פשוט בא וקרע בעקבות דברים מסוימים. פעם היה איזשהו פיגוע, בתקופה שהיינו שם, זה לא היה פיגוע בחברון, זה היה פיגוע איפשהו, אני לא זוכר איפה, והילדים התחילו לזרוק אבנים שם על הבתים של הערבים.

בתל רומיידה?

לא בתל רומיידה, במתקנים, באזור של עמדה 4-5, ואנחנו ניסינו, באנו לילדים, "מה אתה זורק אבן", והם ממשיכים לזרוק ולא מעניין אותם שום דבר. הילדים (של המתנחלים) זה הסיפור הכי קשה שם. זורקים אבנים והכל אתה מבין, אין לך עם מי, אין לך גם מה לעשות. מה אני אעשה? מה אני עושה עם הילדים? מה אני עוצר אותם? לא, אי אפשר, בפועל אתה לא יכול לעשות דבר כזה. אין לך יכולת אפילו לגעת בו, הוא יכול לזרוק אבנים כמה שהוא רוצה. אתה מנסה למנוע, מנסה לדבר. זאת אומרת, אם הם עושים משהו פיסי, אז אתה תמנע ממנו, אבל אתה מונע ממנו, הוא ממשיך. זה אותם ילדים, אני זוכר את השם, זה הבן של *** (המתנחלת).

ילדים בני כמה?

הם היו בני 12, משהו כזה.

ואיך הסיפור הזה נגמר, שהם זרקו שם על הקסבה?

בהתחלה הם התחילו לזרוק אבנים, ניסינו למנוע, המשיכו, קיללו אותנו, המשיכו לזרוק. רצינו למנוע, באיזה שלב פשוט קראנו להורים שלהם והם הלכו הביתה, את ההורים שלהם לא מעניין. כנ"ל בל"ג בעומר, צריך לאסוף קרשים מאיפשהו, כל החנויות של הערבים נכרצות שם באופן קבוע, הרי החנויות שם סגורות, של הערבים. לא יודע מתי יפתחו, אבל כל החנויות של רחוב השוהאדה, כל האזור הזה שם סגור והם פורצים לכל החנויות. אי אפשר, אתה לא יכול לעשות כלום, זה מדהים. אתה מנסה למנוע, אתה קורא למשטרה, שום דבר. המשטרה גם מתוסכלת, אומרת, אני זוכר שיחות עם שוטרים, זה לא יעזור. אין פה...

אין פה מה?

אין פה מה לעשות. עוצרים את הילדים האלו, הרי חוזרים לעשות אותו דבר. אין פה איזו אכיפה, אתה לא יכול לעשות משהו נגד הפעילות הזאת של הילדים ובכלל של האנשים שם.

כי אתה חייל? מה היו אומרים לך?

אז אני אגיד לך מה קורה שם. בפועל, אני לא אמור להתעסק עם האוכלוסייה. האוכלוסייה האזרחית, היהודית בטח לא. זאת אומרת, אני, אם יש בעיות, אני קורא למשטרה, אבל אם אני רואה משהו בפועל, אני לא יכול לעצור, יש אלימות, אני הולך לעצור את זה. אז אתה קורא לשוטר, בדרך כלל אתה קורא לשוטר. שוטר, אין לו מה לעשות. או שהוא עוצר את הילד, הרי מכירים את כולם שם כבר. השוטרים מכירים אותם והשוטרים מתוסכלים, מכירים את הילדים, מכירים את ההורים, מכירים את כולם, האבנים, הזריקות ממשיכות, זה לא משנה, אין שום דבר. העלינו את זה מלא פעמים. אני בטוח שהעלו את זה הרבה לפני והרבה אחרי גם מעלים את זה, שאין לך דרך למנוע את הדברים האלה. זו ההרגשה הכי מתסכלת בחברון, העניין הזה שאתה משתדל ומגן ואתה קורע את התחת במשימות

בדברים שהם בכלל, שאין להם מושג, השש-שש (שש שעות בפעילות ושש במנוחה) הזה, הפטרולים האלו בקטבה. זה מעייף, זה שוחק ואתה, זורקים עליך זין, וואי, וואי, וואי. איזה זין זורקים עליך. באמת, זה משהו, אתה לא...

* * *

עדות מס' 24, 2008

מיפויים

עשינו מיפויים על כל הבתים, אני לא יודע איך מאגר של צה"ל שומר את הדברים האלו, למה עשינו שם על כל בית. למה אני אומר את זה, כי כל מקום שהגענו, כבר הפרצוף שלנו זה, 'וואלה, פעם עשירית שלי, אז מה יש לכם לחפש פה'?

היו שולחים אתכם לבתים האלה?

כן, מה שעושים, זה היו, כל פעם היו כמה מבצעי מיפויים ונותנים איזה בלוק, כמה בתים, פשוט היינו ממפים את הכל.

מה זה אומר למפות שכונה?

שכונה זה קצת גדול, אבל בלוק. זה להיכנס לשם, להוציא את האנשים, לשים אותם בחדר מסוים, יש דף שצריך למלא, לצלם את החדרים, לצלם את האנשים, יחד עם תעודת זהות ועם שם.

הוא צריך להחזיק שלט עם השם שלו.

כמו...

וכרופיל והכל?

כמו אזוקים.

של כל בני המשפחה? כל מי שגר בבית? גם ילדים?

אני חושב שאת הילדים, אני לא זוכר אם הילדים גם, אבל כן, אני חושב שכן.

נשים, גברים?

כן.

גם אם זה בשתיים בלילה.

לא משנה איזו שעה.

וגם אם זו הפעם השלישית שאתם עושים את זה.

תראה, זו אולי הפעם השלישית שלנו, אבל זו הפעם ה-13 שלהם, זה לא ש... הם רגילים לזה. בקטבה הם רגילים, אבל היו לנו מבצעים אחרים, שהם רחוקים, שם גם היו מיפויים של כמה מקומות, לפחות ככה תיארו לנו, של מקומות יותר רציניים, אז שמנו הרבה יותר דגש.

בקסבה, הרבה פעמים שלחו אותנו למקומות שכבר הכרנו את האנשים, היה יותר חפץ. לי היה ברור, אפילו למ"פ, פעם אחת הלכתי איתו - "עזוב, עזוב, כבר מוכר, זה כבר מוכר".

אז כמה זמן זה לוקח?

תלוי כמה אתה רוצה להשקיע, בקסבה בסביבות היישוב היהודי, אני חושב שזה רבע שעה בערך.

על בית.

רבע שעה על בית.

גם עושים חיפוש?

מעט מאד פעמים. צריך חיפוש אז עושים חיפוש. עכשיו חיפושים זה דבר שבשגרה, אין פה איזה משהו.

ומי היה נותן לכם, מי היה בוחר את הבתים? המ"פ, השב"כ, אתה כמפקד?

אני לפעמים, אם זה משהו שאני יזמתי, אם זה משהו שאני רוצה לעשות, ולפעמים מ"פ.

* * *

עדות מס' 25, 2010

פעולת הפחדה

עבד הוא בחור שיש לו בית שהוא קרוב לשכונה היהודית, והוא כל הזמן מעלה לשם תיירים, הוא עושה להם סיורים על חברון והכיבוש. כל פעם שהוא מעלה, אתה שולח את פטרול 30 שיקפוץ לשם. זה היה חלק מהרוטינה. אומרים לחמ"ל: עבד שוב פעם העלה תיירים לגג, בום! קופצים לשם ועומדים לו על הגג שעה, איזה חצי שעה. יושבים לו פשוט פטרול על הגג.

עם התיירים?

התיירים אני לא יודע, לא יודע אם הם שם. לא נראה לי. היה יום אחד שממש נשבר לנו מזה, הסמ"פ דיבר עם המח"ט של (חטיבת) יהודה על זה ושאל אותנו מה לעשות ומח"ט יהודה הציג, אף פעם לא קראנו לזה בשם אבל זו הייתה מעין פעולת הפחדה: נכנסנו כל המחלקה על ציוד, באחת או שתיים בלילה, הסמ"פ והמ"פ לבשו מסיכות שחורות ופשוט נכנסנו דרך חסם השלאלות.

והמ"פ שם?

המ"פ, הסמ"פ וכל מחלקה אחת התחלנו ללכת לעבר הבית שלו. ואז... זה לא היה מעצר אלא סתם פעולת הפחדה. דפיקות בדלת כרגיל עם הנשק, דפיקות פסיכיות של בום-בום-בום, בקיצור: תצאו מהבית. הוציאו את עבד ואת אח שלו מחוץ לבית וחלק ממחלקה אחת

נכנסו לבית שלהם והעירו את הילדים והאישה. היו שם גם סבים לדעתי, היו שם גם זקנים. ואז המ"פ והסמ"פ צעקו על עבד ועל אח שלו בחוץ, צרחו עליו: "תפסיק לעשות את זה". אז היינו בבית, לא היה כל כך מה לעשות. אנחנו בבית והם צועקים בחוץ. האישה שלו שם והילדים שלו שם, הם עייפים ועצבניים רצח. וידענו שאסור לנו לעשות חיפוש ואני לא יודע מי נתן את הפקודה. זו גם לא הייתה פקודה אלא: "בואו נעשה כאילו אנחנו סורקים את הבית". סתם בקטע של: יאללה, בואו קצת נהפוך. אני זוכר שאני ועוד מישהו התחלנו לתקוע את הנשק בכל מיני מקומות בבית שלו. בארגז בגדים, אז אתה תוקע את הנשק ומערבב את הבגדים, פותח את הארון, אתה פותח מגירות, שם את הנשק כאילו, כאילו אנחנו עושים חיפוש, כאילו יש לזה הצדקה. כי אני לא כל כך יודע למה, אני לא זוכר אם מ"מ אחד אמר את זה או שהסמ"פ אמר את זה. אני לא זוכר מי אמר את זה כבר. אבל זה פשוט היה.... טוב, אז אנחנו אצלכם בבית, אז... טוב, בוא נעשה כאילו אנחנו עושים חיפוש. אז עשינו כאילו אנחנו עושים חיפוש, זה סתם... זהו, פשוט הלכנו. כי נראה לי שזה היה, אני חושב שזה עבד לאיזה חודשיים, אפילו חודש, שזה עבד לו ואז הוא המשיך ואז הוא שוב המשיך.

תספר לי יותר על המסכות השחורות. איך זה היה, מה הייתה המטרה? מה? ידעתם שהם יעשו את זה או שפתאום ראיתם שתי נינג'ות?

לא, זה בהתחלה, המ"פ יצא מהמשרד שלו עם המסכה ואז הסמ"פ אמר למישהו: "תקשיב, יש לך מסכה, אני ממש... אני גם רוצה". ואז הוא הלך והביא לו את המסכה שלו.

* * *

עדות מס' 26, 2010

הילדים האלה שובבים

היה קטע שאיזה ילד פלסטיני ישב במקום שמותר לו לשבת אבל היו כמה ילדים יהודים שזה לא מצא חן בעיניהם, הם אמרו: "חייל, תעיף אותנו מפה". התחלתי להתווכח איתם. אני לא הייתי סותם את הפה מול האנשים שדיברו בצורה גזענית ומתנשאת על הפלסטינים אבל לא יכולנו, פשוט קרה... אתה מכיר את בית האילמת? קרה שילדים יהודים זרקו אבנים על הבית הזה, אז אתה רודף קצת אחריהם, אבל אתה יודע שאם אתה תופס אותם זה לא משנה.

למה?

כי אף אחד לא יעשה להם כלום. לא המשטרה, לא המ"פ שלך, אף אחד לא יעשה כלום. אני לא יודע אם המח"ט אומר: "הילדים האלה שובבים, ננזוף בהם ושימשיכו הלאה". אבל

יכולת לתפוס ילד ערבי שזרק אבנים ולקחת אותו מחוץ לקסבה, לקשור אותו באזיקון עם פלנלית לכסות את העיניים והוא הולך למעצר שיפחיד אותו קצת במשטרה בחברון איפה שהוא. אני לא זוכר איפה במשטרה.

אבל אותם ילדים יהודים שעושים דברים כאלו או אחרים, ואתם מכירים את הילדים האלה, איך מגיע מצב שאתם תופסים את הילד ולא קורה כלום?

לא, לא קורה כלום. היה ילד שנקרא "יוסף המשתולל", זה הכינוי שהדבקנו לו כי הוא היה דפוק בראש קצת. הוא היה... מול הבית שלו עובר איזה פלסטיני שרוצה לעלות במדרגות הייאוש (כינוי שנתנו החיילים לגרם מדרגות הסמוך להתנחלות), שאתה מגיע מ (עמדת) עמדה, אז יש את המדרגות, אז הוא יכול להתחיל לזרוק עליו דברים והוא יכול לזרוק עליו משהו ולחמם את האווירה. לי ספציפית לא קרה שעמדתי והוא זרק אבנים אבל כן קרה שהוא קילל או צעק על ערבים וכן היינו צריכים... אם ילד היה זורק אבן, הייתה לך את הסמכות לעצור אותו, עם הגוף שלך להפריע לו. אני חושב שגם הייתה לנו סמכות לתפוס לו את הידיים, לא לקשור עם אזיקון אלא לתפוס לו את הידיים שלא יזרוק אבנים. אני לא חושב שאי פעם עשינו את זה ממש בגלל שפשוט אתה מרגיש שאין לך את המקום. זה תחום של שיקול עצמי, זו הבעיה פה. אתה אומר לעצמך: "אני רוצה לתפוס לו את הידיים אבל מותר לי לעשות את זה? אסור לי לעשות את זה?" כי אתה מקבל בעיקר את נהלי הפתיחה באש. אתה לא מקבל הוראות לאיך אתה מתנהג עם כאלה דברים. והיה המון כעס מהפלוגה כלפי המתנחלים, במיוחד כשאתה בא לשמור עליהם. זה היה כעס שהיה מעורב בהרבה מאוד דברים כי אתה בא לשמור עליהם ולא שמים עליך, לא שמים על מה שאתה אומר להם בכלל. היו קטעים שהייתי כיתת כוננות ואתה רק רוצה לנוח, שיעזבו אותך כולם, ואז מקפיצים אותך כי יש כמה בנות שרוצות לעלות למעיין למעלה, פשוט זה נמצא בשטח הפלסטיני. אבל זה מעיין אברהם אז הן צריכות לעלות כי אנחנו שולטים וניתן להן לעלות. לא יודע מה הסיבות.

יצא לך פעם להיות במקרה שילד או מישהו מהיישוב היהודי עשה משהו כלפי הערבי?

יצא לי להיות, הייתי בבית האילמת כשהם זרקו אבנים.

מה קרה שם?

זה קרה כמה פעמים, לפעמים שמעתי אותה צועקת עליהם והלכתי לראות מה קורה איתם וראיתי אותם.

מה, הילדים זורקים אבנים?

על הבית. פשוט זורקים אבנים על הקירות של הבית נגיד, כן, ראיתי אותם זורקים אבנים, ואז אתה אומר: "ילד, בוא הנה." אתה רואה שיכול להיות שהוא יברח ממך ויכול להיות שלא אבל אתה יודע שהוא לא באמת מפחד ממך. אתה לא תתפוס אותו בידיים כי גם אם

תעשה את זה, אין לך לאן להביא אותו. לא תקשור אותו ותקרא בקשר לחפ"ק שיבוא. אין לך מה לעשות.

איך נגמר הסיפור עם הילדים האלה?

התחלתי לצעוק עליהם והם פשוט ברחו בשלב מסוים. זו הבעיה, זה לא נגמר, אלה דברים שחוזרים על עצמם.

* * *

עדות מס' 27, 2010

אתה מפסיק לחשוב שיש אויב

מה זה מעצר?

מדברים על המעצר כבר בצהריים או אפילו יום לפני ואז מתחיל נוהל קרב, שכולל פירוט של מה הולך להיות במעצר ולאן אנחנו הולכים. אף פעם לא אומרים את מי תופסים. יש תרגולים, בדרך כלל... אני זוכר שעשיתי את זה רק במעצר הראשון - היינו כל הזמן בכוננות אז לא יכולנו לקחת בתרגולים חלק אז אף פעם לא תרגלנו, אני לא זוכר את עצמי מתרגל. מדברים עם מי שהולך לעשות את המעצר לפני, שואלים שאלות. לאן הולכים, באיזה ציר, מה הנת"בים (נקודות תורפה בטיחותיות), מה הדברים שאפשר לעשות, דברים שלא עושים, נוהל פתיחה בירי וכדומה. ואז לפנות בוקר, בלילה, יוצאים למעצר.

אתה זוכר מעצר מסוים?

אני זוכר את הכול. אני זוכר בעיקר את האכזבה מזה ש... במעצר הראשון אתה בטוח שזה גדול, אתה בטוח שזה גדול וזה פשוט חארטה, כזה חארטה, אתה נכנס לאבו סנינה או משהו כזה ואתה דופק על איזה... מוציא משם שלושה ילדים. אחרי כל ה"נוהל קרב", אתה עם ווסט וקסדה וכל הדבר הדבילי הזה של להפריד נשים וילדים. מתייחסים לזה כל כך ברצינות ומה שאתה מקבל זה חבורה של ילדים בסוף, שאתה קושר להם את העיניים ואת הידיים ומסיע אותם למשטרה בגבעת אבות. וזהו, זהו פשוט נמשך חודשים אחרי חודשים ואתה אף פעם לא... ואתה כבר מפסיק לחשוב שיש מחבלים, אתה מפסיק לחשוב שיש אויב, זה תמיד או ילדים או נערים או איזה דוקטור שהוצאנו אותו. אתה אף פעם לא יודע מה השם שלהם, אתה אף פעם לא מדבר איתם והם תמיד בוכים ותמיד מחרבנים במכנסיים. אני זוכר פעם אחת... יש גם הקטעים המעצבנים שאתה עושה מעצר ואז אין מקום בגבעת אבות, במשטרה, אז אתה פשוט לוקח אותו חזרה למוצב, קושר לו את העיניים, שם אותו בחדר ומחכה עד הבוקר שהמשטרה תבוא לאסוף אותו. כמו כלב הוא יושב בתוך ה... ניסונו דווקא להיות נחמדים ולארגן להם מזרון, מים ולפעמים קצת אוכל והם היו יושבים בידיים

קשורות ועיניים מכוסות ופשוט משאירים אותם ככה עד הבוקר. וזהו כאילו, וזה לא, זה היה הנוהל, או פשוט משאירים אותם בחמ"ל. זה גם היה נוהל. עד הבוקר, עד שמישהו יבוא, יבוא ויאסוף אותם.

* * *

עדות מס' 28, 2008

ממש לשכנע אותם

(מוצב) מתקנים יושב על ציר השוואדה, נכון?

כן. הייתה איזושהי תקופה שאמרו לנו 'תשמעו, אם ערבי רוצה לעבור, מותר לו, בג"ץ החליטו שמותר לו. אבל תנסו לשכנע אותו לא לעבור, כאילו תנסו להסביר לו שזה לא יהיה לו נעים כל כך לעבור כי המתנחלים... לא יודע.

מי הסביר לכם את זה?

המ"מ והמ"פ, נראה לי, ומי שעשו שם תדריכים.

מה זה אומר?

האמת היא שרוב האנשים לא ידעו. זה שאם מישהו בא, אתה אומר לו, "אתה לא יכול לעבור", אם הוא אומר בכל זאת שהוא ממש רוצה לעבור, אתה לא יכול בעצם למנוע את זה ממנו. אתה צריך להגיד לו, אתה צריך להסביר לו שלא כדאי לו כי אולי המתנחלים ... לא יודע מה.

אם קורה לו משהו על הציר אתם מגנים עליו?

אני זוכר שאמרו לנו שעקרונית המשימה שלנו זה להגן על המתנחלים, אנחנו גם צריכים לשמור על סדר באזור, מסתכלים עלינו בתור, אתה יודע, חיילים מטעם המדינה, אז גם צריך לשמור על הפלסטינים. אבל אין לך שום כלים לעשות את זה.

מה זאת אומרת?

זה... אולי לא אמרו לך את זה במפורש אבל ברור לך שאתה לא יכול להיות אלים כלפי, או נוקשה כלפי יהודי מתנחל כמו שאתה כלפי פלסטיני. אתה מבין?

לצורך העניין, אם פלסטיני רץ לעבר יהודי עם סכין מה אתה עושה?

אני יורה בו. או אם אני יכול לעצור אותו בלי, אז אני אעצור אותו בלי.

ואם יהודי רץ עם סכין לעבר פלסטיני?

מנסה לעצור אותו פיזית. לא יורה בו.

אתה יכול לעצור אותו?

נותן לו קת לפרצוף, לא יודע. זה נראה לי די סובייקטיבי כי לא מדברים איתך על זה. אתה

יודע, זה לא... והייתה עוד פעם אחת, ניסו להתקין שם מצלמות או משהו. המתנחלים רצו לחבל במצלמות כל הזמן והם הצליחו פעם אחת. ואז אמרו שאם עוד פעם מישהו עושה את זה, אז לא יודע... ואז ראיתי ילד אחד משחק עם זה, כבר הכרתי את השם שלו. אז קראתי למשטרה ואמרתי להם ונתתי את השם שלו והכל. ואז באו ועצרו אותו. גם המשטרה, אתה יודע, הם לא מנסים לעצור אותנו. הם שואלים אותך, "אתה יודע מה השם שלו?" אני אומר להם, "כן, זה ****" "אה, אתה בטוח שזה הוא?" אתה צריך כאילו ממש לשכנע אותם, אתה יודע.

* * *

עדות מס' 29, 2010

בעטו אותו לדרכו

היה איזה מקום בדיוק באבו סנינה, זה צומת כזה שהם תמיד היו, אחד מהדברים שהיו עושים הרבה זה לחפש מכוניות גנובות. שזה נראה לי חצי להעביר את הזמן, חצי 'למה לא לעזור למשטרת ישראל', חצי להראות להם שאנחנו אוכפים את החוק גם בשטחים הערביים, קצת מהכל. והמ"פ היה טוב בזה, הוא היה טוב בלאתר מכוניות גנובות, אפשר לומר לזכותו.

איך מאתרים מכוניות גנובות?

בגדול, כשאתה רואה משהו שנראה לך חשוד, מין מכונית חדשה, או מכונית בלי לוחית זיהוי, או מכונית עם לוחית זיהוי לא תואמות, או מכונית שנוהג בה ילד בן 15 או כל מיני דברים כאלה, אז אתה עוצר אותו. אתה מבקש רישיונות רכב, בודק, אתה שואל אותו קצת שאלות, בודק את מספר הלוחית, יש בוחנות כאלה בחמ"ל, או מדבר עם המשטרה ישירות. בודקים ואז אומרים לך זה גנוב, זה לא גנוב. מצאנו כמה פעמים רכבים גנובים, בעיקר אופנועים גנובים, דברים כאלה. או היו (משימות) יזומות כאלה שהלכנו עם המשטרה. (אנחנו) בודקים ואז הם בודקים, בעיקר כשיש לוחיות ישראליות אז אתה בודק. יש הרבה חבר'ה עם לוחיות ישראליות כי הם פשוט קונים את הרכב מישראלים. הם לא מצליחים למכור את הרכב, הם מוכרים אותו בשטחים ואז הם תמיד, מן הסתם, מחליפים את לוחית הרישוי שלהם ללוחית רישוי פלסטינית, אבל יש פעמים שהם לא מספיקים או לא יודע מה. יש גם מצבים של רכב, לא יודע, הוא הדביק מסקינטייפ וכתב על זה מספר לוחית, מספר רישוי, כל מיני דברים הזויים כאלה. זהו, הייתה איזה פעם אחת שעצרנו באיזה צומת, צומת העכביש באבו סנינה, שזה צומת מלא פניות, מלא כבישים שנכנסים אליו, והיו עוצרים שם הרבה רכבים גנובים. ואז ראינו איזה שני חבר'ה לוקחים אופנוע ברגל. ואז עצרנו וירדנו והלכנו, שאלנו אותם מה

הסיפור. זה היה ממש בתחילת הקו.

עדיין עם *המ"פ?**

כן. ואז הלכנו, זהו, הוא ירד, שאל את החבר'ה מה זה, דיברו עם החבר'ה, ניסו להבין אם האופנוע שלהם, לא שלהם, לשאול אותם. ואז הגיע איזה בחור, איזה ילד שאני לא סגור מה הוא עשה, נראה לי שהוא התגרה, לא יודע, עשה לו, לא יודע, פרצופים באף. ואז (אחד החיילים) אומר לו: "בוא הנה". הוא לא בא, כאילו ברח. עשה לו עוד פעם: "בוא הנה". בקיצור, אני לא זוכר מה היה, אבל הם די תפסו אותנו, די נתנו לו, אתה יודע, כיפכפו אותנו, נתנו לו בעיטות צד, קצת אגרופים כזה של 'פעם אחרונה שאתה מתגרה בחייל צה"ל'. לא סגור מה המסר שהם ניסו בדיוק להעביר.

מה הוא עשה בדיוק הילד, פרצופים?

אני לא סגור, משהו כזה. אחר כך הבנתי שהוא התגרה.

בן כמה הוא היה?

14-13, אולי קצת פחות, אולי קצת יותר, לא יודע. הוא ***, דיבר והאחרים איבטחו אותנו מהצד, ואז איזה מישהו הסתכל, לא יודע מה, אז *** קרא לו, אמר לו: "תבוא", והוא לא בא וברח, או לא יודע, עשה ככה, הוציא לשון, כאילו זין, הוציא לשון וכל מיני דברים כאלה. לא ברור לי, לא נראה לי שזה גם הגיע לזה, כאילו, בדרך כלל ילדים לא מתגרים בחיילי צה"ל סתם ככה. ואז הם פשוט תפסו אותנו ככה בעורף, כמו שאתה מרביץ לאח שלך הקטן רק קצת פחות בצחוק. שלושתם באו, נתנו לו קצת אגרופים, קצת כאפות.

גם המ"פ?

כן. בעטו אותנו לדרכו.

מכות רציניות?

לא. הוא לא יצא משם צולע ובוכה, אבל הוא יצא מאוד מפוחד וברח משם.

המ"פ חלק מזה?

כן. זה היה, זה היה משהו שהבנתי מחבר'ה שהיו איתו יותר בחפ"ק, גם מהקצינים, הבנתי את זה מכל מיני חבר'ה שהיו איתו, שזה היה... לא יודע אם להגיד הלך רוח, אבל הוא באופן כללי היה די, עשה כל מיני דברים שהם פחות לגיטימיים בעיני. גם לצורך העניין, ללכת ולנסוע ל-H1 (אזור חברון בשליטה פלסטינית) ולקנות פלאפל. פשוט זה אסור לך בכלל.

לבד או עם כל החפ"ק?

עם החפ"ק. לא, הוא לא נסע לבד. פשוט כל החפ"ק עברו, עצרו על יד זה, קנו פלאפל, אמרו לי: "ששש, אל תגלה על זה לאף אחד, זה אסור. זהו."

מה עוד היה איתו?

לא יודע, אני חושב שבאופן כללי בהתנהלות שלו הוא היה הרבה יותר תקיף. לצורך העניין,

אם מישהו בהפגנה, אתה יכול להגיד לו משהו, ואז להתעלם. הוא יגיד לך איזה משהו אז אתה יכול להתעלם, כמו שבדרך כלל היית עושה. גם כשמקללים אותך אתה משתדל להתעלם. והוא היה יכול ישר לתקוף, ישר לתפוס, למשל הקטע עם הילדים שהוא תפס והושיב אותם לחכות בגרוס, זה היה רעיון שלו. אלה שאמרתי לך קודם, שעוברים דרך הפרצה, כן (העד סיפר קודם בעדותו על הפקודה לעכב בעמדה ילדים פלסטינים שעברו דרך פרצות בקיר לאזור שאסור לפלסטינים). במעצרים נגיד הוא היה הרבה יותר צועק, דופק בכוח. הוא היה כן נשאר באיזשהו איפוק, הוא לא היה במעצר נכנס למישהו הביתה, הופך לו את כל הבית. אבל הוא כן היה הרבה יותר צועק...למשל כשאתה עושה מעצר או זימון אז אתה מוציא. נכנס, דופק בדלת, מישהו בא, מוציא את כולם החוצה, בודק תעודות זהות, בודק אם יש שם את מי שאתה צריך לעצור, מנסה להבין איפה הוא. ואם אתה מבין באמת, נסגר שזה הבית, אז הרבה פעמים אתה יכול להתרשם ממה שאנשים אומרים, להבין: אוקיי, הוא כנראה לא כאן, נלך. והרבה פעמים הוא היה אומר ש"כן, בואו ניכנס הביתה, הם משקרים לנו, בואו נבדוק."

והייתם עושים את זה?

כן. אתה נכנס, בודק בחדרים, עובר, רואה ששרקת את כל החדרים, הולך. לא בקטע של להיכנס להפוך להם את הארונות עכשיו, לא יודע מה, לבלגן להם את המצעים סתם. זה קטע של הרבה יותר להיכנס פנימה, לבדוק. לא יודע, אם איזה ילד ייצא, יתחיל לצעוק, הוא הרבה יותר תקיף בהתנהלות שלו.

* * *

עדות מס' 30, 2010

להפעיל עליהם כוח

יצא לכם להיכנס לבתים?

בפטרול הייתי, בפטרולים אתה עולה על הגגות והרבה פעמים אתה עובר.... יש להם בתוך הבית חדר מדרגות ואתה עובר, אתה מסתכל להם מהחלון ורואה מה קורה בפנים. הם רואים טלוויזיה, סתם יושבים בסלון וכאלה דברים. אתה ממש עובר בין הבתים שלהם ואתה יכול להציץ פנימה, ממש קירבה של קיר שמפריד ביניכם.

למה אתה עובר? מאיזו סיבה?

כי יש מעברים ספציפיים שאפשר להגיע דרכם לגגות מסוימים. אתה מבין, אתה יכול לטפס במקום אחר ולקפוץ בין הגגות ולהגיע.

אז חלק מהכניסות לבתים היו תרגולות ואימונים?

כן. אבל זה לא היו כניסות ממש לתוך הבתים הפרטיים שלהם, אלא יש להם חצר בתוך הבית שלהם ששם יש גרם מדרגות, אתה יודע איך זה בנייה בקסבה, בקסבה הכול נורא צפוף ויש מדרגות ויש דברים שמובילים, אף פעם לא נכנסו ממש לתוך בית של מישהו אבל היינו ממש, אם הדלת הייתה פתוחה יכולת לראות את הבית, יכולת לראות מה הם עושים בפנים.

והתרגולות האלה קרו הרבה?

כן, לפחות בהתחלה, כי צריך לתרגל לאן להגיע ומה לעשות בדיוק כשקורים דברים כאלה.

ויצא פעם שהייתה... שאנשים לא רצו שתעברו להם דרך החצר?

כן, היה קטע שעלינו, עם המ"מ שלנו, על גג שתצפת על איזה ציר והתיישבנו שם ולא עשינו משהו מיוחד. הייתה שם מלא כביסה והגיעה ילדה, הסתכלה עלינו ואז הגיעה זקנה משוגעת וצעקה בערבית שנלך מפה, זה לא המקום שלנו, זה הבית שלה והיא לא הסכימה ללכת. בהתחלה ניסינו להרגיע אותה, קצת לצעוק עליה, להרגיע אותה.... פשוט היא צעקה ועשתה תנועות עם הידיים: "יאללה, רוח (לכו)". בשלב מסוים כמובן קמנו והלכנו, הרי גם לא באנו בשביל להפריע לה, אבל זה היה: תרגיעי, טוב, אנחנו הולכים. לפני זה המ"מ שלי צעק עליה: מספיק, די, יא- אוסקוט וכאלה דברים. זה לא עזר, היא לא שתקה. בסוף הלכנו באמת למקום אחר אבל בכלל, החיכוכים עם פלסטינים זה משהו שלא היה קל כי זה מעלה מחשבות. אתה מסתובב בקסבה ואתה עובר ליד ילדים או בחורות ובחורים פלסטינים ואתה חושב: וואלה, אנחנו לא כאלה שונים, אין משהו שונה חוץ מהתרבות והשפה שלנו. וכל הקטע הזה של להפעיל עליהם כוח, שהם שונאים אותך, שאתה פשוט חייל ובגלל זה הם שונאים אותך.

* * *

עדות מס' 31, 2010

הפגנות

יצא לי פעם אחת לשמור וראיתי כמה הפגנות. בעיקר יהודים וערבים מניפים שלטים וצועקים שירים. יש שם אותנו, החבר'ה ששומרים, ויש מג'בניקים שיודעים על ההפגנה ונמצאים שם. אפשר לראות את כל ההפגנות האלה ביו טיוב. הם מניפים שלטים, צועקים, לא יותר מדי חבר'ה, 40-30 חבר'ה. ואחרי איזה שעותיים זה מתפזר... היו חבר'ה מתנחלים, חבר'ה יהודים שמהגות שם שפכו מים (על מפגיני השמאל), או הייתה פעם אפילו שכאילו, יש שם את המעבר, איזה ציר בקסבה שמצד אחד יש את הקסבה, היישוב הערבי, ומצד אחד את הגגות של היישוב היהודי.

אברהם אבינו?

כן. אז היה קורה שזרקו משם אבנים למטה.

על המפגינים?

אני זוכר ששפכו עליהם דליים עם מים. היה מקרה שכמעט הפילו על חייל אבן על הראש.

מה היה המקרה הזה?

ניסו לתפוס את הילד הזה ולא תפסו.

מה זה כמעט?

הפילו, נפל לידו.

זה היה מכוון אליו?

כן.

ותפסו את אותו בן אדם?

ניסו, לא מצאו אותו.

יצא לך להיות נוכח, ראית שזורקים?

יצא לי כמה פעמים לראות.

איך אתה בתור חייל מתנהג במצב כזה?

אם הוא עדיין שם מודיעים את זה בקשר ואז קופץ חפ"ק לתפוס אותו, וגם אין מה לעשות איתו.

* * *

עדות מס' 32, 2010

טלטולים בקטע מיואש

פעם אחת עצרנו, הייתה זריקת אבנים ב (כיכר) גרוס ואז ישר קפצנו לשם והילד איכשהו פתאום הופיע ועלו מולנו בקשר והתצפיתנית אמרה: תקשיבו, תעצרו, הוא לידכם.

ילד בן כמה?

הוא היה בן 15, קראו לו דאוד. עצרנו אותו, עצרנו את הרכב, רצנו, והוא כאילו, הוא היה פשוט בשוק טוטאלי, לקחנו אותו לגרוס, לאיפה שהצד היהודי ואז הוא התחיל לבכות, לצרות, כאילו כולו נזל שם על הרצפה מזיעה ובכי. ולא היה לנו מה לעשות איתו כי פתאום יש לך ילד שבוכה, לפני שנייה הוא זרק בלטות על גרוס, אז אתה גם הכי מת לפוצץ אותו מכות, אתה גם מוקפץ לשם בחום הזה. כולך רוצה להרוג אותו אבל הוא בוכה לך. לא ידענו מה לעשות אז התחלנו לעשות משמרות עליו כי פעם אחת כל אחד היה איתו, איבד את העשתונות עליו, עשה לו איזה משהו והלך. היה שלב שאני הייתי איתו, ניסיתי להרגיע

את הילד כי הוא קשור, העיניים שלו מכוסות והוא בוכה, כולו נוזל, התחלתי לטלטל אותו ואז הסמ"פ מנסה, תופס אותו ומתחיל לנער אותו: "סתום את הפה שלך, סתום את הפה שלך, חלאס, אי אפשר". ואז לקחנו אותו לגבעת האבות והוא המשיך לבכות כי המשטרה לא הגיעה ולא הכניסו אותו לחקירה. לא הכניסו, לא הכניסו, לא הכניסו, היה כל כך מעצבן, קטע שרוט לגמרי. בתוך כל הבלגן הזה שהוא זוחל על הרצפה, אז הקשר מוציא את המוטורולה שלו. אתה יודע מה זה המוטורולה?

הקשר?

הקשר. בום, מנחית לו על הראש. לא בקטע רע, פשוט זה היה אחרי שעתיים ומשהו של בכי בלתי נסבל.

זה קורה בגרוס עדיין?

לא, זה קורה בגבעת האבות כבר.

בתחנת משטרה?

כן.

באיזה שהוא מקום צדדי או ש...?

לא, ברחבה שם של כל הניידות... איפה ש... בתחנה, מחוץ לחדר חקירות. זהו, היה שלב שהייתי איתו, אז הקשר צילם אותי סתם בקטע, לא רציתי להצטלם איתו, פשוט סיטואציה דפוקה, אתה פשוט לא יודע מה לעשות עם החיים שלך. היינו נורא מבולבלים, גם היה כעס. כי אתה רואה את האבנים שהוא זרק, אתה יודע מה הוא עשה, אתה יודע שזה היה מסוכן. שוב פעם, אתה כל הזמן חווה דברים גרועים אבל מי שמבצע אותם זה בני אדם כאלה, לא יודע...

כמה זמן הוא היה בגרוס עד שלקחתם אותו לגבעת האבות?

אני לא זוכר אם זה היה שעה או זה היה רבע שעה. אני חושב שזה היה זמן. החלק הדפוק הוא שהוא היה בגבעת האבות המון זמן. החלק הכי דפוק שאתה בא במגע עם האנשים האלה. כל פעם שמישהו עושה משהו רע, אחד הערבים, אתה לוקח אותו לגבעת האבות ומשם הוא נעלם. או שלוקחים אותו לאיזה למחנה או לאן שהוא לאיזה שלושה-ארבעה ימים.

אתה יודע לאן?

לא יודע. תמיד אמרו לנו שזה מקום בשטחים.

מחנה עופר?

אולי, אני לא יודע. היינו פשוט שמים אותם בתחנת משטרה ופשוט שוכחים מהם. הם פשוט חוזרים אחרי כמה זמן. הם לא באמת הולכים לאן שהוא.

אמרת קודם שהסמ"פ, כשהייתם בגרוס, שהבחור הזה, שהוא נייער אותו.

נכון, כולנו נייערנו אותו. הוא חטף עליו את הג'ננה.

מה זה אומר, תסביר לי רגע. למה?

כי הם היו כאלה תולעים בשלב מסוים, פשוט אני זוכר ששנאנו אותם, שנאתי אותם. הייתי כזה גזען שם גם, כל כך כעסתי עליהם על הלכלוך שלהם, על המסכנות שלהם ועל כל הסיטואציה המזדיינת: זרקת אבן, למה עשית את זה? למה היית חייב להביא אותי לכאן ואותך לכאן, אל תעשה את זה. הוא בוכה לך על הרצפה. הוא היה קשור עם הידיים והתרנו לו את הידיים בשלב מסוים כי הוא בכה והתחנן. הוא צרח שם וכולו היה רטוב כבר מזיעה ומנזלת ודמעות. פשוט אתה לא יודע מה לעשות עם זה. זה היה טלטולים בקטע מיואש, זה לא היה בקטע אלים בהכרח. אני חושב שהתחלנו אפילו לצחוק מזה כבר, גם עכשיו כשאני חושב על זה, אתה כל כך אבוד שם, בסיטואציה הזאת.

אתה אומר שזה לא רק אתה והקשר, נכון? זה גם הסמ"פ עושה את זה?

ברור. מה זה עושה? לא שטלטלנו אותו עד... זה טלטול של חלאס, אתה משגע אותנו, הזמן צועקים עליו: חלאס, חלאס, זורקים לו מילים בערבית. כל מילה שאתה יודע אתה זורק לו. מומתז, מומתז, שו אסמכ וכל מיני שטויות כאלה.

* * *

עדות מס' 33, 2008

רגילים לשגרה הזאת

... הפלסטינים, השגרה הפלסטינית שם כנועה ויודעת את הדברים האלה. זאת אומרת, הם יודעים שעכשיו יש סיוור קסבה, הם יודעים שזזים, הם יודעים שפטרול של צה"ל מגיע והם זזים. הם יודעים שאני יכול להיכנס להם לבית והם מתורגלים בזה, כל בית הרי, עברו שם חיילים אלפי פעמים כבר. אני, לא היה בית שלא הכרתי, גם מבתוכו, אני חושב. וזה גם מה שרציתי לציין, מבחינת השגרה שלנו שם. אני הייתי שם פטרול שמונה-שמונה, זאת אומרת הייתי 16 שעות ביום לפעמים בתוך הקסבה, ומעבר לזה שנורא נהייתי מזה, כן, אפילו זה היה לי כיף סך הכל. זה מתיש, אבל סך הכל אתה מרגיש חופשי, אתה מסתובב וזה. גם צילמנו שם, יש לנו אפילו הרבה תמונות. צילומים יפים. תכל'ס יכולנו לעשות שם מה שאנחנו רוצים. עכשיו לא, אלימות לא הייתה שם, ממש לא, חוץ מבדיקות שגרתיות ודברים כאלו שכן נערכו הרבה, ואני אישית ערכתי הרבה, אפילו באופן אקראי, זאת אומרת זה לא משהו, גם היום אני לא, אני חושב שמבחינת המשימה זה היה נכון.

מה זה אומר?

לא אקראי - אני בוחר את הילד, זה מישהו שנראה לי שהוא חשוד, אז כן, הולכים ובדקים אותו, עוצרים אותו בנוהל הרגיל. מבקשים תעודת זהות, אם צריך בדיקה גופנית עושים,

משתדלים שלא.

איך מחליטים אם צריך בדיקה גופנית? מה, אם הוא לובש מעיל בקיץ, כאילו?

יכול להיות. או שהבחור נראה חשוד. גם באיזה שלב, אתה מכיר את השגרה, אתה כבר מכיר את הפרצופים, הם מכירים אותך, אתה רואה דברים חשודים או דברים שלא, אתה יודע מי גר פה ואתה יודע מי גר שם. הדברים הם די ברורים, זאת אומרת באיזשהו שלב גם הבדיקות נהיות פחות אינטנסיביות, זאת אומרת בהתחלה בדקנו כל דבר, אחרי זה כבר נרגע. עכשיו שם, השגרה של הפטרול היא שגרה מעניינת, אתה הולך על הגגות הרבה פעמים, אתה נכנס לבתים, הרי אתה יכול להיכנס לבית דרך הגג, אתה נכנס לבתים, למרות שאסור, זאת אומרת, פשוט לא היו לנו דרכים אחרות, היינו נכנסים תמיד לבתים.

אסור? אסור להיכנס לבתים?

אסור לבתים, אסור להיכנס לבתים.

מאז ומתמיד או שזה משהו חדש?

היה אסור לנו חד משמעית להיכנס לבתים בלי אישור, אבל היינו נכנסים כל הזמן לבתים, פשוט לא היה אפשר שלא.

בגלל שאי אפשר לעבור בין הבתים בלי...

אי אפשר, אתה לא יכול ללכת רק ברחוב. אם אתה רוצה, אתה יכול ללכת רק ברחוב, אף אחד לא יעשה את זה.

וזה 24/7.

זה בערך, כן, אפשר להגיד.

איך זה מתבצע? לפעמים אתה נכנס מהגג, לפעמים אתה נכנס מהדלת...

מהדלת אני לרוב לא נכנס, אני בדרך כלל אצא מהגג, זאת אומרת, אני אמצא לי כניסה, יש מלא בתים נטושים, דרך הגגות שאנחנו מכירים, ותמיד אצא דרך איזה בית. או שבטעות אצא דרך בית. אנשים שם מכירים את זה, רגילים לשגרה הזאת...

* * *

עדות מס' 34, 2010

זה גם בית שלהם, אחרי הכל

יש איזה בחור בשם עבד שתמיד מעלה תיירים לגג שלו. הגג שלו צמוד לבית הדסה שם ומעל איפה שיש מין, לא יודע, מין בית ספר של ילדים או איזה ישיבה או חדר או לא יודע מה זה. אז ממש מעל מגרש המשחקים, לצורך העניין הסל של מגרש המשחקים מחובר לבית שלו, על הקיר של הבית שלו. אז הוא תמיד מעלה תיירים לגג ותמיד אסור לו להעלות

תיירים לגג, כי פשוט מישהו יכול לתפוס ולזרוק בלוק או משהו כזה, אז פשוט לא רוצים.

זה קרה פעם?

לא, לא בזמננו, לפחות. היו פעמים שזרקו משם אבנים, מהגג שלו, ממש בהתחלה של חברון. זרקו עלינו, על העמדות שלנו, לא על החבר'ה ביישוב, זהו. אבל בהתחלה פשוט אמרו, לא נאסור עליו. הוא גם, הוא ממש מדבר עברית והוא מאוד מחובר לעניינים כזה, מבין מה, מה הסיפור. נראה לי זה גם בגדול די המקצוע שלו, זה העסק שלו. מלא תיירים באים לגג ואח שלו כל פעם עומד ומוכר מזכרות לתיירים שמסתובבים.

ומה הבעיה בזה?

בזה שהוא מוכר מזכרות או בזה שהוא מעלה לגג?

שהוא מעלה לגג.

החליטו שזה לא ביטחוני, אני לא יודע אפילו מי החליט, ושזה אסור זהו. לא יודע, אם בעצם זה על סמך דברים שקרו לפני זה, או לפני שהיינו בחברון בכלל או... בהתחלה באמת כשהייתי, לפני שנכנסתי לחפ"ק, לא באמת הייתי מחובר לכל הדברים יותר חזק. אחרי שנכנסתי לחפ"ק הבנתי באמת יותר. אני לא יודע מי באמת ולמה החליטו, אבל החליטו שאסור לו להעלות. בהתחלה זה היה בקטנה ואז כולם שם ממש התעצבנו ובאו בלילה, פשוט להפחיד אותנו. באו ונכנסו אליו באמצע הלילה. בטח כזה כמו במעצרים, הוציאו את כל הגברים, לקחו תעודות זהות, צעקו עליו שלא יעשה את זה יותר, שבפעם הבאה יעצרו אותו, משהו כזה. וזה עזר, הוא לא העלה, אחר כך העלה קצת, ואז אחת המטרות של הפטרול הייתה שכל פעם שעבד מעלה תיירים, ללכת ולהוריד אותם. אז אתה הולך, אומר: "אתה יודע שאסור לך להעלות תיירים לגג". התיירים שואלים אותך למה, אתה לא מדבר איתם. ואז מתיישבים על הגג לאיזה חצי שעה, שעה, עד שלמי שמפקד על הפטרול נמאס או שהוא מקבל אישור מהמ"פ או הס' להתחזל"ש (חזרה לשגרה) והולכים.

מה התיירים עשו על הגג? צילמו את המוצב?

לא את המוצב, הם לא יכולים לצלם משם את המוצב.

אז מה הייתה הבעיה בזה שהם שם?

פשוט בגלל שזה, שיש להם עמדה מאוד אסטרטגית כלפי היישוב היהודי שם. העניין היה, שאתה לא באמת יכול למנוע מאנשים לעלות על הגג שלהם, גם יש להם חבלי כביסה ודברים כאלה. זה גם בית שלהם, אחרי הכל. אבל אתה אומר אז רק לדיירי הבית ניתן לעלות. בשלב מסוים, אתה גם די מכיר את כל דיירי הבית, ונמנע כמה שיותר מעלייה לגג. שלא תהיה שם נוכחות כשלא צריך. אם רצו לצלם את המוצב, אז היו עולים על בתים יותר קרובים, כל הבתים של CPT (ארגוני סיוע בינלאומיים) וכאלה.

ה(משימה) היזומה הזאת, היא עזרה באמת?

לאיזה תקופה כן, הוא לא היה מעלה תיירים. אחר כך הוא חזר, בהתחלה הוא כן היה עושה

את זה, אחר כך לא, או מדי פעם. וגם זה לדעתי, בסופו של דבר, כמו כל הדברים בחברון, לקראת הסוף פשוט אמרו: 'בסדר, לא אכפת לי, ניתן לתיירים, לא אכפת לי כבר'. זה היה, בגדול בחברון כלפי הכל. בשלב מסוים אתה, לא יודע, גם ילדים שבורחים, רצים דרך כל הפניות במה שנקרא הקטבה הישנה, הקטנה, הקטבה המזרחית, אז...

ילדים ערבים?

כן, שהיו עוברים דרך שם במקום דרך המחסום מרקחת, אז היו עוברים בשביל לא לעשות את הסיבוב, כי לא נראה לי שיש להם מה להפסיד כל כך. אז בהתחלה היינו תופסים אותם ומחזירים אותם או... בהתחלה לוקחים אותם למטרה, אחר כך מחזירים אותם דרך הזזה, אחר כך מושיבים אותם שיתייבשו איזה שעתיים בעמדות שלנו ומשחררים אותם בנקודה אחרת. בסוף גם מהם נמאס.

* * *

עדות מס' 35, 2008

החגים של המקום

היו אירועי פורים שאני זוכר שהיו, שהיה מעצבן.

למה?

הם צילמו שם באותו לילה. הגיעו כנראה שני סטודנטים לצלם סרט, סרט עלילתי, אם אני זוכר טוב, איזה שהוא סיפור אהבה בין פלסטיני ליהודיה או להפך, לא זוכר. והם יצאו מאחד הבתים שהיה צמוד לציר הסטרילי, ואחד היהודים שעבר שם, אני חושב שהוא היה קצת שיכור, גם על פי הריח שלו וגם על פי ההתנהגות, התחיל להשתגע: איך זה יכול להיות שהם פותחים את הדלת שיורדת לרחוב? וחשוב לציין שאף אחד מהפלסטינים לא דרך מחוץ לדלת, הם נשארו בפנים, ידעו טוב מאוד את מקומם. התחילו להתפתח שם מכות.

צוות טלויזיה ישראלי?

כן. לא היה צוות רציני, אני חושב שהיו 3 אנשים, מצלמה, בום ובמאי, אני חושב. זהו, זה היה אחד השבועות הראשונים שלי בעיר, אולי אפילו השבוע השני. הייתי קצת בשוק, לא הבנתי מה קורה, מה התפקיד שלי, כי זה בעצם ריב בין יהודים, איפה המקום שלי שם. אבל היה לי באיזה שהוא מקום ברור איך שהמ"פ התנהג בסיטואציה שאנחנו לא יכולים שזה יקרה בגזרה כרגע. בטח לא תוך כדי ההתנהלות של פורים, טירוף כזה של... מלא בלגן. הייתה התנהלות שצריך לעצור את זה. נעמדתי מול המתנחל שהיה שם, ניסיתי לשכנע אותו, להסביר לו בצורה הגיונית שזה בסדר והפלסטינים לא יצאו והם יהודים, לא יודע אם הוא לא רצה להבין או שהוא היה שיכור מדי או שהוא היה עצבני, התחיל, הפנה את הכעס כלפיי באיזה שהוא שלב, הוא תפס לי את הכוונת של הרובה למשוך אליו ולי ישר

נדלק מה שזכרתי שאמרו לנו שלא משנה מה, אסור שיגעו לנו בנשק וזו הסכנה הכי גדולה. בדיעבד אני חושב שזה מופנה רק לפלסטינים, אבל באותו רגע זה הדבר הראשון שנדלק לי ודחפתי אותו אחורה עם הנשק. בשלב הזה הוא ניסה להשתגע והתחיל לצעוק שאני מכוון עליו את הנשק, שאני כאילו מפעיל את הנשק שלי כלפי יהודים וכל מיני דברים כאלה. זהו, ואחרי שקצת נרגע, ישר הבנתי שהנשק לא יעבוד, שמתי אותו בהצלב, הלכתי אליו והסברתי, ופשוט עשיתי לו שם איזו מניפולציה על זה שזה פורים והוא חייב לשמוח ונראה לי שהוא היה מספיק שיכור בשביל לא להבין על מה אני מדבר ועבר משם. באופן כללי, החגים בחברון היו סיטואציות מזרות. היה ל"ג בעומר שכאילו לא היה שום אירוע מיוחד אבל הייתה איזו תהלוכה של היהודים מבית הדסה שזה קצת מעל המוצב שלנו לכיוון תל רומיידה, וירדו לכיוון אברהם אבינו ששם הם ארגנו מדורה גדולה. ראיתי מרחוק שהם סוחבים בובה גדולה כזו לבושה בשחורים, חשבתי לעצמי שזה נורא נדוש ושטחי וצפוי שהם הולכים לשרוף בובה של ערבים. ואיך שהם התקרבו, ראיתי שהבובה שלהם מחזיקה שלט של שלום עכשיו והבנתי שהם קצת, שהם הפתיעו אותי בכל זאת, זה היה קצת יותר יצירתי. זה החגים של המקום.

* * *

עדות מס' 36, 2010

מדרגות הייאוש

אמרת לפני רגע שמחזיקים במשטרה בביצים, מה זה אומר?

כמו שאמרתי, המצב שם הוא מאוד מורכב. המצב שם לא פשוט כמו במרכז הארץ שהאזרחים ממושמצים ויש להם הבנה שהם חיים במקום שהם יכולים לעשות רק לפי חוקים. זה פחות ברור שם כי זה מין מצב שהוא מאוד כזה... מבלבל.

אתה זוכר מקרה שנכחת בו שהבלבול הזה בא לידי ביטוי?

כן, כן, בטח. זה היה לקראת הסוף שלנו שם.

למה אתה מחייך?

כי זה היה סיפור באמת... כבר שבר את הסבלנות שלנו. היינו בכיתת כוננות שם, הייתה שבת והקפיצה אותנו עמדה שם בחסם, בבית הדסה שלי מדרגות הייאוש, שהיהודים חסמו את הדרך לערבייה והתחילו לזרוק עליה אבנים.

ערביה שבאה מאיפה?

היא באה מהמדרגות, וישר קפצנו, כרמל (כיתת כוננות) וקסדות, פעילות מבצעית וזה, באים לשם ורואים ילדים קטנים נאספים, אני באתי יחסית באיחור, בדיוק הלכתי לשירותים

והצטרפתי אליהם וראיתי את הסמל שלי מתווכח עם כמה ילדים בגובה של הפופיק שלו ומתחיל לקרוא לו "בן זונה ומה אתה עושה פה ומה, אתה לא שומר עלינו בכלל ובאיזה צד אתה". קטסטרופה שלמה. האבא שלהם מהצד מתסיס אותם כנגדנו כי בעצם אמרנו להם שהם לא יכולים ללכת דרך שם בגלל שהערבייה שם עמדה והיא הייתה צריכה לעבור והם זרקו עליה אבנים לפני רגע, בלי שום סיבה. וזה היה באמת קטסטרופה, ולא הבנו מה אנחנו יכולים לעשות שם, התחלנו להתווכח וזו הייתה סיטואציה שפשוט... היו קללות באוויר... לא ידענו מה אנחנו יכולים לעשות. לא היה שום פתרון לסיטואציה.

כמה ילדים היו?

היו שם איזה שבעה ילדים, כולם מקיפים את הסמל שלנו ומתחילים... והוא כבר מיואש מכל הסיטואציה, זה היה הזוי לגמרי.

בני כמה הם היו?

10, 11.

והאישה הערבייה שם?

לא, תוך כדי היא כבר הלכה אחורה. היא כבר עזבה את המקום. אבל רצינו להגביל אותם ללכת שם כדי שלא יהיה שוב פעם מצב כזה.

אתה יודע אם הם פגעו בה?

אני לא ראיתי, אני הגעתי אחריה, רק הזעיקו בקשר ולא הבנתי מה היה שם יותר מדי חוץ מזה ששמענו דיווח, העלו דיווח שזרקו אבנים על ערביה, חסמו לה את הדרך ואז קפצנו לשם.

בוא נחזור לסיטואציה, אתם עם הציוד שלכם, רצים בנקודה הזאת, עייפים, מותשים,

מה אתם עושים עם אותם ילדים?

אין לנו שום דבר לעשות, הסמל שלי דיבר איתם, אני זוכר את עצמי עומד ואומר לעצמי: מה אני עושה פה, באמת, מה אני גונת שלהם? אני בא לשמור עליהם אבל הם בעצם עושים... באמת השאלה הכי גדולה שלי הייתה: אני פה עכשיו, מה היה קורה עכשיו, מה ה... וסיטואציה כזאת קורית המון פעמים, קרה לפנינו ואני בטוח שקורית גם היום. המחשבה שלי הייתה: מה עושים עם זה? איפה הפתרון פה?

פשוט הלכתם והשארתם את הילדים?

בגדול, בסופו של דבר זה מה שקורה. אין לך מה לעשות כל כך. מה תעשה?

אי אפשר להזעיק משטרה?

אוקיי, ואז המשטרה לא תבוא או שתבוא ומה היא תגיד להם? נו-נו-נו? לכו הביתה? מה היא תגיד להם?

והילדים האלה היו ידועים?

כן, מה יש שם? - היישוב היהודי שם מקיף בערך 100 אנשים.

לא, אני מתכוון אם הילדים האלה היו ילדים שעושים את הדברים האלה הרבה, אם הכרתם אותם.

כן, בטח, אתה מכיר את כל הילדים שם. הם יושבים איתך בעמדות רגע אחד, ורגע אחד זורקים אבנים, מקללים אותם, תכל'ס הילדים שם הכי מסכנים לדעתי. הם גדלים לתוך שנאה כזאת ומציאות כזאת. אין להם כל כך הרבה ביקורת על זה.

כמה זמן התווכחתם איתם שם?

10 דקות. זה לא היה כזה הרבה זמן, אין לך מה לעשות. באמת שאין מה לעשות. מה תעשה? אני שואל אותך. אין מה לעשות, אתה עומד מול הילדים האלה ואתה יודע מה קרה ואין לך מה לעשות. אין לך שום דבר מה לעשות.

והמ"פ נותן הנחיות או משהו?

לא, אין מה לעשות פשוט. אתה מודיע למ"פ, אוקיי, תוודא... הכול זה הרגעה של השטח, אוקיי, תפסיקו את הפעילות. אין יותר מדי פתרון ארוך טווח או משהו כזה. אין.

יצא לך פעם לעצור ילד ערבי על דבר כזה או שראית?

ראיתי, לא יודע אם ילד, הייתי בעמדה וילד זרק אבן על העמדה, רדפנו אחריו ותפסנו אותו וגם ילדים יהודים אנחנו רודפים אחריהם ותופסים אותם, כן? וגם, אוקיי, תפסנו אותו, הושבנו אותו ליד העמדה, אמרנו לו "זה לא בסדר, זה לא בסדר", ניסינו לחנך אותו הוא המשיך הלאה. אין יותר מדי מה לעשות על זה, אתה מבין? זה לא היה, הוא לא פגע במישהו או לא החזיק נשק, זה אפור כזה. יש שם הרבה אפור בחברון.

עכשיו תפסת ילד ערבי שזורק אבנים. היית תופס אותו, היה מצב שאמרת לפני רגע שהייתם משאירים אותם נגיד שעתיים-שלוש, חצי יום כזה ב...

ילדים פחות. לפחות לי לא יצא להיתקל בזה. אם ממש מישהו בא זרק אבן מכיוון וראיתי אותו ספציפית ותפסתי אותו - שזה לא קרה הרבה כי הם היו זריזים ומהירים ובורחים מהמקום - אז כן, ברור שהמטרה היא למגר את המציאות הזאת, למגר את זה שיזרקו אבנים, אז אתה רוצה שזה יפריע להם. אז אתה לא מרביץ להם ומכפכך אותם וממשיך הלאה, אלא תופס אותם, מעכב אותם, כי זה הדבר היחיד שאתה יכול לעשות. במקרה יותר חמור אתה מביא גם משטרה ופותח להם תיק או דברים כאלה. אבל זהו, ממשיך הלאה.

* * *

רק להפחיד אותם

לי יצא כמה פעמים שהייתי ב(כיכר) גרוס והיו ילדים (פלסטינים) שהדליקו קוצים ועשבים בבתי קברות או גלגלו צמיגים וזרקו אבנים.

לכיוון של הפילבוקס?

לכיוון של הפילבוקס או לכיוון היישוב היהודי. הוקפץ אליהם חפ"ק, פטרול, תפסו אותם ועד שהמטרה הגיעה לא יכלו להישאר איתם סתם בחוץ. אז הם פשוט הכניסו אותם למטה לקומה התחתונה של הפילבוקס, והם נשאר שם. הייתה פעם אחת שנשאר לאיזה כמה שעות וגם הדלת נעולה מבחוץ, דלת היציאה מהפילבוקס נעולה מבחוץ, ויש דלת של הקומה העליונה שהיא נעולה מלמעלה, מבפנים. אני למעלה אז אף אחד לא יכול להיכנס ולא יכול לצאת. אז יצא שהם היו שם כמה שעות לבד למטה, ממש-ממש מסריח שם. גולנצ'יקים שהיו שם לפנינו היו משתינים בתוך העמדה על הרצפה ופשוט היה ממש מסריח. הם פשוט נשאר שם כמה שעות בלי מים, בלי אוכל. פשוט עם הסירחון הזה, פשוט היה מגעיל. הם בכו והתחילו להתקשר בטלפון לאנשים ולקחו את אחד החיילים שישב בעמדה אחרת שיישאר איתם בפנים שלא יעשו בלגן, שיישב במדרגות. הם עשו מלא בעיות והיה אסור להם להשתמש בטלפון והם השתמשו בכל זאת, לא רציתי להפעיל כוח עליהם אז עליתי בקשר מול החמ"ל, בדיוק הייתה ישיבת מ"פ עם הסמג"ד אצלנו בפלוגה ואז המ"פ בא לעמדה.

לבד או עם הסמג"ד?

לבד. בא, פתח את הדלת והתחיל לצרוח עליהם בערבית ולקלל אותם וגם קצת לכפכך אותם.

איך זה נגמר?

איך זה נגמר? בגדול, למשטרה אין מה לעשות עם זה.

אותו מקרה עם המ"פ? הוא מביא להם כמה כאפות ומה?

ואז הם שתקו, הם קצת נבהלו, הם פחדו ממנו. ואז הם פשוט שתקו ואחרי 3 שעות שחררו אותם, כאילו לעונש, להפחיד אותם. הם לא פוחדים מהמשטרה. יש שם ילדים בני 16 שיש להם 19 תיקים במשטרה.

זה טווח הגילאים? או יותר צעירים?

יותר צעירים, יותר גדולים, מגיל 10 ומעלה. אבל זה גם מבוגרים. למשטרה באמת אין מה לעשות עם זה, הם אומרים: 'בסדר, נפתח להם עוד תיק והם יישארו פה לילה', אין מה לעשות איתם, הם עדיין קטינים.

כמה זמן הם יושבים בתוך הפילבוקס?

הם ישבו 3 שעות, אבל בהרבה מקרים, או שהם יושבים ומחכים שהמטרה תגיע ותיקח אותם ואז אחד החיילים נוסע איתם לתחקיר, או שהמטרה מגיעה ישר.

וכל הסיפור הזה, הם יושבים בתוך הפילבוקס בגלל שהם גלגלו את הצמיגים?

בגלל שהם גלגלו את הצמיגים, זרקו אבנים, שרפו.

האבנים פגעו בכם? או בפילבוקס?

לא.

הגלגלים היו בווערים?

היה פעם אחת שגלגל בער, אבל אסור להם... זה כמו מקרה חינוכי עם ילד, ברגע שאתה נותן לו לעשות משהו לא בסדר, הוא ימשיך. הם יודעים שאסור להם לעשות את זה וברגע שהם רואים שאף אחד לא מגיב לזה, הם פשוט ימשיכו לעשות את זה כי הם יראו שזה בסדר.

מה הכוונה בזה?

סתם, אין. אם הם יראו שאף אחד לא קופץ עליהם, לא מזיז שמגלגלים צמיגים, הם יעשו את זה. זה יהפוך לצמיגים בווערים וזה יהפוך לאבנים.

ומה הפקודות לעשות עם אותם ילדים?

להפחיד אותם. גם המטרה אמרו שאין באמת מה לעשות איתם במטרה. לפתוח להם עוד תיק זה לא באמת מפריע להם כי זה לא שתהיה להם בעיה להתקבל למכללה כלשהי או עבודה כזאת או אחרת או יפריע להם בצה"ל. זהו, אז אין להם מה לעשות, רק להפחיד אותם.

והדבר הזה קורה בשגרה?

זה לא שהוא דפק להם אגרופים והוריד אותם לרצפה ושבר להם משהו. כמה כאפות. אני לא אומר שזה בסדר אבל זה מה שהם מבינים.

לדעתך לאורך התקופה שהיית שם, זה באמת שינה את המצב? הם זרקו פחות

אבנים

או הבעירו פחות צמיגים?

לא. הם יודעים, איכשהו יוצא שהם שומעים מי הגדוד הבא שמגיע הנה, אם זה גולני, מגולני הם פחדו כנראה, כי הם יותר אלימים מהנח"ל ואחריהם היו כפיר... ואז גם החבר'ה המתנחלים וגם החבר'ה הערבים, חבר'ה שמדברים איתנו, אמרו שאנחנו מגיעים, שאנחנו גדוד...

חלבי?

יותר מוסרי. צריך להשאיר שם איזה שהוא רושם שלא רק עומדים בעמדות ומסתכלים מסביב, אלא פועלים. היו הרבה יזמות באבו סנינה ובקסבה ותפסו הרבה ומנעו הרבה

דברים. בגדול, לא היו יותר מדי תקריות בחצי השנה הזאת.
אתה זוכר עוד מקרים שמשאירים אנשים לעונש חינוכי?
לא, זה לא היה עונש חינוכי, זה כדי להפחיד אותם.

* * *

עדות מס' 38, 2008

הפגנת נוכחות

מה זה מבצעים ממוקדים?

אם זה מעצר, אם זה כניסה למקום שבדרך כלל לא נכנסים. נגיד הייתה כניסה לבני נעים, אחד הכפרים שליד חברון, גם בעיקר דברים שמורדים אלינו מהשב"כ. לרוב מעצרים, יכולה גם להיות הפגנת נוכחות גדולה, לצורך העניין, בבני נעים, או כל מיני דברים כאלה.

היו גם כניסות לתוך H1 (אזור בחברון הנמצא בשליטה של הפלסטינים)?

כן, כן. הייתה כניסה קבועה כל יום ל-H1, לבית של ההורים של ניטשה.

ניטשה?

כן, משהו, אני לא זוכר בדיוק את השם שלו, לפני שאנחנו הגענו היה פיגוע, שנהרגו שני אזרחים. כל המידעים המודיעיניים מהשב"כ הצביעו על זה שמתכנן הפיגוע יצא מחברון, הוא היה, אותו היה צריך לתפוס.

אז כל יום הייתה כניסה לבית של ההורים שלו?

כל יום, כן. לא בשעות קבועות, אף פעם לא בשעות קבועות, שלא ייצפו את זה מראש, כי אם במקרה הוא נמצא שם, שלא ידעו להגיד בשעה הזאת או הזאת מגיעים, משתנה.

מי היה נכנס?

מ"פ של הוותיקות, עם מסייעת או קודקוד, עם עוד כוח סיוור, שני רכבים.

ומה הם היו עושים שם?

מגיעים, דופקים על הדלת, איפה הוא, איפה הוא? כמובן שהוא לא שם וחוזרים. הטרדה נטו, על מנת שהמשפחה תפעיל את הלחץ, תחזיר אותו, לתת מידע, משהו כזה.

וזה נמשך לכל אורך התקופה שהיית שם?

בהפסקות קצרות מדי פעם, אבל בגדול כן.

זאת הייתה הנחייה מהמג"ד או מהמח"ט או משהו כזה?

מח"ט. זה היה הדבר, דבר שבשגרה.

* * *

מהלך חיים שלם

היו סיורים ביום שבת שזה הכי... שפשוט הכי שנאנו את זה. איך זה עובד? יש הקבוצה של אלה מההתנחלות שבאו לסיור (בקסבה הפלסטינית), הסיור התקיים כל הזמן. המדריך הוא... לא יודע, מעוות היסטורי גדול, טוען שיש סיפור אהבה בין הנאצים והפלסטינים, כל מיני דברים כאלה, זה קורה כל הזמן, כל שישי שבת קורה הסיור הזה. קורה בדרך כלל לפני ההפגנה (העד תיאר בעדותו הפגנות שמאל בקסבה בסופי שבוע). ויש אנשים שבאים קבוע אליו, יש תיירים יהודים שבאים מאמריקה או מכל הארץ לבקר ולעשות את הסיור ותמיד חברה מהיישוב מצטרפים. אנחנו עוברים, יש איזה משהו על הקיר, עוברים בקסבה והוא אומר שיש פה באבן חקוקה כמו מנורה, כנראה שפה אברהם אבינו... יש איפה שהוא רואה משהו שדומה לצלב קרס והוא אומר: עכשיו אני מספר לכם סיפור אהבה, לא סיפור אהבה בין גבר לאישה אלא סיפור אהבה בין ערבים לנאצים. ובאמת, זה קטעים שאתה אומר לעצמך: "למה מקשיבים לו?"

איך הסיורים האלה עובדים?

בעיקרון בהתחלה הלכנו פשוט, הקפנו אותם במעגל והלכנו איתם והם אמרו שזה לא כל כך הגיוני. אז מה שהולך זה שיש כוחות שהולכים בצדדים שלהם ויש כוחות שהם סוגרים את הסיור ויש כוחות שקופצים קדימה. יש כוחות שרצים על הגגות.

כמה כוחות זה?

אתה לוקח אתך חצי פלוגה שתעשה את זה.

כמה אנשים זה?

חפ"ק (חוליית פיקוד) וחצי פלוגה, בטח זה יכול להיות 40-30 אנשים. ויש גם אנשים של כרמל א' וכרמל ב' (כיתות כוננות) והפטרול. זה התפקיד שלהם באותו רגע. ויש איזו חוליה שרצה על הגגות שזה קורע את החיים, אני לא יודע איך הם עשו את זה, ויש חוליה שסוגרת. ודבר ראשון, זה מעצבן כי אתה פשוט לא יכול להסכים עם העובדה הזאת שאתה צריך לריב עם פלסטינים בקסבה: "אל תעברו פה, לך מפה, אל תתקרב אלי, אל תתקרב אליהם." בשביל הסיור אתה מפריע למהלך חיים שלם, בשביל סיור מסכן שלא באמת אומר משהו ואתה... קשה להסביר את זה במילים אבל כשאתה שם, אתה פשוט אומר לעצמך שזה לא הוגן, כל פעם שבא להם אז אנחנו פשוט אמרנו שאנחנו חזקים, אנחנו נשמור עליכם והם פשוט עושים את הסיור הזה כשבא להם. וקרו מקרים שנגיד הגיע אחד מהיישוב שהוא בצבא והוא יצא גם עם נשק להראות שהוא מגניב והכול, שהוא חשוב.

ונתתם לו?

אתה לא יכול שלא, אתה לא יכול להגיד לו לא לבוא עם נשק.

גם לא המ"פ?

נראה לי פשוט הבהירו לו: 'תהיה רגוע'.

* * *

עדות מס' 40, 2008

זה לא מצחיק אותם

פטרולי גגות, היינו עולים על הגגות. אני דווקא אהבתי את זה נורא. כן, הרעיון, עשינו חמישה פטרולים כאלה שהרעיון זה לחצות את הקסבה רק על הגגות, כל פעם מכיוון שונה, ואז כשיקרה משהו, נדע איך אפשר לעקוף מעל הגגות שלהם. אני זוכר פעם אחת שהלכנו עם הסמל על הגגות ופשוט לא היה לאן ללכת יותר. אז נכנסנו לבית, קפצנו מהגג לתוך הבית, כאילו לתוך המרפסת, כמובן צורחים, הם לא היו במרפסת באותו רגע. צורחים, הם יוצאים וקולטים את צה"ל על הגג שלהם, "יאללה, פתח את הדלת", אנחנו כולם אחד אחרי השני, גם אם הוא היה רוצה לעשות לנו משהו זה היה השלב, כי אתה קופץ מ-2 מטר ומשהו עם כל המשקל הזה, מתרסק על הרצפה ככה, אתה כבר לא מהווה שום איזה זה... הוא לא מנסה... אם הוא היה רוצה לעשות לנו משהו זה היה הזמן וכנראה שהוא לא רצה, הוא פחד נורא, מול כל הילדים שלו ואשתו. זהו, ודרך הבית שלהם, נכנסנו לבית, ירדנו במדרגות ויצאנו לרחוב.

להיכנס לבתים בזמן פטרול? מביך?

מביך. מביך, בעיקר...אני זוכר שכל הזמן חשבתי, ברור שהם שונאים אותנו, ברור. ילד רואה אותי מכוון נשק לאבא שלו, למה? כי לא היה לי לאן ללכת. זה היה מביך נורא.

זה היה נפוץ?

היה לי קטע של לעשות להם פרצופים, אני זוכר שזה היה... לגרום להם לתחושה של... אני זוכר שהייתי הולך בתוך הבית, ואז עוברים את כל הילדים, ויש הרבה ילדים. עוברים ככה שורה של ילדים שעומדים ומסתכלים עליך, אני לא יודע אם הם לא מבינים או רגילים, ואז אני עושה להם פרצוף מצחיק כזה והם, כמובן זה לא מצחיק אותם.

* * *

עוגיות

פעם אחת היינו ב(פטרול) אבנר ממש למעלה, ופתאום שומעים: ירו על מחסום בית מרקחת. כולם בטירוף. "ירי", רצים כולם, כמובן לא יודעים מה כל כך קורה, אבל זה היה עם הסמל הקודם שלנו. מתחילים, מה עושים? בסוף זה היה ילד שזרק נפץ על החלון שלו. איזה טירוף, אלה הימים שאני הכי שונא. זה היה 3 שעות. זה היה יכול להימשך יום שלם אירוע כזה.

מה קרה אחרי?

סורקים את כל הקטבות, מקפיצים את כל הכונויות, כולם. באמת, אין אחד שלא קם, אין מנוחה, סוגרים את כל הקטבות. את המערבית, את אבו סנינה, את... חארת א-שייח'. ג'בל ג'זה. סוגרים הכול. כל הפטרולים נמצאים, כל ההקפצות, כל הכונויות. וזהו, תכל'ס אין לך מה לעשות ואתה פשוט עושה בידוקים של כל האנשים שעוברים ברחוב.

מה זה אומר סוגרים את הקטבות? איך סוגרים את הקטבות?

שני אנשים, שזה הסמל ועוד משהו, עומדים ביחד מקדימה, עוצרים את הרחוב, ומצד שני עוד שניים סוגרים את הרחוב לצד השני, ויש עוד שניים מהפטרול שמאבטחים.

אז סוגרים את כל היציאות, את כל הפתחים אתה אומר, מקפיצים את כל הפלוגות,

ואז סורקים.

איך סורקים?

אני זוכר מעט מאוד אירועים שהיינו סורקים את כל הקטבה, אני זוכר הרבה מאוד אירועים שהיו חסימות. עובר, מגיע בן אדם... בסריקה כל הפטרולים עוברים את כל הקטבה כמובן כמו שצריך, עם לפתוח והכל, רק הכול במהירות, בחצי ריצה. מחפשים את התיאור של הבן אדם שאמרו לנו בקשר, מוצאים משהו דומה, עושים עליו חיפוש... ממשיכים. רצים, רצים, רצים, לא מוצאים שום דבר.

ידעו שזה קפצון.

נער, נער. אמרו... באיזה שהוא שלב כבר ידעו שזה.. לא היה חור בחלון.

בהתחלה ידעו שזה נער ולא ידעו בדיוק מה קרה.

ידעו שזה נער, חשבו שאולי הוא ירה מרובה אוויר כי היה סימן על החלון אבל לא היה חור. "זה מסוכן, איך יש לו רובה אוויר? תרוצו, תחפשו".

נכנסתם לבתים או שזו רק סריקה?

על הסיפור הזה... פחות נכנסנו לבתים של אנשים. זאת אומרת, אני זוכר שהיה בית של מישהי שנכנסנו לחצר, קפצנו מעל החומה, לא יודע למה עשינו את זה. נכנסנו לחצר, אז כדי לצאת, מה, נעבור עוד פעם את החומה? אז יצאנו לה דרך הבית. אני זוכר שהיא הייתה נורא

נחמדה והציעה לנו עוגיות. זה היה ממש מוזר. אני מנסה לחשוב על אדם ששישה חיילים עם הכל, באמת, היינו עם... הם רגילים לזה אני מניח, זה קורה שם די הרבה זמן כבר. אבל, שישה חיילים נכנסים להם לבית.

דפקתם על הדלת או שהיא הייתה פתוחה?

לא, דפקנו על הדלת. אני חייב להודות שעם כמה שזה צבאי ומסריטים אותנו וזה, גם הסמל שלנו, בסופו של דבר, זה גדוד 50, כאילו היותר שמאלנים. אז.. נכנסים, עוברים, יוצאים, לא אומרים... שום דבר, פשוט ממשיכים לרוץ כאילו, זה נראה רציני וחשוב. האמת שלא, כאילו בתכל'ס חוץ מהאירוע הזה ספציפית, זה די לא היה ככה. לא היו הרבה אירועים כאלה, לא היו המון פיצוצים.

כמה זמן נמשך הסיפור הזה עד שמישהו אמר לכם: תשמעו, זה סתם קפצון, חזל"ש (חזרה לשגרה)?

אני לא זוכר בדיוק. משהו כמו שעתיים-שעתיים וחצי, שלוש.

בזמן הזה אנשים לא יכולים לצאת מהקסבה?

מהקסבה הם לא יכולים לצאת בכלל.

* * *

עדות מס' 42, 2008

יורק עליו בדרך

איך היה הקשר בגדול, ביניכם לבין המתנחלים?

תלוי מאוד. היו אנשים שממש התחברו איתם והלכו לבית חב"ד בשישי וישבו איתם בשמירות. אני אישית דאגתי כשהם היו באים אלי לעמדות, לסובב אותם בחזרה, לא להתייחס אליהם כל כך, לא לקחת מהם אוכל, לא שתייה.

למה?

בהתחלה הייתי קצת לוקח מהם שתייה חמה. מתישהו אני זוכר, בא אחד הילדים בהתיישבות שהיה הכוכב הראשי של המקרים האלה, בא אלי לשמירה עם צלחת עם קצת אוכל ותוך כדי שהוא מגיע לשמירה הוא רואה על הציר ילד ערבי קטן אז הוא יורק עליו בדרך ואז הוא מגיע אלי אחרי כמה מטרים עם הצלחת. אמרתי לו: תשמור את הצלחת לעצמך. מאז אני זוכר שלא הייתי לוקח מהם כלום.

ילד צעיר?

יסודי, כן.

היו פקודות מה מותר ומה אסור לקחת, כמה אינטראקציה אפשר שתהיה?

לא, ממש לא. רק בשיח בינינו. היו אנשים שהיה להם יותר נוח ואנשים שבחות. הייתה עמדה ששתי אחיות ערביות, ילדות פיציות, היו מסתובבות ליד העמדה, ואז התחיל קטע של לתת להן אוכל. גם על זה דיברנו - איך זה נראה, וגם את זה הפסקנו.

מה היה השיח סביב זה?

שזה לא היה המקום שלנו. זה הגיע למצב שהן הגיעו לעמדה וביקשו אוכל, זה נהיה מוגזם. זה התחיל ככה בכיף, הן היו ממש חמודות. הן היו משתעשעות לידינו ואתה בשמירה של 6 שעות זה די משעשע ואז יש לך טובי בכיס ואתה נותן להן וכשזה הפך לקטע שהן באות לבקש אוכל - אז...

* * *

עדות מס' 43, 2008

מנסים למצוא את הפתרון בעצמנו

היו לנו ילדים ערבים שהיו נכנסים כדי לגנוב מתכות, צריכים מתכות.

מאיפה הם היו נכנסים?

נכנסים לתוך החנויות.

אוקיי. אותן חנויות שהילדים היהודים היו גונבים מהן (המראיין מתייחס לסיפור

שהזכיר העד)?

כן, סתם, יש להם המקומות שלהם.

אוקיי.

עכשיו, ילדים כילדים, אתה יודע, הם נכנסים, באים גונבים, עכשיו די, נמאס כבר, אז למשטרה אתה לוקח אותם פעם אחת, פעם אחרי זה הם חוזרים, כנראה ההורים שלהם מרביצים להם והם צריכים להביא את הדברים, אז אין לנו פתרון, אז פלנלית, קושרים אותם, יושבים בעמדה, מביאים להם אוכל, מים, יושבים בעמדה. פעם ראשונה חמש שעות, פעם שנייה קצת יותר. זה העונש שלנו, שאנחנו נותנים, אין לנו, אחרי שהמשטרה לקחה, אחרי שזה, אנחנו מנסים למצוא את הפתרון בעצמנו. מכות הם לא מקבלים. זה בטוח היה עוזר, אגב, אבל אנחנו לא עושים את זה, אז זה העונש שהם קיבלו, והרבה פעמים עיכובים של אנשים, שעד שהם יבואו, עד שיעצרו אותם, שמים אותם בש"ג, אבל גם, עוד פעם, כולם קיבלו יחס, יחס טוב, אתה יודע, אף פעם לא מכות ואף פעם לא...

רציתי להתעמת איתם

אני זוכר את הקטע עם ימי חמישי בציר ***. זה ציר שמוביל, שאתה עולה בו פעם-פעמיים בשבוע לבקר את הפילבוקס באבו סנינה. בימי חמישי יש שם שוק פסיכי של הדברים הכי דפוקים שיש, נראה לי סחורות גנובות, הקיצר, דברים בזויים, ערימות של בגדים וכל מיני אוכל שווקים כזה וזה בימי חמישי, אז זה ממש מפוצץ. היו שם מאות או אלפי אנשים אבל הרחוב סתום לגמרי, ודווקא בימים האלה היינו עוברים עם הג'יפ, לא יודע אם בכוונה או לא, אבל פשוט זה קצת נהיה, כי אתה כאילו עולה בציר *** עם כל ה... בג'יפ יש שני צופרים, יש צופר רגיל של רכב ויש צופר שזה הזמזום הכי מעצבן, והיינו, נגיד אתה נוסע שם ואתה, הרכב שלך, אתה נוסע על איזה שני קמ"ש כי אתה מפלס את הדרך בין בני אדם ותוך כדי אתה כל הזמן צופר, כל הזמן צופר, ואז מתחילים לזרוק עליך אבנים, אתה כאילו נוסע ברכב המשוריין וכל הזמן זורקים עליך אבנים ואתה נשפך מצחוק, פשוט נשפך, אני זוכר שזה היה סבבה. אנחנו עם הצופר - כל הזמן, צופר ממש חזק. ואתה נוסע, אתה מפלס את הדרך שלך למעלה, כל הזמן, ומדי פעם יש איזו אבן כזה בום. ואתה בכלל לא יוצא לרדוף אחריהם, קודם כל כי אתה לא יכול, כי אתה מוקף באלפים, ושתיים, כי פשוט לא אכפת לך, זה רכב משוריין ואתה באמצע שוק עם אלפי אנשים, מאות אנשים, לא יודע מה.

אז למה אתה עושה את זה?

כי צריך לבקר את הפילבוקס, כי צריך להחליף את האנשים בפילבוקס. וכי אני לא יודע, גם היינו כל הזמן מריצים בדיחות על השוק, היינו מריצים בדיחות על ה... פשוט אני גם מתאר לעצמי שכל כך שנאתי את הערבים בשלב מסוים. הם פשוט הגעילו אותי, הגעילו אותי הסירחון שלהם, הגעילו אותי הלכלוך שלהם וזה שהם תמיד כנועים ותמיד... ואתה אף פעם, אתה כל הזמן רוצה לריב איתם, אתה רוצה שהם... כל הזמן רציתי אלימות איתם, רציתי להתעמת איתם, רציתי שהם יריצו לי ואני ארביץ להם ותהיה לי, ואני לא אהיה מולם עם ה-M4 שלי (רובה) אבל זה לא מגיע אף פעם, הם תמיד כנועים, הם תמיד מסכנים, הם תמיד מגעילים. פשוט שנאתי אותם על זה, שנאתי אותם על ה... פשוט כל כך כעסתי עליהם כל הזמן.

לשחק עם החיילים

...בית הדסה. ילדים ערבים זרקו על בית הדסה אבנים. וואיי, זה עוד אירוע. זה היה סיפור! פתאום עולים לי מלא דברים, אתה מחזיר אותי לזה שילדים ערבים, או ילד ערבי, זרק על בית הדסה אבן, שבר חלון, ופתאום בום! אני הייתי בפטרול בצד השני של העיר ו-בום! דיווחים על זה ש-15 מתנחלים קפצו לתוך הקסבה, רצים, מחפשים ערבים לתת להם מכות. שברו דלת של חנות. אנחנו בריצה, בטיסה הגענו לשאלות וכבר לא היה שם אף אחד, רק ערבים בכעס ובלחץ: "הם היו פה, הם עשו לי לדלת, הם נה-נה-נה, הם..." ואז הלכנו לבית הדסה, חיפשנו את הנערים, לא מצאנו. אבל מה, זריקות אבנים. יהודים זרקו על הקסבה אבנים, ערבים מהקסבה.

מה נסגר עם אלה שרצו פנימה?

ברחו. לפני שהספקנו להגיע. באו, דפקו מכות לחנויות, לדלתות, שברו דברים וברחו.

ואחרי זה הם זרקו אבנים אחד על השני מהקסבה לבית הדסה?

ממשיכים לזרוק אבנים. זהו, גם כשהגענו לשם פתאום רואים אבן עפה לתוך הקסבה אז אתה מתחיל לחפש בבית הדסה, אבל לחפש אצלם? אתה לא יכול לדעת מי מהם.

* * *

גולני הגיעו לחברון

... אז תל רומיידה, מה אתה זוכר?

גולני מגיעים. גולני לא תפסו את קו חברון הרבה זמן, גולני מגיעים. בדיעבד אני אומר לך שהיישוב (היהודי) מת עלינו, אנשים מתים עלינו. מול הבית של ברוך מרזל כל הזמן: "זה הגדוד הכי טוב שאי פעם היה פה". גולני מגיעים - לגמרי. גולני המון זמן לא היו בחברון, החלפנו את נח"ל, ותמיד הסתובבה האמרה הזאת שנח"ל מחלקים להם שוקו במחסום ו"אנחנו לא כאלה וגולני הגיעו עכשיו". לגמרי. לגמרי גולני הגיעו לחברון.

זה הדיבור של מי, של המתנחלים או גם שלכם?

שלנו. שלנו. לגמרי, לגמרי. ככה מרעילים אותנו. גולני הגיעו לחברון.

ככה מרעילים אתכם? זה מה שהמפקדים אומרים?

כן. וזה באמת נכון, הקשחנו את הכול.

מה זה אומר?

שאם פעם לא היו קווים שאתה מצייר איפה אתם עומדים אז ציירנו אותם (קוים שמסמנים לפלסטינים היכן עליהם לעמוד בעת בידוק).

ביזית, קו על הרצפה?

כן, ומחסומים שלא היו, יש, אתה מכיר את חברון מן הסתם, אז אם עולים משוטר לכיוון תל רומיידה, יש עמדה שאנחנו באנו עם דלי של צבע ויש הצטלבות של 3 רחובות, אז מאיפה שמגיעים (הפלסטינים) מלמעלה קו, איפה שמגיעים מלמטה קו על הרצפה, הקשחנו את הכול. סדר ו...אבל מהבחינה הזאת היחס לאנשים בגדול, בתחושה הכללית לא היה כמו שכם. שכם זה היה קשה, היינו קשים, היינו ממש קשים. פה זה היה שונה. היחס לאנשים היה קצת יותר בסדר. זה לפחות מה שזכור לי שהפטרוולים הרגילים, אז נח"ל היו עושים אותם אולי בשאלות הקטנות, הגדולות, לא זוכר איך זה נקרא. אנחנו נכנסנו פנימה, אני ראיתי את כל חברון: ראיתי את המגדלים, ראיתי את הבנקים, נכנסנו ממש פנימה לשווקים. הקטע שאסור שנהיה ליד השוטרים הפלסטינים. הולכים בפנים חבל על הזמן. על הכספומטים יש להם, אתה מכיר שיש טושים לרשום ח"ע (חוסם עורקים)? מקשקשים על כל הכספומטים. כחיילים בודדים ולא כהוראה. נכנסים לשוק, יושב שולחן של שוטרים פלסטינים, רואים אותנו, הם קמים ארבעתם, שמים את הנשקים ואז מי שהוציא את הפטרול הזה פחד ואמר יאללה חוזרים.

היו מעוכבים? פלסטינים שהולכים בכביש תל רומיידה, בכביש שהם לא אמורים ללכת עליו?

אני צריך להיזכר. כן היו נהלים של כמה זמן אתה יכול לעכב מישהו שמתפרע או מפריע או כל זה. ואני כן זוכר שפעם הושבנו כמה צעירים כי פשוט אתה יודע איך זה, הם באים פרצוף זעוף כי אתה חייל ואתה מנסה רק להוציא את זה מהם. כאילו שלהוכיח את הנקודה שלך. ואז הם ישבו שם כמה שעות ואז בסוף נתנו להם ללכת.

חסר לי האמצע של הסיפור. הם באים עם פרצוף זעוף ואז הם יושבים אזוקים? - איך?

לא, אתה... זה נורא תלוי בחייל ששם. "תעמדו שמה" ואז הוא עושה לך דווקא, ואז... או שהם קיללו... אני לא זוכר. מכות לא היו. או שהם קיללו או שהם ניסו להראות טיפה מרדנות במסגרת שהם יכולים בלי להסתכן והם ישבו על זה כמה זמן.

הזכרת את העניין של קשקוש על כספומטים, האם זה היה ביטוי לשעמום?

לא, אני זוכר משהו, אני חושב איך לנסח את זה. קיבלתי שבת פעם אחת והרשו לנו ללכת לבריכה בקריית ארבע, הצבאית. אז כשחזרנו, עלינו לתל רומיידה ושני החבר'ה האלה בשיא הרצינות חשבו לתפוס ערבי, לדפוק לו מכות וללכת. ואני חושב איך אני...

חבר'ה מהפטרול?

לא, לא, לא, 3 חבר'ה, אמרתי לך, יצאנו וחזרנו. הם באמת היו קצת דפוקים. שניהם עבו בסוף, היו קצת דפוקים. אני זוכר איך אני מנסה בדיבור שהוא לא ברור מאליו לנסות למנוע את זה. כשהרגשתי באמת לא בנוח בקטע אחר, אז הלכתי הרבה יותר מהר מהם. לדעתי הם לא עשו משהו בסוף אבל זה משהו שאני זוכר...חבר'ה לקחו מחצלות מאיפה שהוא, זה אמרתי לך.

מה היה הסיפור? מאיפה לקחו את המחצלות?

מאחד הבתים. ליד תל רומיידה, לא זוכר למה הם היו שם מלכתחילה.

איפה שמו אותם, במועדון?

לא, לקחו הביתה.

זה משהו שידעו עליו בפלוגה או שהם עשו את זה בשו-שו?

הם עשו בשו-שו.

* * *

עדות מס' 47, 2008

מיפוי, מיפוי, מיפוי

היו מיפויים, שזה (אומר) להיכנס למפות את הבית, לצייר אותו. שזה היה, תלוי, תלוי מה מתחשק למ"פ באותה תקופה.

משימה נפוצה?

כן.

כמה?

תלוי, יכול לקרות 3-4 פעמים בשבוע.

איפה?

בקסבה. גם באבו סנינה היו לנו פטרולי מיפויים.אתה עובר בין בית לבית, אתה מקבל רשימה של שמונה בתים, עושה מיפוי, מיפוי, מיפוי. אתה לא מוצא את הכניסה, יכול להיות שהבית הזה כבר לא אותו בית כמו שהוא היה במיפוי האחרון. אתה ממשיך. אני זוכר פטרול באבו סנינה, שעשינו מיפויים, זה היה ממש על ההתחלה כשהגענו, אחרי איזה חודש, "לפני חודשיים עשו לי את זה בבית, מה אתם רוצים ממני?" ואנחנו: 'תכל'ס, למה שולחים אותנו אם היו פה לפני חודשיים?' אבל זה חלק מהעניין, זה להרתיע, זה להיכנס לבית, זה שיראו אותנו, שאנחנו יודעים בדיוק מה אתם עושים בבתיכם שלכם.

**זה תמיד היה בשכונות האלה שמסביב ליישוב היהודי, או שלפעמים זה היה גם יותר
בנימה?**

זה היה גם יותר בנימה.

**לאן? ממש בתוך H1 (חלקה של חברון המצוי בשליטת הרשות הפלסטינית)? ממש
באזור שיש בו שוטרים פלסטינים?**

לא. זה היה יותר בעוטף של הקסבה. נכנסנו פעם אחת לבית ממש, על הגבול כזה. ב-H1, כן.

* * *

עדות מס' 48, 2008

למשוך אותנו החוצה

היה לנו סיפור עם שיהאב נטשה שהיה קשור אני חושב לאיזה שהוא, אני לא זוכר לאיזה פגוע הוא היה קשור, אבל הוא היה אחד מהרציניים, דווקא מי שבאמת קיוונו לתפוס והיה סוף-סוף מישוה שבאמת עשה משהו והגדוד היה מוציא עליו מעצרים באופן קבוע. הפל"חוד בעיקר, (פלוגת) המסייעת היו על הבית שלו יום-יום קבוע. והיה איזה יום שהסמ"פ שלנו כנראה נלחם מספיק חזק והוא קיבל את האישור שאנחנו נצא למעצר, בבית של ההורים. הגענו בלילה, פריסת כוחות, מסביב לבית, בודקים שאין שום דבר, שאף אחד לא יוצא משום חלון, ואת כל הנוהל, דפיקה בדלת: "כל נאס פי אלבית אטלע וברא" (כל האנשים בבית צאו החוצה), ועוד לפני שאתה מסיים את המשפט, הדלת נפתחת, כולם יוצאים כבר כאילו, מרוב מעצרים שכבר הושיבו על הבית שלהם, כבר ידעו איך זה נראה. היו להם כיסאות מוכנים בחוץ, היו להם בקבוקי מים שחיכו להם בחוץ, הם פשוט היו מוכנים לסיטואציה, כנראה שזה כבר היה מאוד מאוד רגיל אצלם. אני חושב שמהו כמו חודש או שבועיים אחרי שעזבנו את חברון, הוא חוסל על ידי הימ"מ או דובדבן, לא זוכר. והוא היה קבוע, אחד הקצינים בפלוגה היה יכול לזהות אנשים מהמשפחה לפי מראה, ידע לעצור אנשים בקסבה ולהגיד: זה נטשה, לפתוח תעודת זהות. ותמיד צדק. היו עליו אינספור מעצרים.

אתם לא תפסתם אותו אף פעם?

לא, אף אחד מהגדוד לא תפס אותו, גם אני חושב שזה היה יותר מעצרים שנועדו למשוך אותו החוצה, מתוך חשיבה של 'יש גבול כמה אתה תיתן למשפחה שלך לסבול'. אבל זו דעתי האישית על איך שזה התנהל.

* * *

עדות מס' 49, 2008

מעטפת של אנשים מתוסכלים

הדבר היחיד, זו תחושת התסכול הגדולה, שאתה שומר על אנשים, לא שמים עליך, יותר מזה, הם מתאכזרים אליך, הם משתמשים בילדים שלהם כדי להתאכזר אליך. שום הערכה. זה שהם מבקשים שומרי ליווי, אתה עושה את זה שבת, זה לא העניין, זה שהם מביאים לנו כיבוד בזמן זה, זה מבחינתי לא שווה אם אחרי זה מקללים אותי ואפילו זורקים אבנים ומגיעים ל אלימות, אני לא, זה דברים שהם בלתי נסבלים וזה גם הסיוט, זה משהו שלא קורה, דרך אגב, בשאר השטחים. זאת אומרת היחס הזה, כאילו אתה איזה זבל מבחינתם. זה בעיקר בא לידי ביטוי אצל הילדים, שהם, אין בושה, הם יכולים להגיד מה שהם רוצים ואין אכיפה, זאת אומרת, אין מה לעשות איתם. הם אדוני השטח, הם עושים מה שהם רוצים. הילדים האלו שהתפרצו לחנות, לא היה לנו מה לעשות, זה פשוט היה מדהים. תחושת תסכול שאתה רואה ילד פורץ לעוד חנות ועוד חנות, הוא מחייך, לא אכפת לו, ואפילו אם אתה מעיר לו או עוצר אותו פעם אחת, זה לא משנה, יום אחרי זה תראה אותו, והשוטר מתוסכל. מעטפת של אנשים מתוסכלים, אין לכם מה לעשות, אז הסיטואציה שם היא מאד מאד אבסורדית. מילא הישיבה שם, מילא, אפשר עוד להתווכח על זה, אבל הסיטואציה שנוצרה, היחס לצבא הוא יחס...

* * *

עדות מס' 50, 2008

לא לתת רגע מנוחה

... יש הרי יזומה. המ"פים, יש עניין של ליזום דברים וליזום פעילות ביטחונית, שהדברים לא יהיו שגרתיים, ולא רק לעשות את הפטרול ולא להסתפק בזה, לעשות את האובר הזה, כאילו לעשות עוד. אז מיפויים זה אחד הדברים שעושים, גם כדי, לא להראות את הנוכחות, אלא באמת יש לזה ערך בטחוני כלשהו ויש פעמים שכן, השב"כ מעורב במבצעים. פחות בסביבות של הקסבה, כי המקום, הקסבה זה מקום שידוע טוב טוב לשב"כ, כולם יודעים מה הולך שם.

אז איפה עוד הייתם עושים חוץ מהקסבה?

בכל הערים מסביב, היו כמה מבצעים. אנחנו, בגלל שאנחנו פלוגה צעירה יחסית, אז פחות עושים, זאת אומרת פלוגות אחרות עשו יותר, אבל המחלקה שלי ספציפית השתתפה כמה פעמים במבצעי מיפויים.

איפה?

היה מבצע גדול בבני נעים, אלה לא רק היו מיפויים, זה היה משהו יותר גדול.

מיפויים בבני נעים.

והיה עוד כפר ליד, אני זוכר את זה טוב, היה כפר ממש בצומת, בכניסה הצפונית ליד חלחול. עשינו שם מיפויים, מבצע מיפויים די גדול. שם ממש הוצאנו את האנשים, עשינו חיפוש.

ומי הוריד את המבצע הזה? השב"כ?

זה רמת מח"ט, שב"כ וכו'.

זה נעשה ביום או בלילה?

בלילה. כל הדברים האלה נעשים בלילה. לא זכור לי שעשינו מבצע מיפויים ביום.

ובחברון הייתם נכנסים ל-H1, לאזור שהוא... (אזור בחברון בשליטת הרשות הפלסטינית).

בטח, לכל האזורים היינו נכנסים. לא בתור פטרול, בתור מבצעים, בטח, מלא פעמים.

מיפויים עשיתם גם באזורים של...

אני לא זוכר כרגע ספציפית מקומות, בעיקר המיפויים היו קרוב, סמוך לקסבה, בגלל זה הם היו לא כאלה משמעותיים, ומעבר היו כמה מבצעים שעשינו (בהם) מיפויים. היה איזה מבצע גדול מאד, שהגדוד עשה, החטיבה עשתה, שנכנסנו דרך הצפוני של חברון ועשינו מיפויים על איזה בלוק בתים שהשב"כ נתן, כמה מיפויים שהשב"כ נתן. אבל היה מבצע ממש גדול, אנחנו כאילו הולכים למלחמה.

אבל זה היה מבצע שכולו מיפויים.

כולו מיפויים, ואני מתאר לעצמי שהיו גם פלוגות שעשו מעצרים, אנחנו ספציפית עשינו מיפויים בבתים שהשב"כ נתן.

והייתה איזושהי סיבה מיוחדת למבצע הזה (בצפון חברון)?

תראה, הרבה פעמים יש סיבות שהן מובנות לי מאד. זאת אומרת, הרבה פעמים יש אזור, שהוא אזור יותר, איך אומרים, מבחינה מודיעינית לשב"כ זה מאד טוב, כי זה מעורר את השטח. אנשים מתחילים לדבר או דברים כאלו.

כן.

זה גם מראה נוכחות, זה מראה שליטה שלנו, למרות שבצבא כבר לא אוהבים את המושג הזה, להראות נוכחות, אבל זה גם חלק מהעניין. והגדוד דווקא, איך אומרים, הצטיין בזה, זאת אומרת זה מה שהוא עשה. היוזמה של לעשות וכל הזמן ליזום ולא לתת רגע מנוחה

לאנשים, זאת אומרת לצד השני, לא לתת לו רגע מנוחה וכל הזמן לעשות ולעשות וליזום מבצעים ועוד מבצעים ועוד מבצעים, בגלל זה הגדוד הצליח שם הבנתי.

במבצע הזה עשיתם חיפוש?

עשינו חיפוש, נכנסנו לבתים, הפכנו את הבית, הפכנו, אני מתכוון, ניסינו כמה שיותר בעדינות, אבל אי אפשר, אתה לא יכול למנוע מעצמך.

מה, להפוך מגירות?

כן, להפוך מגירות.

מצאתם משהו?

לא. שם לא מצאנו כלום.

מה ההגדרה של 'למצוא משהו'? לצורך העניין, אם אתה מוצא פוסטר של חמאס.

תעביר את זה. אומרים לך מראש, מה אתה צריך את זה. נשק, ברור. תעמולה, חשוב, אתה כן תעביר את זה. את הבן אדם, אם אתה צריך לתפוס בן אדם, אז כמובן את הבן אדם. זה הדברים שמחפשים.

* * *

עדות מס' 51, 2008

חופש בעולה

... תכל"ס, אני אגיד לך שמהר מאוד התמונה שאני הרגשתי זה שאנחנו הרבה יותר, הרגשתי בשלב מסוים שאני הרבה יותר מגן על הערבים מפני היישוב היהודי שם מאשר שאני מגן על היישוב היהודי מפני הערבים.

איך זה מתבטא בשטח?

בשטח זה מתבטא בזה שכאילו, אני לא יודע איזה דברים החמאס עושה בתוך חברון אבל במתח שיש בין השכונות המעורבות, רחובות שמעורבים, אז הערבים, אני לא נתקלתי במצב שהערבים הציקו ליהודים, זאת אומרת לא הייתה אלימות מצד הערבים, לא הטרידו אותם, לא עשו דברים. אני חושב שמפחד בעיקר. כי בטח הם היו איתם ביד חזקה מי שהיה לפנינו, אבל היהודים חופשי משגעים את הערבים. כאילו, הם זורקים להם חיתולים עם קקי לגינה, זורקים את הזבל לגינות שלהם, שקיות זבל מעיפים לגינות. בוא נגיד שאם ילד ערבי הולך ברחוב, והוא נגיד יפגוש שלושה זאטוטים יהודים - הלך עליו, הם יפוצצו אותו מכות או סתם יציקו לו וזה... ותשמע, הרבה הצקות כאלה. דברים מעצבנים שמגיעה אלינו איזה שהיא שכנה דתייה ואומרת שהיא ראתה בגינה של הערבים לידה את הטרקטור צעצוע של הבן שלה ושהערבים גנבו לה את הטרקטור מהגינה. לך תדע. בתור החיילים המ"פ שומע

את זה: מה לעשות? – תיכנסו. אז ניכנס לבית של האישה הערבייה כדי להביא את הטרקטור בחזרה, הכי מטומטם. ואנחנו כאילו, אתה יודע, לא נעים שפתאום ייכנסו מלא חיילים, אז אנחנו עומדים בחוץ נגיד 3-4 חיילים, המ"מ נכנס עם עוד חייל, הוא התחיל להתווכח, מפגר שהצבא מתעסק בזה בכלל, מתחיל לדבר עם אימא ערבייה על זה שהטרקטור של הילד הקטן שלה הוא של האימא היהודייה. שאני לא יודע אפילו, קשה לי להאמין שזה זה. ריב בין שכנים שאין סיבה שצבא יתעסק בזה, שיטרידו אותם.

איך זה נגמר? לקחתם את הטרקטור? הבאתם אותו ליהודיה?

משהו אפלולי בזיכרון שלי אומר לי שכן, אבל אני לא זוכר איך הוא יצא משם. כי המ"מ באותו רגע הקשיב למ"פ אבל אני זוכר שהוא גם היה, הייתה לו תחושה לא נוחה ואנחנו גם הרגשנו עם זה לא בנוח. היה שם ויכוח. או נגיד שפעם אחת אני זוכר שעמדנו בלילה בשמירה והגיעה בחורה דתייה צעירה מהשכונה. ליד המוצב של תל רומיידה – שם יש בניין ועמדנו ליד והיא אמרה שבדרך למטה הציקו לה ערבים ושעל יד העמדה שוב הציקו לה, ושהיא 1 בלילה ושהיא מבקשת שנתקשר למשטרה. התלבטנו מה לעשות ואמרנו: "את בטוחה?" כי ידענו שלפעמים על קטנות הם אוהבים להגיד שהציקו להם. התלבטנו ואז בסוף הזמנו את השוטרים והם באו והם לא עשו מזה עניין, קצת דיברו עם הערבים והלכו. זה דווקא היה נחמד כי זה היה בחודש האחרון שלנו ומאז היא הייתה יושבת איתנו בשמירות והתחלנו לדבר. השוני יוצר מלא עניין, דווקא זה היה טוב.

מה, בחורה צעירה?

כן, הייתה קטנה ממני בשנה-שנתיים. זה היה מצחיק, כי 4 חודשים לפני כן, בשישי בערב המשפחות מזמינות את החיילים, אז לא הכרתי אותה, אבל היינו אצלה בארוחה עם המשפחה שלה, אני ועוד חבר, בבית.

זו מסורת שפעם בקו החיילים הולכים להתארח בבתים של המשפחות היהודיות?

יוצא ששתי שבתות, 2-3 שבתות נשארים במוצב ואחת בבית, ככה זה כל הקו, וכמעט כל שבת מציעים לך, המ"מ בא, אומר: "המשפחות האלה והאלה מזמינות, מי רוצה?" אם זה לא בזמן שינה שלך או שמירה שלך, אז למה לא, ללכת לאכול כמו בן אדם ולא במוצב. ישבנו, ואז יש דיונים על זה שאנחנו שמאלנים ועל רצח רבין. זה מעניין. הדעות שלהם קשות אבל זה כיף.

אמרו לכם מה אתם אמורים לעשות כשאתם רואים אותם זורקים חיתול לחצר של פלסטיני או אם אתם רואים את הילדים תוקפים פלסטיני, מה אתם אמורים לעשות?

תשמע, תמיד מנסים להפריד, להרגיע, שהמצב יהיה כמה שיותר רגוע. מה תעשה אם תראה מישהו זורק? אתה יכול להגיד להם: חבר'ה, תשמעו, זה לא מתאים. אתה לא תיכנס לגינה ותוציא את החיתול, אתה לא תגיד להם להיכנס להוציא את החיתול. אני חושב שהמצפון שלנו והמוסר שלנו מאד החזיקו אותנו שם, אמרנו להם: חבר'ה, זה לא מתאים.

אני חושב גם שיש, מתוך מה שהבנתי, יש ידיעה ביישוב של חברון שכשהנח"ל הגיע אפשר לעשות פחות בלגן - היהודים יודעים שאפשר לעשות פחות בלגן כי הנחלואים פחות אלימים ויותר שמאלנים, וכשגולני מגיעים אז יש יותר חופש פעולה...

* * *

עדות מס' 52, 2008

מעצרים

והייתה עוד פעם אחת, זה היה המעצר הכי גדול שעשינו. בקיצור, באנו, תפסנו את הבן אדם, עשינו שטות, המבצע התקשה, הוצאנו את האנשים החוצה ולא שמנו אותם בחדר, זאת אומרת הוצאנו את כל האנשים החוצה, אז כל השכנים מן הסתם התעוררו וראו מה הולך שם, ולקחנו את הבן והיה שם... התחילו לדחוף אותנו והתחילו פה והתחילו שם וניסו למנוע את זה. אחת, האימא שלו, התעלפה, נשבע לך, לא נגענו בה. אחרי זה העלילו עלינו, עכשיו, היא התעלפה, החובשים שלי נתנו לה טיפול, שני חובשים היו בכוח, נתנו לה טיפול והלכנו משם כמה שיותר מהר, זאת אומרת - נתנו טיפול, ראינו שהיא בסדר והלכנו משם. אחרי זה האשימו אותנו, קודם כל, שנתנו לה מכות והיא התעלפה והיה לנו מת"ק (מנהלת תיאום וקישור) על זה והאשימו אותנו בזה שלא הגשנו עזרה והיינו צריכים לחכות אולי שיגיע אמבולנס, יכול להיות שזה נכון. זהו.

ומה קרה עם התלונה הזאת?

לנו יש הדעה שלנו.

מה, באו ממצ"ח וחקרו?

חקרו קצינים... את הסמ"פ.

תגיד, שני החבר'ה האלה, הבן של האישה שהתעלפה, על מה הוא נעצר, אתה היית

יודע?

כן, אני יודע למה הוא נעצר. הוא נעצר, היה מטען בדרך. זאת אומרת.

והוא לפני זה, במעצר הראשון שסיפרת, כשהאבא דחף.

אני לא יודע למה הוא נעצר, אין לי מושג, משהו של החמאס, משהו, אני לא זוכר. בדרך כלל לא שיתפו אותי בזה, אבל זה ספציפית, הקטע הזה, זה היה המעצר הכי, היה שם איזה סיפור, חיפשו הרבה זמן, סתם. היה שם איזשהו מטען שהיה בדרך וחיפשו שם את כל הקונסטרוקציה של האנשים, של המעטפת של האנשים, אז הוא היה אחד מהם. אז לנו היה ברור שחייבים לתפוס אותו ויהי מה.

ואלה היו סוגי האנשים שהייתם עוצרים, למיטב ידיעתך?

כן, הוא היה הכי רציני שעצרנו, אבל הרבה פעמים עצרנו איש שהבנו שהוא סייען או דברים כאלה.

היו מקרים ששלחו אתכם לעצור קרובי משפחה של אנשים?

כן, כן.

מה זאת אומרת?

אני לא זוכר כבר בדיוק, היה איזה בחור שחיפשו, שנים חיפשו אותו שם - נטשה, שאגב, זו המשפחה הכי גדולה בחברון, אז לכל אחד יש תעודת זהות שרשום נטשה, אבל קראו לו נטשה בכל אופן, וכן, היינו, אני עוד, אתה מבין, אני עוד עשיתי מעט מעצרים, אבל חבר'ה של הפלוגות האחרות, הם היו כל הזמן, הם היו תופסים את הדוד שלו ואת הבן דוד שלו, העיקר שיביא את האינפורמציה. שבועיים אחרי שעזבנו את חברון...

תפסו אותו?

הרגו אותו.

* * *

עדות מס' 53, 2008

זה נראה מאוד זול, החיים שם

אם אני לא טועה, אני לא רוצה סתם להגיד, הייתה תקופה שהיה ריב חמולות בג'בל ג'והר וזה עשה הרבה בלגן, היה ירי, היה ירי מטורף. אני זוכר שפעם אחת פגע כדור ליד העמדה שלנו אבל זה היה מריב החמולות, זה לא היה חשש שיריים עלינו. ליד העמדה פגע כדור. דבר ראשון זה היה אירוע שבו צלפים הורידו 3 אנשים, צלפים של הגדוד.

איפה היית כשהיה ריב החמולות בג'בל ג'והר?

הייתי בעמדות. היה... אני זוכר שזה היה ממש, העלו חבר'ה שלנו, קלעים, גם אני הייתי קלע אבל לא העלו אותי. העלו אותי למוצב מורן. אני זוכר הכול בקשר, זה פשוט היה משוגע, והכווינו את הצלפים לאנשים עם הנשקים. אחד מאצלנו. הם עלו עם המשקפות הענקיות האלה והכווינו והכווינו ופגעו בשלושה.

מה היה הדיבור? למה עשו את זה?

כי הם מסכנים. אם יש לו נשק, כנראה שהוא מחבל. אין שום סיבה שלעריב יהיה קלאצ'. הם יודעים שאסור להם. זה נראה מאוד... גם, אני אומר את זה עכשיו, זה נראה מאוד זול, החיים שם. כאילו, אם יש לו נשק, הוא צריך למות. כנראה שהוא מחבל, הוא צריך למות. אלה היו גם נהלי פתיחה באש. אתה רואה מישהו עם נשק, אתה יורה. אין כאן שום מקום לסטות

ממנו. כי אם הוא עם נשק, עוד שנייה הוא יורה על בית הדסה.

זה היה ה...?

תירוץ. יכול להיות שהוא יירה עכשיו על יהודי, לך תדע? או על חבר שלך בעמדה ואז, אתה יודע, זה גם פוגש אותך.

אבל לשוטרים פלסטינים יש נשק, לא?

לא. מה פתאום? אסור להם, וגם אם יש, זה בשטחים שאנחנו לא נמצאים בהם.

רוב הזמן.

כן, כשאנחנו נמצאים, נמצאים בבית של אנשים.

* * *

עדות מס' 54, 2008

סיור קסבה

עכשיו, הדבר הכי מתסכל, יש מה שנקרא בימי שבת, אני לא יודע אם זה עדיין קורה, סיור קסבה, אני חושב.

מה זה?

יום שבת, שעה שתיים, באבטחה שלנו נכנסים, אבטחה, מה זה אבטחה, אתה לא יודע. נכנסים סיור מודרך לתוך הקסבה הערבית, ממש סיור, להראות איפה פעם היו היהודים ואיפה, להראות מזוזות או סתם, כאילו ממש, הם באים בבגדי שבת, באים כל הילדים, הורים, כולם ביחד וזהו, אנחנו צריכים לאבטח אותם. והם נכנסים, זאת אומרת אנחנו כל הרחוב מנקים בשבילם, זאת אומרת כל הרחוב, כל הקסבה, אנחנו מנקים, כל הקסבה המערבית, מתפרסים על הגגות, מתפרסים על כל המקומות והם נכנסים לתוכו, ממש סיור, כמו סיור מודרך בעיר העתיקה, אותו דבר סיור בקסבה. וזה משהו שהוא גם מבחינת סכנה ביטחונית הוא אדיר, אפשר לעשות שם, כאילו, זה קורה כל יום שבת בשעה שתיים או אחת. מנסים קצת לשבור שגרה, אז אנחנו משנים קצת את השעות, אין פה יותר מדי מקום למשחק, וזה העניין שאנחנו התרעמנו עליו הרבה, נורא כעסנו. זה ברור, זה בא באישור מח"ט, אישור דרגים גבוהים, אבל גם מבחינה משימתית זה היה בעייתי מאד, כי מאד קשה לאבטח כמות כזו של אנשים בלב אוכלוסייה ערבית.

מה זה 'כמות כזאת'?

זה מגיע לארבעים אנשים, חמישים אולי. שהם נכנסים לתוך שכונה ערבית.

ויש להם מדריך?

המדריך שלהם, כן.

בדרך כלל, מי בעצם נמצא שם? אני מניח שהחבר'ה של היישוב היהודי עשו פעם, עשו פעמיים.

נכון, אבל כל פעם יש אורחים ויש זה, באים אנשים לעשות שבתות שם באופן קבוע.

יש לפעמים סיורים דוברי עברית ולפעמים סיורי דוברי אנגלית?

לא זכור לי אם זה היה דוברי אנגלית או דוברי עברית, אבל מה שבטוח, כל יום שבת ובחגים היה סיור קסבה, זה בטוח, שזה היה הסיוט הכי גדול שלנו.

גם בחגים?

גם בחגים, בטח. בחגים זה היה אפילו פעמיים, אני חושב, בפסח הרי סוגרים שם. פסח, מה קורה - כל המוצב, אנחנו עברנו לאיזה בתים בתוך הקסבה, סוגרים שם את הקסבה לגמרי ואני חושב שהיה אפילו פעמיים ביום. הרי פסח, שבועות, (פרשת שבת) חיי שרה, היה גם מערת המכפלה (ימי חג יהודיים שבהם מערת המכפלה כולה פתוחה רק ליהודים). אז הסיור בקסבה, זה פשוט סיורים שכל יום שבת בשעה אני חושב שתיים בערך, הסיורים יוצאים מאחד השערים לשער שני, או מעמדה 4-5 או מ - איך קוראים למקום הזה שם? בית הרופא שם ליד.

כמה זמן נמשך הסיור בקסבה?

זה משהו כמו שעה. עכשיו זה מוגבל בזמן וזה, זה ממש משהו, לוקחים את זה, אין מה לעשות, זה הדבר הכי, מבחינה ביטחונית הכי בעייתי שם. זה גם עניין, קודם כל, זה עניין, אנחנו עוצרים את החיים של הפלסטינים לחלוטין, כל אורח החיים שלהם, יום שבת זה יום יחסית עמוס אצלם ואתה מכיר את הסמטאות הצרות של הקסבה, אין שם מקום באמת לעבור. זאת אומרת, כולם מתפנים, יש כוח שהולך קדימה, יש כוח שהולך אחורה, יש כוח שהולך בצדדים, כוח על הגגות. זאת אומרת, כל המוצב יוצא החוצה בערך כדי לשמור על הסיור הזה.

אז איפה הפלסטינים? אמרת שמנקים את הקסבה, מה זה אומר?

אנחנו מזיזים אותם לחנויות, לתוכו. הם נכנסים, מחכים שאנחנו נעבור, ממשיכים.

זאת אומרת, מקפלים את הדוכנים שלהם, מעבירים אותם פנימה?

לא, הדוכנים לא מפריעים בדרך כלל.

האנשים עצמם?

האנשים עצמם.

זאת אומרת בתוך הקסבה, איפה שעובר הסיור, לא יהיו פלסטינים.

לא, ברור שלא.

ואיך המתנחלים מתנהגים בתוך כל זה?

כמו בעלי הבית.

שזה אומר?

שהם, הם בכלל, כל ההתנהלות שלהם זו התנהלות של בעלי הבית, של אלו שלקחו מהם, שהדברים שייכים אליהם והם מבחינתם, אני הכלי שלהם, אני יכול לבוא והם יגידו לי מה לעשות ואת מי לתפוס ומה לתפוס ואם אני לא עושה את הדברים נכון, אז הם יעירו לי על זה ויכעסו עלי ויגידו 'חבל שגולני לא פה', דברים כאלו גם. זה מבחינתם, היחס מאד אמביוולנטי כזה. מצד אחד אני אוהב, מצד שני מכאיב. הם מאד צבועים, רוב האנשים שחיים שם מאד צבועים. פעם אחת איזה מתנחל, אני זוכר, הכניס סטירה לאיזו ילדה ערבייה וברח, פשוט ברח. ג'ינג'י אחד, ואני זוכר, לא ידענו מה לעשות. נכנסנו לתוך אברהם אבינו, נכנסנו לתוך אחד הבתים, ופתאום אני מוצא את עצמי ואני מבין, מה אני עושה עכשיו, אוקיי, נניח שאני רואה אותו ו-? אני אומר לו 'בוא לכאן', אני לא פונקציה בכלל מבחינתו, אפילו אם זה היה שוטר. זה יחס, זה אנשים שהם בעלי הבית, גם בסיורי קטבה. הם לא סתם עושים את הסיוורים, הם עושים את הסיוורים כהתרסה, כדי להראות שהם פה, זו דריסת הרגל שלהם ובגלל זה הם מתעקשים על זה, גם אם יהיו חמישה אנשים, הם יעשו את זה כל יום שבת, לא משנה מה וזהו זה.

* * *

עדות מס' 55, 2008

על כל ציוץ היו מעכבים

הזכרת שיצא לכם לעשות מעצרים מדי פעם. ידעתם את מי אתם עוצרים?

ברמה הכללית. אמרו ברמה כללית: "קוראים לו ככה וככה".

מה הוא עשה, היו אומרים לכם?

לא, היו אומרים לנו: "הוא קשור איכשהו לחמאס". היה מידע שאפשר לתת והיה מידע שאי אפשר לתת, לפעמים היו אומרים: "הוא היה מעורב או מבוקש על משהו". בכללי, שיהיה לנו רקע. כמו שעושים קייטרינג בחתונה ומספרים קצת על החתן והכלה.

תכל'ס, איך עבד המעצר?

דופקים בדלת, יש שני חיילים בחוץ, נגיד שני חיילים עם המ"מ, ואומרים למי שפותח "מי הבחור הזה והזה שצריך לקחת אותו". בדרך כלל אין לו מה לעשות כשאתה עם נשק, אז הוא היה קצת צועק ומתעצבן, בדרך כלל הם היו באים פשוט כי מה הם יכולים לעשות.

ואז הוא בא אתכם עם אזיקון ופלנלית?

בדרך כלל זה אזיקון. תראה, בהפס"דים (הפרות סדר) כשעצרנו חברה זה היה אזיקון ופלנלית והם היו יכולים לשבת בבוטקה שלנו לילה שלם, היינו מביאים להם שמיכה,

שקביאס או משהו והם היו יכולים להיות עם אזיקון ופלנלית כמה שעות טובות. שזה מפחיד, תכל'ס. כי אין לך שליטה על הידיים שלך והעיניים שלך וחייילים מניאקים יכולים לעשות מה שהם רוצים. אני חייב להגיד שאנחנו גם מאוד הקפדנו על זה. היה יכול לקרות שנתנו להם סיגריה כי ראינו, זה קשה, אתה רואה את זה בעיניים, זה לא נעים. הם היו ככה כמה שעות ומכניסים אותם. מתי שהוא האביר (הרכב הצבאי) היה בא ולוקחים אותם משם. במעצרים, אזיקון לפחות, אני לא זוכר פלנלית או לא. נראה לי שכן.

החבר'ה שהיו מגיעים לבוטקה לכמה שעות, אלה היו רק חבר'ה שאתה זוכר מהפס"דים או שיש עוד סיטואציות אחרות שפלסטיני יכול למצוא את עצמו אזוק עם פלנלית בש"ג?

רק אם הוא זרק אבנים או עשה משהו יותר חמור. אבל תשמע, על כל ציוץ שמישהו יהודי היה אומר הם היו מגיבים, נגיד היית ברחוב, היו הולכים ערבים והיה בא יהודי ואומר לך: "הוא הציק לי" אז על כל ציוץ היו מעכבים אותו. לא תמיד שמים פלנלית, לפעמים אזיקון, או מעמידים בצד 20 דקות ואז ישר הייתה מגיעה שמאלנית מחו"ל ואומרת: "אתם מחזיקים אותו בלי מים ובלי אוכל 20 דקות ומגזימים", למרות שאני דווקא שמחתי. כי החייילים יודעים להיזהר כשיש האנשים האלה. גם אם הם קיצוניים. באופן כללי, שונאים אותם. בדרך כלל פעילים לא ישראלים, הזויים, כל מיני אנרכיסטים מכל העולם.

לאן האביר לוקח אותם? מחזיר אותם הביתה או לוקח אותם לתחנת משטרה, מחנה עופר?

אני חושב שבשלב הראשון לחרסניה, שם ישב הגדוד, המפקדה והכל, ומשם נראה לי למשטרה הצבאית או משהו כזה, אבל זה פחות עניין אותנו. או שכמו שאמרתי לך, במקרים יותר פשוטים של ריב, למשל יהודי אמר משהו - אז היו מכניסים לאביר, צועקים עליו קצת ומורידים אותו רחוק.

* * *

עדות מס' 56, 2008

תפיסה בטחונית

התפקיד של הפטרול קודם כל זה, התפקיד המוגדר זה להגן על היישוב היהודי. זאת אומרת, יש שם איזו תפיסה ביטחונית שאומרת, יש לך קו אבטחה ויש לך קו הגנה ראשוני, זאת אומרת קו האבטחה זה הקו הזה של הפטרול, זה המקום שאתה אוסף את המודיעין, מרתיע את האויבים הפוטנציאליים, זאת אומרת המחבלים הפוטנציאליים, וגם הפטרול בסופו של דבר, זה הדבר הכי יעיל, כי הוא לא גלוי בכלל. בלילה קשה לראות אותו, הוא לא

צפוי תמיד. בבוקר כן, אבל בלילה... הוא דינמי, הוא לא עמדה, אתה יודע, עמדה זה משהו שאתה רואה, אתה יודע שהיא נמצאת שם, 24 שעות ביממה, אין מה, אין יותר מדי מה לחדש, אז זהו, יש לזה תפקיד. בפועל זה גם עושה את העבודה. אני זוכר על ההתחלה, אין שהגענו לשם, עצרנו מישהו, היה לו סכין ובאו אלה מהשב"כ וזה הכל, כאילו.

מה, סכין?

שמע, אם סתם, אם הוא מן הסתם, הוא יודע איפה נמצאים החסמים, בסדר? אולי הוא עובר שם, אבל בגלל שזה היה פטרול זה הפתיע אותנו, באנו בדיוק מאיזו סמטה, אז עצרנו אותו ומצאנו את זה.

כן, אבל היה לו סכין שאבריה, כאילו סכין...

אני לא חושב שהוא הלך לדקור, אני לא יודע להגיד לך, לא יודע להגיד לך. שמע, אין לי מושג מה הכוונות שלו, לא יודע, אני גם לא יודע ערבית, בסדר? אבל הוא היה עם סכין, במקום שאסור לו להסתובב עם סכין.

שזה הקסבה.

שזה הקסבה, לא כדאי לו להסתובב עם סכין, כי אם חיילים יעצרו אותו, הוא מן הסתם יעוף לשב"כ, אין עניין שם. אז היה לו סכין, יכול להיות שהוא רצה לסגור עניין עם חבר שלו או להתלהב, אין לי מושג. אבל זה סתם, זה רק להראות לך שכן, הפטרול יש לו משמעות קריטית, ואני זוכר גם שהייתי בין המצדדים הגדולים בנושא הזה, שכן חשוב לעשות את הפטרול בצורה רצינית ולא גלויה ולא שהולכים ככה, להפך, להיות תמיד במקומות נסתרים ולהפתיע, כאילו לתת תחושה שאנחנו לא צפויים. דבר שהוא מבחינה פסיכולוגית, בן אדם שהולך לעשות פיגוע הוא עם קו המחשבה הזה, לפני שהוא מתכנן, אז הוא לא יודע מאיפה מגיע. בקיצור יש חשיבות בפטרול מבחינה ביטחונית.

והייתם עושים גם מה שנקרא פעילות לו"ם (לוחמת מודיעין) תוך כדי?

מלא. אני הייתי אלוף בזה.

מה זה אומר?

שמע, זה היה...

מה, נדליק גוזניקים (ארגז מלא בסולר), נזרוק רימונים?

לא, גוזניקים זה שטויות. אני המצאתי שם ים סימנים, יש מלא סוגי לו"ם, נגיד להתחבא ולקפוץ מאיזשהו מקום.

ואז מה? לבדוק.

כן, לבדוק כמות אנשים בבת אחת או, אני יודע מה היה הכי פופולרי שם? היו כל מיני, אני עכשיו כבר לא... או להוציא שני פטרולים בבת אחת משני מקומות, או פתאום להגיע עם כמות אנשים יותר גדולה, או שהפטרולים לא מתחלפים, הם עושים ביחד פטרול, פתאום רואים שנים עשר אנשים ולא שישה. אלו דברים שכן שינו שם את הדברים. גוזניקים אני לא

זכר שעשינו שם יותר מדי. היה שם איזה פעם פעמיים, זה שטויות.

זה הכל בקסבה, אגב? נגיד הוצאת שלושה פטרולים במקום אחד.

הרוב בשטח שאנחנו אחראים עליו, כן. אלא אם כן, איזה פלוגה אחרת תבקש עזרה.

וכשהפטרול עובר, אם פלסטיני בדיוק עומד ברחוב, מעשן סיגריה, הוא צריך להיכנס

לחנות כמו בסיוור יהודים או שהוא יכול להמשיך לעמוד שם?

תראה, אנחנו, כל האבטחה של הפטרול היא חשובה, אבל מראש אתה לא תכנס, אתה תעדיף לא להיכנס למקום הומה, כדי לא להסתבך בעצמך, ואני אגיד לך, לא היו לנו הרבה בעיות עם זה, כי הם יודעים, הם כבר מתורגלים בזה, הם יודעים שפטרול עובר, הם זזים. הם יודעים שבין שני טורים (של) הפטרול הם לא נכסים, אם מישהו נכנס אנחנו נעיף אותו משם, אז זה פחות רלוונטי. אני חושב שמבחינת ההשפעה על האוכלוסייה, זה כרגיל, זה לא משהו מיוחד מבחינתם. הם רואים הרבה אנשים, יכול להיות שמעלים גבה, אבל הם כבר די אדישים לזה, זה לא כזה מעניין אותם שם. לא, אני אומר סתם, בהקשרים של אוכלוסייה, הדברים היותר, איך אומרים, חמים מהבחינה הזו, אלה באמת העניינים האלו של הבנייה, זאת אומרת מה שאמרתי לך שאסור להם לבנות ליד הקסבה, איזשהו חוק כזה, משהו כזה.

* * *

עדות מס' 57, 2010

להקשיב לצבא זו המלצה

למה אתה מתכוון "מציאות מטורפת"? יש לך דוגמה שממחישה את זה?

כן. בגדול, אין שם חוקים, וגם החוקים שיש שם, אף אחד לא אוכף אותם. החל מחוקי תנועה ועד לחוקי מה שקורה שם. זה מאוד פרוץ שם הכול, להקשיב לצבא זו כאילו המלצה עד שלא עוצרים מישהו, וגם אז זה כאילו צחוק. הכול שם באמת פרוץ. שנאה מורגשת בכל דבר, שנאה זה הדבר שהכי הרגשתי, המתח שם בין ערבים ליהודים ובין יהודים לערבים ובין יהודים לחיילים, בין חיילים לערבים, בין ערבים לחיילים. וכולם שם זה שנאה של אחד של השני. כי המצב פשוט אבסורדי, של חיים כל כך קרובים אחד לשני, עם מתח כל כך גדול, אז נראה לי שהרבה דברים טובים לא יכולים לקרות עם זה. אם זה בהרמת אבן שהיא דבר טריויאלי כמו לתת כיף למישהו, באותה מידה. להרים אבן זה כאילו להגיד שלום שם.

שני הצדדים?

שני הצדדים. הרוב היהודים, אני נתקלתי, ערבים שם יותר מפחדים, היהודים שם פחות מפחדים כי היהודים הגב שלהם זה הצבא.

אמרת לפני רגע שזו המלצה להקשיב לצבא. מצד מי?

מצד היהודים.

איך זה בא לידי ביטוי?

לצבא אין סמכות שם על היהודים.

מה זאת אומרת?

זה לא התפקיד שלו.

מה הכוונה?

התפקיד של הצבא שם זה לשמור על היהודים, אבל הרבה פעמים, כאילו היהודים זה כמו אזרחי מדינת ישראל, המשטרה אמורה להיות אחראית עליהם. לצורך העניין, אם יהודי עשה משהו, אנחנו לא יכולים לעכב את זה, להעיר. אבל א' - ההערה שלנו זה המלצה, וב' - זה לא התפקיד שם. התפקיד שלנו זה של המשטרה, גם אם קורה משהו חס וחלילה, משהו עם יהודי, אז זה ישר משטרה מגיעה, זה לא אנחנו.

יש לך סמכות לפעול אם מתנחל עשה עבירה כזאת או אחרת?

זה לא היה התפקיד שלי.

זה מוגדר ככה?

כן, מוגדר. התפקיד שלי הוא לא זה.

* * *

עדות מס' 58, 2008

משתגעים מרובה צעצוע

היה איזה סיפור שאחד מהחיילים נגח בפלסטיני בעמדה, סתם, סתם, התעצבן... זה היה באזור הבית האדום (בית עליו השתלטו מתנחלים).

זה משהו ששמעת או משהו שראית?

המג"ד אמר את זה מול כל הגדוד. באימון, יום אחרי שיצאנו מחברון, כולם מגיעים לבסיס אל פורן, המג"ד עומד מול כולם: "חברה, אני גאה בנו על כל העבודה שעשינו בחברון. השתדלנו לא לעשות סתם בלגן ונה-נה-נה, חוץ מאיזה טמבל אחד מהפלחו"ד שנגח בבית האדום, אנחנו עוד נטפל בו."

יש לך מושג אם טיפלו בו?

לא.

היו אצלכם אי פעם חקירות מצ"ח, תחקירים על התנהגות שלא כשורה?

היה לנו מקרה שהיו חבר'ה ממחלקה אחרת שעשו פטרול, והם הסתובבו בקסבה באבו

סנינה (שכונה פלסטינית בחברון), באו לאיזה בית, עשו עליו מיפוי ובאמצע המיפוי הם פותחים ארון ופתאום רואים נשק. נשק! נשק! ישר משתגעים, יוצאים החוצה, משכיבים את הבן אדם על הרצפה, דופקים לו מכות. אלה היו חבר'ה קצת יותר בעייתיים שהיה להם מין קטע להכניס לו כזה ושמם אותו על הרצפה, קשרו לו את הידיים, נתנו לו בעיטה ואז אחד מהחיילים יוצא עם הנשק וזה נשק צעצוע. זה היה מין רובה פלסטיק כזה. זהו. זה היה מין אירוע שזכור לי כזה. הוא גם לא נגמר בקלות. זאת אומרת אחרי זה עוד לקחו אותנו לתחקירים וזה, אפילו שידעו שזה רובה פלסטיק. לא קרה עם זה שום דבר בסוף.

היה איזה תחקיר?

אני זוכר שלא הבנו למה אין. אני זוכר ששמעתי שהמ"פ, יעני, דפק להם את הצרחות של החיים. אתה יודע מה? אולי כן היה, אני לא זוכר. אני זוכר שהיה סביב זה הרבה רעש: "המטומטמים האלה, מפגרים, שיבדקו קודם."